

***Οδηγός Σπουδών
Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών
2009-2010***

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1 Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου

- 1.1 Γενικά
- 1.2 Σχολές και Τμήματα
- 1.3 Όργανα Διοίκησης του Πανεπιστημίου
- 1.4 Διοικητικές Υπηρεσίες

2 Ρόδος: Ιστορία, Πολιτισμός, Σύγχρονη Ζωή

3 Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

- 3.1 Γενικά
- 3.2 Διοίκηση του Τμήματος
- 3.3 Επιτροπές του Τμήματος
- 3.4 Διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος
- 3.5 Γραμματεία
- 3.6 Επικοινωνία

4 Το Πρόγραμμα Σπουδών

- 4.1 Δομή Προγράμματος Σπουδών
- 4.2 Προϋποθέσεις Λήψης Πτυχίου
- 4.3 Κατευθύνσεις
 - 4.3.1 Κατεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών
 - 4.3.2 Κατεύθυνση Αρχαιολογίας
 - 4.3.3 Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου
- 4.4 Το Πρόγραμμα Σπουδών συνοπτικά
- 4.5 Περιγραφές Μαθημάτων
- 4.6 Μεταπτυχιακές Σπουδές

5 Επαγγελματικές Προοπτικές

6 Η Βιβλιοθήκη

7 Το Κέντρο Πληροφορικής

8 Φοιτητική Μέριμνα

9 Ο Σύλλογος Φοιτητών

10 Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο 2009-2010

1. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

1.1 Γενικά

Το 1920 η ελληνική διοίκηση (υπατεία) Σμύρνης κάλεσε το διακεκριμένο Καθηγητή των Μαθηματικών στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου Κ. Καραθεοδωρή, για να οργανώσει το νεοσύστατο Ιωνικό Πανεπιστήμιο (Σμύρνης). Τα πρώτα σχέδια αφορούσαν τις Σχολές που θα συνέβαλαν στην αξιοποίηση του πλούτου της χώρας, όπως η Γεωπονική Ανωτέρα Σχολή και η Σχολή Φυσικών και Μηχανικών Σπουδών. Επίσης προβλεπόταν η δημιουργία Σχολής Ανατολικών Γλωσσών και Εθνολογίας καθώς και Σχολής Δημόσιας Διοίκησης. Όπως μαρτυρεί ο Αμερικανός πρόξενος στη Σμύρνη Horton, οι εγκαταστάσεις του τις παραμονές της μικρασιατικής καταστροφής μπορούσαν να συγκριθούν με τις αντίστοιχες των μεγαλύτερων Πανεπιστημίων της Ευρώπης. Το Πανεπιστήμιο προβλεπόταν να λειτουργήσει το ακαδημαϊκό έτος 1922-23.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ιδρύθηκε στις 20 Μαρτίου 1984 με το Προεδρικό Διάταγμα 83/1984 και έδρα του έχει τη Μυτιλήνη.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει ως αποστολή:

- Την παροχή σύγχρονης επιστημονικής εκπαίδευσης, τη δημιουργία ενός ευρύτερου βάθρου γενικότερης παιδείας καθώς και την προώθηση της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας. Ειδικότερα η επιστημονική έρευνα έχει θεσμοθετηθεί ως πρωτεύον στοιχείο της φυσιогνωμίας του Πανεπιστημίου και εκφράζεται και μέσα από την εκπαιδευτική του πολιτική.
- Την καλλιέργεια μέσα από τη διδασκαλία και την έρευνα των αξιών της πνευματικής ελευθερίας, της ελεύθερης διακίνησης ιδεών και του διαλόγου, που προϋποθέτουν ανεκτικότητα σε νέες ή αντίθετες απόψεις, αναπτύσσοντας, με βάση τις αξίες αυτές, την προσωπικότητα των σπουδαστών.
- Τη συμβολή στην άνοδο του βιοτικού και πολιτιστικού επιπέδου της ευαίσθητης περιοχής του Αιγαίου και κατ' επέκταση της ελληνικής κοινωνίας.

Το Πανεπιστήμιο έχει ήδη αποδείξει ότι είναι ένας δυναμικός, ζωντανός οργανισμός. Λειτουργώντας στο χωροταξικά διεσπαρμένο χώρο του Αιγαϊακού Αρχιπελάγους υιοθετεί συνεχώς νέες μεθόδους και τεχνολογίες οργάνωσης, που του επιτρέπουν να ανταποκρίνεται άμεσα και αποτελεσματικά στις εξελίξεις και στις απαιτήσεις που το ίδιο θέτει στον εαυτό του ως Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

Με την ευέλικτη, μη γραφειοκρατική του δομή, έχει υψηλά πρότυπα τόσο για την ποιότητα των αποφοίτων του όσο και για το ερευνητικό και εκπαιδευτικό προσωπικό που εργάζεται σ' αυτό. Η διδασκαλία δεν αποβλέπει μόνο στην απόκτηση γνώσεων, αλλά και στην ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών στη διαδικασία της μάθησης και στην καλλιέργεια της προσωπικότητάς τους, ώστε να γίνουν υπεύθυνα και δραστήρια μέλη του κοινωνικού συνόλου. Παράλληλα, το Πανεπιστήμιο, επιδιώκοντας τη δυναμική αξιοποίηση των γνώσεων που παρέχει, διατηρεί και συνεχώς επεκτείνει ένα δίκτυο συνεργασιών με πανεπιστήμια, διεθνή ινστιτούτα και ερευνητικά κέντρα της Ελλάδας και του εξωτερικού.

1.2 Σχολές και Τμήματα

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών (Λέσβος)

- Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας
- Τμήμα Γεωγραφίας
- Τμήμα Κοινωνιολογίας
- Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας

Σχολή Περιβάλλοντος (Λέσβος)

- Τμήμα Περιβάλλοντος
- Τμήμα Επιστήμης της Θάλασσας

Σχολή Επιστημών της Διοίκησης (Χίος)

- Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Τμήμα Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών
- Τμήμα Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης

Σχολή Θετικών Επιστημών (Σάμος)

- Τμήμα Μαθηματικών
- Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων
- Τμήμα Στατιστικής και Αναλογιστικών - Χρηματοοικονομικών Μαθηματικών

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών (Ρόδος)

- Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
- Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού
- Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

Ανεξάρτητα Τμήματα (Σύρος)

- Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων

1.3 Όργανα Διοίκησης του Πανεπιστημίου

- ο η Σύγκλητος
- ο το Πρυτανικό Συμβούλιο
- ο ο Πρύτανης

Στη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών όργανα διοίκησης είναι:

- ο η Γενική Συνέλευση της Σχολής
- ο η Κοσμητεία
- ο ο Κοσμήτορας

1.4 Διοικητικές Υπηρεσίες

Οι διευθύνσεις των διοικητικών υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι οι εξής:

Λέσβος (έδρα του Πανεπιστημίου Αιγαίου – Πρυτανεία)

Κτίριο Διοίκησης

Λόφος Πανεπιστημίου, Μυτιλήνη, Τ.Κ. 81 100

Τηλ.: 22510 36000

Fax: 22510 36099

Ρόδος

Δημοκρατίας 1, Ρόδος, Τ.Κ. 85 100

Τηλ. 22410 99000

Τηλ. Γραμματείας του ΤΜΣ: 22410 99300

Fax: 22410 99309

Σελ. διαδικτύου: www.rhodes.aegean.gr

Χίος

Μιχάλων 8, Χίος, Τ.Κ. 82 100

Τηλ.: 22710 35000

Fax: 22710 35099

Σάμος

Καρλόβασι, Τ.Κ. 83 200

Τηλ.: 22730 82000

Fax: 22730 82009

Σύρος

Ερμούπολη, Τ.Κ., 84100

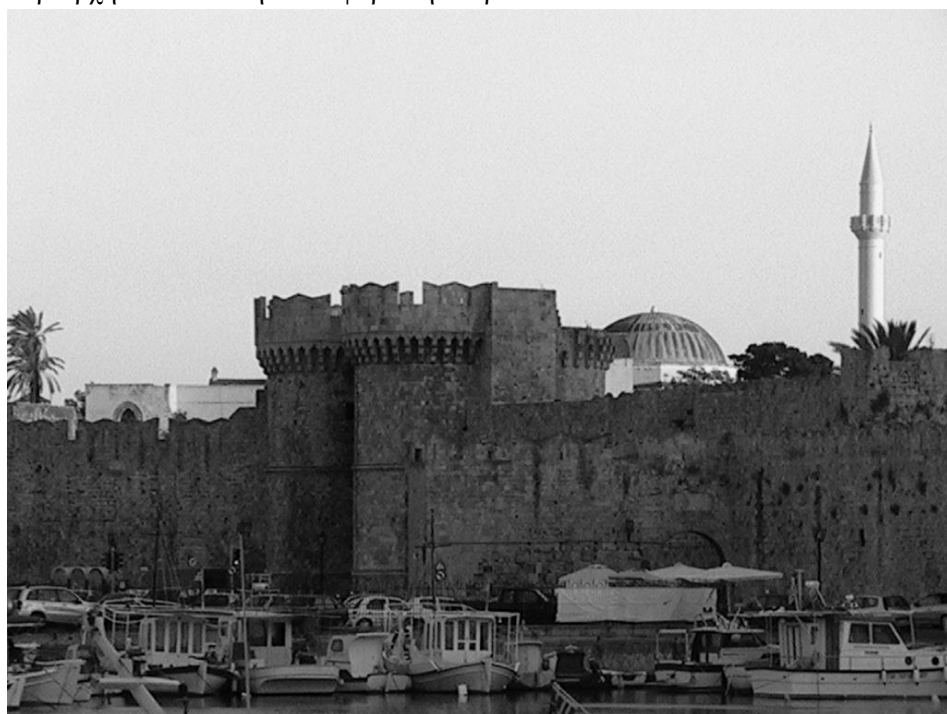
Τηλ.: 22810 79206

Fax: 22810 79206

Περισσότερες πληροφορίες για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Αιγαίου **<http://www.aegean.gr>**

2. ΡΟΔΟΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΖΩΗ

Στη νοτιο-ανατολική γωνιά της Ελλάδας, κατά μήκος των μικρασιατικών ακτών, βρίσκονται διεσπαρμένα τα Δωδεκάνησα – όρος που επικράτησε για τα νησιά αυτά από το 1908. Η παλαιότερη ονομασία τους ήταν «Νότιες Σποράδες» κατά αντιδιαστολή από τις Βόρειες Σποράδες του βόρειου Αιγαίου. Η κατοίκηση των Δωδεκανήσων τοποθετείται στην προϊστορική εποχή, όπως προκύπτει από τα ευρήματα των ποικίλων ανασκαφών. Τα Δωδεκάνησα, επίσης, είναι συνδεδεμένα με μυθικές παραδόσεις, ανάμεσα στις οποίες κυρίαρχη είναι εκείνη που αφορά τη λατρεία του θεού-Ήλιου.

Ο επισκέπτης των Δωδεκανήσων, είτε γνωρίσει την κοσμοπολίτικη Ρόδο, είτε την απομακρυσμένη Μεγίστη (Καστελλόριζο), είτε την πνευματική Πάτμο, διαπιστώνει ότι η πανάρχαια ιστορία των Δωδεκανήσων (που στην πραγματικότητα είναι βέβαια περισσότερα από δώδεκα) συνδέεται μ' ένα εξίσου ελκυστικό παρόν. Θα περιπλανηθεί στα κάστρα και στα παλάτια της Ρόδου, στα ερείπια του Ασκληπιείου της Κω, του όμορφου νησιού του Ιπποκράτη. Θα ανακαλύψει τους λαογραφικούς θησαυρούς της Καρπάθου, το

ιστορικό μοναστήρι της Πάτμου, θα γοητευθεί από το νησί των σφουγγαράδων, την Κάλυμνο.

Το μεγαλύτερο σε έκταση και σε πληθυσμό νησί των Δωδεκανήσων είναι η Ρόδος, η «νήσος των ρόδων». Κάθε λαός και τόπος έχει ένα μύθο για την απαρχή της ιστορίας του. Για τη Ρόδο ο μύθος της γέννησής της αναφέρει ότι αναδύθηκε από τη θάλασσα για να δοθεί ως δώρο στο θεό Ήλιο, ο οποίος έγινε ο πολιούχος θεός της, την προίκισε αιώνια με το χρυσό φως των ακτίνων του και της χάρισε ως σύμβολο το ιερό της άνθος, το ρόδον.

Η Ρόδος κατοικήθηκε στα προϊστορικά χρόνια από προελληνικά φύλα-ο μύθος τα αναφέρει με την ονομασία «Τελχίνες»-και αργότερα από Μυκηναίους και Αχαιούς. Τελικά κυρίαρχοι του νησιού έγιναν οι Δωριείς, οι οποίοι ίδρυσαν τρεις σημαντικές πόλεις, την Ιαλυσό και την Κάμειρο στη δυτική πλευρά του νησιού και τη Λίνδο στην ανατολική, προσδίδοντας στη Ρόδο το δωρικό χαρακτήρα της, τον οποίο διατήρησε σ' όλη τη διάρκεια της αρχαίας ιστορίας της. Ευνοημένη η Ρόδος από τη γεωγραφική θέση της, στο μέσον ακριβώς των αρχαίων ναυτικών εμπορικών δρόμων μεταξύ Βορρά-Νότου και Ανατολής-Δύσης και χωρίς ανταγωνίστρια πόλη στα απέναντι μικρασιατικά παράλια, αναπτύσσεται, ευημερεί οικονομικά και σταδιακά μετατρέπεται σε σημαντική ναυτική δύναμη και σε πρωτίστης σπουδαιότητας εμπορικό κέντρο. Οι Ρόδιοι ταξιδεύουν σ' όλη τη Μεσόγειο ιδρύοντας αποικίες και εμπορικούς σταθμούς, ενώ παράλληλα συνάπτουν προνομιακές εμπορικές σχέσεις με την Αίγυπτο, τις οποίες και θα διατηρήσουν και θα εκμεταλλευτούν και κατά τη διάρκεια επόμενων ιστορικών περιόδων.

Το σπουδαιότερο γεγονός στην αρχαία ιστορία του νησιού είναι αναμφίβολα ο Συνοικισμός. Τότε, το 408 π.Χ., οι τρεις προαναφερθείσες αρχαίες πόλεις του νησιού, υπό την καθοδήγηση του Δωριέα, πολιτικού, ολυμπιονίκη και γιου του θρυλικού αθλητή Διαγόρα, ενώνονται για να ιδρύσουν την πόλη της Ρόδου. Έκτοτε η ιστορία όλου του νησιού ταυτίζεται με την ιστορία της νέας πόλης, η οποία κτίζεται σύμφωνα με το υποδάμειο ρυμοτομικό σύστημα στο βόρειο άκρο του νησιού. Ελέγχοντας το θαλάσσιο δρόμο από το Αιγαίο προς τα ελληνιστικά βασίλεια της Ανατολής, προικισμένη με πέντε λιμάνια και ευνοημένη από ιστορικές συνθήκες και συγκυρίες, η Ρόδος ακμάζει, ευημερεί και γίνεται μια από τις ωραιότερες, πλουσιότερες και ισχυρότερες πόλεις της εποχής.

Η θέση της ως δημοκρατικής και ουδέτερης πόλης ανάμεσα στις ερίζουσες ελληνικές μοναρχίες εδραιώνεται κυρίως μετά την απόκρουση της πολιορκίας του Δημήτριου του Πολιορκητή, το 305-304 π.Χ. Από την πώληση των

πολιορκητικών μηχανών που ο Δημήτριος εγκατέλειψε αναχωρώντας από το νησί, χρηματοδοτείται η κατασκευή του Κολοσσού της Ρόδου, που αποτέλεσε ένα από τα λεγόμενα «επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου» (που κι αυτά βέβαια υπήρξαν πολύ περισσότερα από επτά). Ο Κολοσσός-«Θεός Ήλιος» υπήρξε δημιούργημα του Χάρη του Λίνδιου, μαθητή του Λύσιππου. Η κατασκευή και ανέγερσή του διήρκεσε δώδεκα χρόνια, μεταξύ του 304 και του 292 (ή, κατ' άλλους, μεταξύ 292 και 280 π.Χ.). Το κολοσσιαίων διαστάσεων άγαλμα συνδέθηκε τόσο πολύ με το νησί, ώστε οι Ρόδιοι να αναφέρονται σε μεταγενέστερα κείμενα, όπως το βυζαντινό λεξικό της Σούδας (10^{ου} αιώνα μ.Χ.) ως «Κολοσσασείς». Γύρω στο 227-226 π.Χ. ισχυρότατος σεισμός γκρέμισε το θεόρατο αυτό ορειχάλκινο άγαλμα του Θεού Ήλιου, του οποίου τα σπασμένα κομμάτια παρέμειναν διασκορπισμένα για εννέα περίπου αιώνες, έως ότου οι Άραβες επιδρομείς, το 653-656 μ.Χ., τα φορτώσουν στα πλοία τους μεταφέροντάς τα στην Ανατολή, όπου πουλήθηκαν ως μέταλλο. Η βυζαντινή χρονικογραφική παράδοση μάλιστα αναφέρει ότι τα σπασμένα κομμάτια του Κολοσσού φορτώθηκαν σε εννιακόσιες καμήλες (Χρονογραφία του Θεοφάνη του Ομολογητή, συγγραφέα των 8^{ου} - 9^{ου} μ.Χ. αι.).

Η πόλη εξελίσσεται σε μεγάλη ναυτική δύναμη και στο κύριο διαμετακομιστικό εμπορικό και τραπεζικό κέντρο της ανατολικής Μεσογείου, σημειώνοντας ταυτόχρονα μεγάλη πολιτιστική και πνευματική ανάπτυξη. Η ακμή όμως της αρχαίας Ρόδου έμελλε να ανακοπεί από την άνοδο στο προσκήνιο της Ρώμης και της παντοκρατορίας που σταδιακά επέβαλε. Η νέα τάξη πραγμάτων της «ρωμαϊκής ειρήνης» (*pax romana*) δεν μπορεί να ανεχθεί την παρουσία οποιασδήποτε άλλης πόλης, ανταγωνιστικής στη Ρώμη, έτσι το 42 π.Χ. οι Ρωμαίοι πολιορκούν και καταλαμβάνουν τη Ρόδο, της αφαιρούν το στόλο της και την απογυμνώνουν από τους καλλιτεχνικούς θησαυρούς που την κοσμούσαν επί αιώνες, μεταφέροντάς τους στη Ρώμη. Γίνεται σταδιακά σαφές ότι η Ρόδος, παρά το ότι καταφέρνει να διατηρήσει για πολλά ακόμα χρόνια την πνευματική και πολιτιστική της ακτινοβολία στο πλαίσιο του ελληνιστικού κόσμου, έχει πλέον εισέλθει σε τροχιά παρακμής. Τελικά θα μετατραπεί σε μια απλή επαρχία της Ρωμαϊκής και αργότερα της διάδοχης της τελευταίας, της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από τα τέλη του 3^{ου} αρχές 4^{ου} μ.Χ. αιώνα. Η οικονομική παρακμή, οι φυσικές καταστροφές και οι αλλεπάλληλες εχθρικές επιδρομές δεν θα επιτρέψουν στη Ρόδο να ανακτήσει το χαμένο κλέος της. Η αρχαία πόλη συρρικνώνεται και περιορίζεται στα σημερινά όρια της μεσαιωνικής πόλης. Πάντως, δεν θα χάσει τη στρατηγική της σημασία και θα εξακολουθήσει να αποτελεί ναυτική βάση και εμπορικό κόμβο των

Βυζαντινών, αν και ελάχιστα πράγματα πια μετά τον 4^ο μεταχριστιανικό αιώνα θα θυμίζουν την αρχαία ένδοξη εποχή.

Στους αιώνες 7^ο, 8^ο, 9^ο και 10^ο επέδρασαν κατά του νησιού οι Άραβες, τους οποίους θα διαδεχθούν τον 11^ο αιώνα οι επίσης Μουσουλμάνοι Σελτζούκοι Τούρκοι και τον 12^ο διάφοροι Δυτικοί κουρσάροι, κυρίως Βενετοί και Γενουάτες. Μετά την πρώτη άλωση του Βυζαντίου (Κωνσταντινούπολης) από τους Λατίνους σταυροφόρους και την ίδρυση της Λατινοκρατίας στις ελληνικές περιοχές (1204 μ.Χ.), τη διακυβέρνηση της πόλης (αλλά και του νησιού, καθώς και σημαντικού επίσης τμήματος των Δωδεκανήσων) ανέλαβε η ημιανεξάρτητη δυναστεία των Γαβαλάδων αδελφών Λέοντα και Ιωάννη (1204-1250), που μνημονεύονται στις πηγές της εποχής ως «καίσαρες» και επιδίωξαν τη συμμαχία των Δυτικών, ιδιαίτερα της Βενετίας. Στη συνέχεια και ως τις αρχές του 14^{ου} αιώνα, στο νησί υπάρχει αλληλοδιάδοχη εξουσία είτε εκ μέρους των Παλαιολόγων της Κωνσταντινούπολης είτε εκ μέρους διαφόρων Λατίνων δυναστών. Παράλληλα, ήδη την περίοδο αυτή οι Τουρκομάνοι από τα απέναντι μικρασιατικά παράλια δημιουργούν τα πρώτα τους προγεφυρώματα στο νησί.

Το 1309 το νησί και η πόλη της Ρόδου καταλαμβάνονται από το πολυεθνικό στρατιωτικό-θρησκευτικό τάγμα των Ιωαννιτών Ιπποτών της Ιερουσαλήμ, οι οποίοι εκπατρισμένοι μετά την ανάκτηση των Αγίων Τόπων από τους Μουσουλμάνους (1291) και στη συνέχεια διωγμένοι από τους Φράγκους ηγεμόνες της Κύπρου (όπου είχαν ζητήσει προσωρινό καταφύγιο, αναζητούσαν νέα έδρα την οποία τους πρόσφερε η Ρόδος. Υπό τους «Ιππότες του Νοσοκομείου» ή «Οσπιταλιέρους» (Hospitallers), όπως έμειναν γνωστοί στην Ιστορία, το νησί θα έλθει σε στενή οικονομική, πολιτική και πολιτιστική επαφή με όλη τη δυτική Ευρώπη και θα μετατραπεί σ' ένα από τα σημαντικότερα εμπορικά και ναυτικά κέντρα της νοτιοανατολικής λεκάνης της Μεσογείου, εξυπηρετώντας το εμπόριο και τη ναυσίπλοια μεταξύ του ανατολικού και του δυτικού κόσμου.

Ανάμεσα στις κύριες δραστηριότητες των Ιπποτών της Ρόδου (παρότι σχετικά ολιγάριθμων) συμπεριλαμβάνονται οι συχνές πολεμικές τους επιχειρήσεις κατά των μεγαλύτερων μουσουλμανικών δυνάμεων της εποχής τους, δηλαδή των Μαμελούκων της Αιγύπτου, των ναυτικών τουρκομανικών εμιράτων της δυτικής μικρασιατικής ακτής και, τελικά, των Οθωμανών Τούρκων. Οι Οσπιταλιέροι θωρακίζουν την πόλη με μια σειρά από εξαιρετικά ισχυρά οχυρωματικά έργα που της χαρίζουν τον τίτλο της καλύτερα οχυρωμένης πόλης της υστερομεσαιωνικής εποχής. Ταυτόχρονα, οι Ιππότες

οικοδομούν μεγάλα δημόσια κτίρια, όπως το Νοσοκομείο και το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου (το «Καστέλλο» ή «Παλάτσο», όπως είναι γνωστό).

Οι ισχυρές της οχυρώσεις θα βοηθήσουν αποφασιστικά την πόλη κατά τη διάρκεια της πρώτης μεγάλης οθωμανικής πολιορκίας του 1480, που διήρθε ο ίδιος ο «Πορθητής» σουλτάνος Μεχμέτ-Μωάμεθ Β΄, που απέτυχε να την καταλάβει. Μερικές δεκαετίες αργότερα, όμως, οι Οθωμανοί θα επανέλθουν (1522) πολύ απειλητικότεροι υπό τον σουλτάνο Σουλεϊμάν Β΄ τον «Νομοθέτη» (όπως είναι γνωστός στην τουρκική ιστοριογραφία) ή «Μεγαλοπρεπή» (όπως τον γνωρίζει η δυτική ιστοριογραφική παράδοση). Την φορά αυτή οι Ιππότες δεν θα μπορέσουν να αντισταθούν στην τουρκική λαίλαπα. Την 1η Ιανουαρίου του 1523 θα αποχωρήσουν με τις οικογένειες και τα υπάρχοντά τους στο πλαίσιο νέου τους εκπατρισμού και, μετά από λίγων χρόνων περιπλανήσεις, θα καταλήξουν το 1530 με την άδεια του Πάπα στη Μάλτα, όπου θα παραμείνουν ως τα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Μετά το 1522-23 η Ρόδος πέφτει στα χέρια των Οθωμανών και μετατρέπεται και πάλι σε επαρχία αυτοκρατορίας, τη φορά αυτή της Οθωμανικής.

Κατά τους τέσσερεις αιώνες της δικής της Τουρκοκρατίας (1523-1912) η Ρόδος είναι αδύνατον να ξεφύγει από το πολιτικό και πολιτιστικό τέλμα στο οποίο την συμπαρασύρει η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Σταδιακά αποκόπτεται από τις κοσμογονικές εξελίξεις που συντελούνται στην Ευρώπη κατά την περίοδο της Αναγέννησης και εισέρχεται στο περιθώριο της Ιστορίας, βιώνοντας μια σκοτεινή περίοδο οικονομικής και πολιτιστικής παρακμής. Το μόνο παρήγορο στοιχείο είναι η διατήρηση της εθνικής συνείδησης, της γλώσσας, της θρησκείας και των παραδόσεων των κατοίκων της.

Το 1912 η Ιταλία, σε εμπόλεμη κατάσταση τότε με την Οθωμανική Αυτοκρατορία, καταλαμβάνει τη Ρόδο μαζί με τα άλλα Δωδεκάνησα. Αρχικά υπόσχεται την αυτονόμηση των νησιών και τη μελλοντική τους απόδοση στην Ελλάδα, καθώς όμως ο καιρός περνά και ιδιαίτερα μετά την εδραίωση του φασιστικού καθεστώτος η Ιταλία συμπεριφέρεται αποικιοκρατικά και ακολουθεί αποκάλυπτα πολιτική εξιταλισμού. Ενώ εκτελεί μεγαλόπνοα δημόσια έργα και εκσυγχρονίζει τη διοίκηση, η καταπίεση που ασκεί, οι διώξεις και η προσπάθεια αφελληνισμού συσπειρώνουν και ξεσηκώνουν την κοινωνία της Ρόδου. Η εθνική δικαίωση θα έλθει λίγα χρόνια μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, το Μάρτιο του 1948, όταν η Ρόδος με τα υπόλοιπα Δωδεκάνησα ενώθηκαν με την Ελλάδα.

Η πόλη της Ρόδου είναι μια από τις ομορφότερες πόλεις της Ευρώπης, με πληθυσμό περίπου εβδομήντα χιλιάδων κατοίκων. Κτισμένη αμφιθεατρικά στο

βορειότερο άκρο του νησιού το 408 π.Χ., πρόσφατα (1993) γιόρτασε τα 2.400 χρόνια από την ίδρυσή της. Τα δύο της πρόσωπα-το μεσαιωνικό και το σύγχρονο-είναι εξίσου γοητευτικά και εντυπωσιακά. Το μεσαιωνικό τμήμα της πόλης βρίσκεται μέσα από την τάφρο και το εντυπωσιακό οχυρωματικό τείχος με τους προμαχώνες και τις επάλξεις. Διατηρεί αναλλοίωτο το μεσαιωνικό χαρακτήρα και το χρώμα της με τα πέτρινα ιδιωτικά και δημόσια κτίρια, τους στενούς λιθόστρωτους δρόμους, τις καμάρες και τις αψίδες, όλα τέλεια διατηρημένα όπως ήταν τον 15^ο αιώνα μ.Χ. Αυτός είναι ο λόγος που όλο το οικιστικό σύνολο έχει χαρακτηριστεί ως μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς και προστατεύεται από διεθνείς συνθήκες και οργανισμούς (UNESCO).

Το εντυπωσιακότερο οικοδόμημα της μεσαιωνικής πόλης είναι το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου, το οποίο δεσπόζει στο υψηλότερο σημείο της. Χρησίμευε ως κατοικία του ανώτατου ηγεμόνα των Ιπποτών, που έφερε τον τίτλο «Μέγας Μάγιστρος» (Magister Magnus), καθώς και ως διοικητικό κέντρο του Τάγματος των Ιπποτών του Αγίου Ιωάννου, οι οποίοι κυριάρχησαν στη Ρόδο και σε σημαντικό τμήμα των Δωδεκανήσων για διακόσια δέκα τρία χρόνια. Στο σύγχρονο τμήμα της πόλης της Ρόδου κυριαρχεί η κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα ενός σύγχρονου τουριστικού θέρετρου με το όμορφο λιμάνι, τα επιβλητικά δημόσια κτίρια (τα περισσότερά τους από την εποχή της Ιταλοκρατίας), τους φαρδείς δρόμους με τις δενδροστοιχίες, τα πολλά πάρκα, τις παραλίες, τα πολυτελή ξενοδοχεία, το πλούσιο και πολύβουο εμπορικό κέντρο με τις αγορές του.

Μέσα σ' αυτό το ιστορικό και πολιτιστικό κλίμα ιδρύθηκε το 1997 και άρχισε να λειτουργεί από το 1999 το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (ΤΜΣ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου (το τρίτο και νεότερο Τμήμα στο πλαίσιο της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών). Η ανάπτυξη του ΤΜΣ αποτελεί πρωταρχικό στόχο της Πανεπιστημιακής κοινότητας, στόχο που μπορεί να επιτευχθεί πληρέστερα και με την ενίσχυση και βοήθεια της τοπικής κοινωνίας.

3. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.1 Γενικά

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (ΤΜΣ) ιδρύθηκε το 1997 και άρχισε τη λειτουργία του κατά το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000. Μαζί με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και το Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού συγκροτεί τη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, η οποία στεγάζεται σε δύο μεγάλα παραδοσιακά κτήρια, δίπλα στη Μεσαιωνική πόλη, με αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, βιβλιοθήκες και γραφεία διδασκόντων. Περισσότερες πληροφορίες για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και τις διάφορες Σχολές/Τμήματά του υπάρχουν στην ιστοσελίδα: <http://www.aegean.gr/>.

Η αποστολή του ΤΜΣ, όπως γενικά περιγράφεται στο σκεπτικό του Π.Δ. 316 (ΦΕΚ, αρ. φύλλ. 223, 4/11/97) είναι *«η καλλιέργεια και προαγωγή της γνώσης για τη γλώσσα, την αρχαία και νεότερη ιστορία, τον αρχαίο πολιτισμό, τις*

οικονομικές και πολιτικές δομές των χωρών της Μεσογείου, με έμφαση στη νότια και νοτιοανατολική Μεσόγειο».

Τα δύο πρώτα έτη σπουδών του ΤΜΣ (1^ο, 2^ο, 3^ο και 4^ο εξάμηνο) περιέχουν πρόγραμμα κοινών υποχρεωτικών μαθημάτων, ενώ επίσης δίνουν τη δυνατότητα ελεύθερης επιλογής ορισμένων προσφερομένων μαθημάτων. Η μελέτη, διδασκαλία και έρευνα των ζητημάτων αυτών αποτελεί μοναδικότητα και πρωτοπορία στα ελληνικά πανεπιστήμια. Με την έναρξη του Ε' εξαμήνου σπουδών οι φοιτητές/-τριες επιλέγουν μια από τις τρεις θεμελιώδεις επιστημονικές κατευθύνσεις:

- ο *Αρχαιολογία*
- ο *Γλωσσολογία Νοτιοανατολικής Μεσογείου*
- ο *Διεθνείς Σχέσεις & Οργανισμοί*

που έχουν θεσμοθετηθεί με το Προεδρικό Διάταγμα 360/2001 (ΦΕΚ 244 τ. Α' 22.10.01).

Το Τμήμα ενισχύεται και εναρμονίζεται ως προς το σύγχρονο επιστημονικό πνεύμα από τα πέντε θεσμοθετημένα εργαστήρια του ΤΜΣ:

- ο *Εργαστήριο Αρχαιομετρίας* (ΦΕΚ 177 τ. Α', 03.09.1999)
- ο *Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής* (ΦΕΚ 177 τ. Α', 02.08.2000)
- ο *Εργαστήριο Πληροφορικής* (ΦΕΚ 235 τ. Α', 31.10.2000)
- ο *Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας* (ΦΕΚ 124 τ. Α', 04.06.2002)
- ο *Εργαστήριο Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου* (ΦΕΚ 124 τ. Α', 04.06.2002)

Επειδή η αναγνώριση των Μεσογειακών Σπουδών ως διακριτού γνωστικού πεδίου στην Ελλάδα έχει γίνει πρόσφατα, οι ερευνητικές ανάγκες του νέου αυτού πεδίου είναι ιδιαίτερα αυξημένες. Το ΤΜΣ αναπτύσσει πρωτογενή έρευνα σε όλους τους επιμέρους τομείς ενδιαφερόντων του, προκειμένου να προσφέρει στους/ις φοιτητές/-τριες του ένα υψηλό επίπεδο σπουδών. Επιδιώκοντας τη μέγιστη ανταγωνιστικότητα των αποφοίτων του σε σχέση με τους χώρους με τους οποίους παραδοσιακά συνδέονται οι κατευθύνσεις του Τμήματος (αρχαιολόγοι, γλωσσολόγοι, διεθνολόγοι). Οι φοιτητές του ΤΜΣ μυούνται στη αξία της έρευνας που καταξιώνει τον επιστήμονα με τη δημοσιοποίησή της σε υψηλού επιπέδου επιστημονικές εκδόσεις και περιοδικά, περιθωριοποιώντας την μετριότητα και αναπτύσσοντας την κρίση τους, έτσι ώστε να στοχεύουν και να επιλέγουν το «άριστον». Γενικά, στο ΤΜΣ καλλιεργείται πνεύμα συγχρόνων τάσεων και πρωτοποριακών μελετών, με έμφαση στην πρακτική εξάσκηση και τους ανοικτούς ορίζοντες,

αμφισβητώντας την αυθεντία και αναζητώντας τεκμηριωμένες απόψεις, με απώτερο σκοπό τη δημιουργία ολοκληρωμένων νέων επιστημονών, που θα αντέξουν στέρεα τόσο στο παρόν όσο και στο μελλοντικό περιβάλλον των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης. Οι αυξημένες ανάγκες που διαμορφώνονται σε γεωπολιτικό και διεθνές οικονομικό επίπεδο, καθιστούν απαραίτητη την ύπαρξη στελεχών με διεπιστημονικότητα και διορατικότητα, που θα συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη της περιοχής, ιδιαίτερα στους επιστημονικούς τομείς της διεθνούς οικονομίας, πολιτικής και διπλωματίας, στις γλώσσες, τη λογοτεχνία, τη γραμματεία και τον πολιτισμό των λαών της νοτιοανατολικής Μεσογείου, καθώς επίσης και στην επικοινωνία των πολιτισμών.

3.2 Διοίκηση του Τμήματος

Όργανα Διοίκησης του Τμήματος είναι η Γενική Συνέλευση, η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης και ο Πρόεδρος (και ο/η Αναπληρωτής του).

Πρόεδρος: Καθηγητής Ιωάννης Σεϊμένης

Αναπληρώτρια Πρόεδρος: Αν. Καθηγήτρια Ελένη Καραντζόλα

Γενική Συνέλευση

Μέλη

ΔΕΠ

Καθηγητής

Ιωάννης Λυριτζής

Καθηγητής

Αδαμάντιος Σάμψων

Καθηγητής

Ιωάννης Σεϊμένης

Αν. Καθηγήτρια

Ελένη Καραντζόλα

Αν. Καθηγητής

Κωνσταντίνος Μαγκλιβέρας

Αν. Καθηγητής

Ιωάννης Σακκάς

Αν. Καθηγητής

Παναγιώτης Τσάκωνας

Επικ. Καθηγητής

Παρασκευή Κεφαλά

Επικ. Καθηγητής

Παναγιώτης Κουσουλής

Επικ. Καθηγητής

Χρήστος Σατλάνης

Επικ. Καθηγητής

Εμμανουήλ Στεφανάκης

Επίκ. Καθηγητής
Επίκ. Καθηγητής
Επίκ. Καθηγήτρια
Λέκτορας
Λέκτορας

Σπυρίδων Συρόπουλος
Δημήτριος Τριανταφύλλου
Αικατερίνη Φραντζή
Παναγιώτα Μανώλη
Σωτήριος Ντάλης

ΕΕΔΙΠ

Σοφία Πρόκου (αναπληρωματικό μέλος: Χρυσούλα Παπαδοπούλου)

ΕΤΕΠ

Ρένα Κουρουβακάλη (αναπληρωματικό μέλος: Ασημίνα Βαφειάδου)

Φοιτητές

Εννέα (9) μέλη εκπρόσωποι προπτυχιακών και τρία (3) μέλη εκπρόσωποι μεταπτυχιακών φοιτητών

Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης

Μέλη

ΔΕΠ

Καθηγητής
Καθηγητής
Καθηγητής
Αν. Καθηγήτρια
Αν. Καθηγητής
Αν. Καθηγητής
Αν. Καθηγητής
Επίκ. Καθηγητής
Επίκ. Καθηγητής
Επίκ. Καθηγητής
Επίκ. Καθηγητής
Επίκ. Καθηγητής
Επίκ. Καθηγητής

Ιωάννης Λυριτζής
Αδαμάντιος Σάμψων
Ιωάννης Σεϊμένης
Ελένη Καραντζόλα
Κωνσταντίνος Μαγκλιβέρας
Ιωάννης Σακκάς
Παναγιώτης Τσάκωνας
Παρασκευή Κεφαλά
Παναγιώτης Κουσουλής
Χρήστος Σατλάνης
Εμμανουήλ Στεφανάκης
Σπυρίδων Συρόπουλος
Δημήτριος Τριανταφύλλου

Επίκ. Καθηγήτρια
Λέκτορας
Λέκτορας

Αικατερίνη Φραντζή
Παναγιώτα Μανώλη
Σωτήριος Ντάλης

Μεταπτυχιακοί Φοιτητές

Δύο (2) μέλη εκπρόσωποι μεταπτυχιακών φοιτητών

3.3 Επιτροπές του Τμήματος

Στο Τμήμα λειτουργούν διάφορες επιτροπές, η σύνθεση των οποίων ανανεώνεται κάθε 1-2 χρόνια, ή ανάλογα με τις ανάγκες και τα δεδομένα που προκύπτουν (π.χ. διορισμοί, παραιτήσεις κλπ.). Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 λειτουργούσαν στο Τ.Μ.Σ. οι ακόλουθες επιτροπές:

1. Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης Τμήματος: Ε. Καραντζόλα, Ι. Λυριτζής, Π. Τσάκωνας
2. Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών: Ε. Καραντζόλα (συντονίστρια), Α. Σάμψων, Ι. Σακκάς και εκπρόσωποι των φοιτητών
3. Επιτροπή για την επικαιροποίηση του Οδηγού Σπουδών: Ι. Σεϊμένης, Αι. Φραντζή, Σ. Συρόπουλος
4. Επιτροπή για την επικαιροποίηση της ιστοσελίδας: Αι. Φραντζή, Π. Τσάκωνας, Π. Κουσούλης
5. Επιτροπή Erasmus: Π. Κουσούλης, Μ. Στεφανάκης
6. Εκπρόσωπος Τμήματος στην Επιτροπή Ερευνών: Ι. Σεϊμένης (με αναπληρωτή Κ. Μαγκλιβέρας)
7. Υπεύθυνη ηλεκτρονικής πλατφόρμας Web CT Vista: Ε. Καραντζόλα
8. Επιτροπή επάρκειας Ξένων Γλωσσών: Μ. Γεωργαλλίδου, Χ. Παπαδοπούλου, Ι. Φάντελ, Σ. Πρόκου, Χ. Καϊλή, Π. Κατσαβού

Η εκπόνηση του Ωρολογίου Προγράμματος κάθε εξαμήνου και του Προγράμματος Εξετάσεων κάθε εξεταστικής περιόδου ανατίθεται εκ περιτροπής στους/στις διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος. Το ίδιο γίνεται και με τον ορισμό Εξεταστών και της Επιτροπής Κατατακτήριων Εξετάσεων.

Μέλη του Τ.Μ.Σ. συμμετέχουν στις Επιτροπές της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών. Το 2009-10 η κατανομή είχε ως εξής:

1. Επιτροπή Προϋπολογισμού: Μ. Στεφανάκης
2. Επιτροπή Κατανομής Χώρων: Ι. Σεϊμένης
3. Επιτροπή Συντονισμού Προμηθειών και Εξοπλισμού: Σ. Συρόπουλος
4. Επιτροπή Βιβλιοθήκης: Δ. Τριανταφύλλου
5. Επιτροπή Πληροφορικής: Κ. Φραντζή
6. Επιτροπή Εξωτερικών Χώρων: Π. Τσάκωνας

3.4 Διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος

Μέλη ΔΕΠ

Καθηγητής	Ιωάννης Λυριτζής
Καθηγητής	Αδαμάντιος Σάμψων
Καθηγητής	Ιωάννης Σεϊμένης
Αν. Καθηγήτρια	Ελένη Καραντζόλα
Αν. Καθηγητής	Κωνσταντίνος Μαγκλιβέρας
Αν. Καθηγητής	Ιωάννης Σακκάς
Αν. Καθηγητής	Παναγιώτης Τσάκωνας
Επίκ. Καθηγητής	Παρασκευή Κεφαλά
Επίκ. Καθηγητής	Παναγιώτης Κουσουλής
Επίκ. Καθηγητής	Χρήστος Σατλάνης
Επίκ. Καθηγητής	Εμμανουήλ Στεφανάκης
Επίκ. Καθηγητής	Σπυρίδων Συρόπουλος
Επίκ. Καθηγητής	Δημήτριος Τριανταφύλλου

Επίκ. Καθηγήτρια
Λέκτορας
Λέκτορας

Αικατερίνη Φραντζή
Παναγιώτα Μανώλη
Σωτήριος Ντάλης

Ε.Ε.ΔΙ.Π.

Σοφία Πρόκου
Χρυσούλα Παπαδοπούλου
Ibrahim Fadel

«Διδασκαλία Τουρκικής Γλώσσας»
«Διδασκαλία Εβραϊκής Γλώσσας»
«Διδασκαλία Αραβικής Γλώσσας»

Διδάσκοντες βάσει του ΠΔ 407/80 κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010

Βαθάκου Ευγενεία
Βαληνάκης Ιωάννης (Επισκέπτης Καθηγητής)
Βλάχου Ευαγγελία
Γεωργαλίδου Μαριάνθη
Γούναρης Εμμανουήλ
Δίπλα Ανθή
Δριβαλιάρη Ανδρονίκη
Ζαχαρίου Στυλιανός
Ζάρρας Νεκτάριος
Καϊλή Χασάν
Κατσαρού Στυλιανή
Κοτζόγλου Γεώργιος
Μπούρμπου Χρυσή
Νικολού Καλομοίρα
Παναγιωτάκη Μαρίνα
Ραγια
Τοπιντζή Ιωάννα
Τσάκωνα Βασιλική

Ε.ΤΕ.Π

Ασημίνα Βαφειάδου

Ρένα Κουρουβακάλη

3.5 Γραμματεία

Σμαρούλα Κατσαρά (Αν. Προϊσταμένη Γραμματείας)

Κατερίνα Βεργωτή

Δημήτριος Κολοκυθάς

Σοφία Χαλκιά

Χριστίνα Ζερβού (ΠΜΣ)

3.6 Επικοινωνία

Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

Πανεπιστήμιο Αιγαίου,

Δημοκρατίας 1, Ρόδος, Τ.Κ. 85 100

Τηλ.: 22410 99300, 99310, 99312, 99316

Φαξ: 22410 99309

Ιστοσελίδα του ΤΜΣ: <http://www.rhodes.aegean.gr/tms/>

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: tms@rhodes.aegean.gr

4. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

4.1 Δομή Προγράμματος Σπουδών

Οι προπτυχιακές σπουδές στο ΤΜΣ διαρκούν το λιγότερο 8 εξάμηνα και για την απόκτηση του πτυχίου απαραίτητη είναι η απόκτηση 166 διδακτικών μονάδων. Στην ανακοίνωση των μαθημάτων του εκάστοτε εξαμήνου αναφέρονται πάντα οι μονάδες που αντιστοιχούν σε κάθε μάθημα.

Οι σπουδές στο ΤΜΣ διαρθρώνονται σε δύο κύκλους:

1. Σπουδές Κορμού (1^ο- 4^ο εξάμηνο)
2. Σπουδές κατεύθυνσης (5^ο- 8^ο εξάμηνο)

Από το Ε΄ εξαμήνο σπουδών κάθε φοιτητής πρέπει να επιλέξει μία από τις τρεις κατευθύνσεις σπουδών, που προσφέρονται θεσμοθετημένα στο ΤΜΣ, ανάλογα με τις προτιμήσεις του και τους προσανατολισμούς που έχει για το μέλλον:

- ο Αρχαιολογία
- ο Γλωσσολογία Νοτιο-Ανατολικής Μεσογείου
- ο Διεθνείς Σχέσεις και Οργανισμοί

Τα μαθήματα που διδάσκονται κατά τη διάρκεια των δυο πρώτων προπτυχιακών χρόνων φοίτησης διακρίνονται σε:

1. Υποχρεωτικά Κορμού και Κατεύθυνσης
2. Υποχρεωτικά επιλογής κορμού και Κατεύθυνσης
3. Ελεύθερης Επιλογής
4. Υποστηρικτικά μαθήματα πληροφορικής

Υποχρεωτικά είναι εκείνα τα μαθήματα, τα οποία όλοι οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και στα οποία υποχρεούνται να εξεταστούν. Σε περίπτωση αποτυχίας στις εξετάσεις ενός υποχρεωτικού μαθήματος δεν μπορεί ο φοιτητής να το αντικαταστήσει.

Στόχος των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι να εισαγάγουν το φοιτητή σε συγκεκριμένες επιστήμες που σχετίζονται με το Τμήμα (αρχαιολογία, αρχαιομετρία, γλωσσολογία, πολιτική επιστήμη, διεθνείς σχέσεις και οργανισμοί κ.ά) και να παράσχουν κοινή βασική κατάρτιση σε όλους τους φοιτητές του Τμήματος.

Υποχρεωτικά επιλογής είναι τα προσφερόμενα εκείνα μαθήματα, από τα οποία ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει ορισμένα. Τα μαθήματα αυτά αποβλέπουν στην εμβάθυνση σε επιμέρους θέματα και προβλήματα της σχετικής επιστήμης και παράλληλα στη μύηση και εξοικείωση του φοιτητή με την ερευνητική διαδικασία.

Προσφέρονται ακόμα *Υποστηρικτικά μαθήματα πληροφορικής* που στόχο έχουν την εξοικείωση των φοιτητών με τη χρήση Η/Υ και βασικών προγραμμάτων και υπηρεσιών πληροφορικής. Τα μαθήματα αυτά δεν θα προσφέρουν διδακτικές μονάδες.

4.2 Προϋποθέσεις λήψης πτυχίου

Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 166 Διδακτικές Μονάδες (ΔΜ) (169 για τους φοιτητές της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας). Κάθε φοιτητής/-τρια πρέπει να συγκεντρώσει:

- 54 ΔΜ από Υποχρεωτικά μαθήματα Κορμού
- 16 ΔΜ από Κατ' επιλογήν μαθήματα Κορμού
- 42 ΔΜ από Υποχρεωτικά μαθήματα Κατεύθυνσης (45 ΔΜ για την κατεύθυνση Αρχαιολογίας)
- 30 ΔΜ από Κατ' επιλογήν μαθήματα Κατεύθυνσης
- 3 ΔΜ από την Υποχρεωτική Ξένη Γλώσσα
- 15 ΔΜ από την κατ' επιλογήν υποχρεωτική γλώσσα
- 6 ΔΜ από Ελεύθερες επιλογές

Τα μαθήματα Κορμού και Κατεύθυνσης διδάσκονται 3 ώρες (3 ΔΜ) εκτός από τα κατ' επιλογήν Υποχρεωτικά Κορμού που διδάσκονται 2 ώρες (2 ΔΜ).

Δίδεται η δυνατότητα εκπόνησης πτυχιακής εργασίας, η οποία πιστώνεται με 9 ΔΜ (αντί 3 μαθημάτων κατ' επιλογήν υποχρεωτικών κατεύθυνσης).

Ξένες Γλώσσες

Το ΤΜΣ δίνει ιδιαίτερη σημασία στην εκμάθηση ξένων γλωσσών. Οι ξένες γλώσσες διδάσκονται για 6 εξάμηνα και διακρίνονται σε:

- ο Υποχρεωτικές (Αγγλικά)
- ο Κατ' επιλογήν υποχρεωτικές (Τουρκικά, Αραβικά, Εβραϊκά)
- ο Προαιρετικές (Γαλλικά, Ισπανικά, Ιταλικά)

Τα Αγγλικά διδάσκονται 2 ώρες εβδομαδιαίως και δεν πιστώνονται με ΔΜ, ενώ στο 6^ο εξάμηνο διδάσκονται 3 ώρες «Ακαδημαϊκά Αγγλικά» και πιστώνονται με 3 ΔΜ.

Οι κατ' επιλογήν υποχρεωτικές γλώσσες διδάσκονται 5 ώρες την εβδομάδα. Από τις προαιρετικές, τα Ισπανικά και τα Ιταλικά διδάσκονται 3 ώρες ενώ τα Γαλλικά 2 ώρες.

Όλα τα εξαμηνιαία μαθήματα ξένων γλωσσών – εκτός των Αγγλικών – πιστώνονται με ΔΜ ίσες με το 50% των εβδομαδιαίων ωρών διδασκαλίας.

Οι προαιρετικές ξένες γλώσσες πιστώνονται αποκλειστικά στις ελεύθερες επιλογές.

Οι φοιτητές κατατάσσονται στην Αγγλική γλώσσα μετά από εξετάσεις σ' ένα από τα έξι επίπεδα/εξάμηνα. Κάθε επίπεδο είναι προαπαιτούμενο του επομένου.

Θα δίδεται στους φοιτητές που έχουν αποτύχει σε ένα επίπεδο, η δυνατότητα ακρόασης του επομένου επιπέδου και συμμετοχής στις εξετάσεις και στα δύο συνεχόμενα επίπεδα. Αν επιτύχουν και στις δύο εξετάσεις συνεχίζουν κανονικά. Αν αποτύχουν μπορούν να παρακολουθήσουν μόνο το επίπεδο που έπεται συνεχούς σειράς επιτυχημένων επιπέδων. Το σύστημα αυτό ισχύει για όλα τα επίπεδα (κυλιόμενη ακρόαση).

4.3 Κατευθύνσεις του ΤΜΣ

4.3.1 Κατεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών

Βασικός στόχος του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών είναι να διαμορφώσει ένα πρόγραμμα σπουδών υψηλής στάθμης, ώστε να καθιστά τους απόφοιτους ικανούς να ανταπεξέλθουν στον εσωτερικό και διεθνή ανταγωνισμό. Ειδικότερα η κατεύθυνση των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών αποσκοπεί να προσφέρει σε κάθε απόφοιτο, ανεξάρτητα από τη σταδιοδρομία που θα ακολουθήσει, βασική κατάρτιση στις επιστήμες των οποίων το γνωστικό, μεθοδολογικό και θεωρητικό κεκτημένο προσφέρουν το απαραίτητο υπόβαθρο για την εμβάθυνση στη συνέχεια στις διεθνολογικές σπουδές: (Πολιτική Επιστήμη, Πολιτική Οικονομία, Διεθνές Δίκαιο). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται α) *επιστημονικά*, στο Διεθνές Δίκαιο και στις Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις, και β) *γεωγραφικά*, στο μεσογειακό χώρο ως τμήμα του ευρωπαϊκού και διεθνούς περιβάλλοντος. Η κατεύθυνση των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών

επιλέγεται από τους περισσότερους φοιτητές του ΤΜΣ (ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά τα τελευταία έτη την κατεύθυνση των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών επιλέγει το 80-85% των φοιτητών).

Οι φοιτητές που επιλέγουν την κατεύθυνση των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών παρακολουθούν ένα εξαιρετικά ευρύ από πλευράς γνωστικών αντικειμένων πρόγραμμα σπουδών. Πιο συγκεκριμένα, εκτός από ειδικευμένα μαθήματα στις Διεθνείς Σχέσεις και στους Διεθνείς Οργανισμούς, το πρόγραμμα προσφέρει μαθήματα στη Διεθνή Πολιτική και Διπλωματία, στη Ασφάλεια και την Συνεργασία, στην Επίλυση Διενέξεων και Συγκρούσεων, στη Παγκοσμιοποίηση, στο Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο, στο Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας και των Υδάτων, στη Πολιτική Οικονομία, κ.λ.π.

Στόχος του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών είναι, παράλληλα με τις ξένες γλώσσες και ειδικότερα με τις γλώσσες της περιοχής που διδάσκονται στο ΤΜΣ, να δοθεί στους φοιτητές η μεγαλύτερη δυνατή εξοικείωση με τα ζητήματα και τα θέματα που απασχολούν σήμερα τόσο τη διεθνή κοινότητα όσο και την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και να καταδειχθούν οι μεταξύ τους σχέσεις και αλληλοεπιδράσεις. Συντονισμένη προσπάθεια των διδασκόντων αποτελεί ο συνδυασμός των θεωρητικών γνώσεων με την εξέταση περιστατικών από την τρέχουσα πραγματικότητα, με άλλα λόγια η μελέτη περιπτώσεων (case studies) από τους φοιτητές αφού πρώτα τους έχει δοθεί το θεωρητικό υπόβαθρο, μια μέθοδος διδασκαλίας που εφαρμόζεται εκτεταμένα σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Κατά αυτόν τον τρόπο προσδοκούμε ότι οι απόφοιτοί μας έχοντας διδαχθεί ποικιλοτρόπως τα εργαλεία των Διεθνών Σχέσεων θα μπορέσουν να τα εφαρμόσουν είτε στο πλαίσιο μεταπτυχιακών σπουδών είτε στο πλαίσιο συναφούς απασχόλησής τους.

Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής

Φορέας έρευνας στην κατεύθυνση των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών είναι το Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής. Το Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα ευρω-μεσογειακών σχέσεων, διεθνούς πολιτικής με έμφαση στη Μεσόγειο και διεθνών οικονομικών σχέσεων με έμφαση στις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις Τρίτες Μεσογειακές Χώρες. Το εργαστήριο έχει ως κύρια αποστολή:

- ο την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών καθώς και άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου,
- ο την τεκμηρίωση, έρευνα και μελέτη στα θέματα των ευρω-μεσογειακών σχέσεων, των οικονομικών σχέσεων και της διεθνούς πολιτικής,
 - ο την παραγωγή σύγχρονου πολιτισμικού και παιδαγωγικού υλικού,
 - ο τη διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων,
 - ο την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων.

Έρευνα και Συνεργασία

Τα μέλη ΔΕΠ και οι διδάσκοντες στην Κατεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών του ΤΜΣ αναπτύσσουν πρωτογενή έρευνα στα πεδία των ενδιαφερόντων τους και συνεργάζονται με σημαντικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και ινστιτούτα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, όπως το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πάντειο Πανεπιστήμιο, το Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων (ΙΔΙΣ), το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) το Ίδρυμα Μεσογειακών Σπουδών, το School of Oriental and African Studies του Πανεπιστημίου του Λονδίνου στη Μεγάλη Βρετανία, το Πανεπιστήμιο του Mannheim στη Γερμανία, το Swedish Institute for Peace Research (SIPRI) στη Σουηδία, το Whetherhead Center for International Affairs του Πανεπιστημίου Harvard το Center for International and Area Studies του Πανεπιστημίου Yale στις ΗΠΑ, το Centre for Studies in Foreign Policy, Security and Diplomacy του Πανεπιστημίου Birmingham στη Βρετανία και τα Πανεπιστήμια Bosphorus και Bogazici στην Τουρκία.

Επιπλέον, τα μέλη ΔΕΠ της Κατεύθυνσης αναλαμβάνουν την εποπτεία διδακτορικών διατριβών σε θέματα που συνάδουν με τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα και τους επιστημονικούς στόχους της κατεύθυνσης.

4.3.2 Κατεύθυνση Αρχαιολογίας

Η κατεύθυνση της Αρχαιολογίας εξετάζει τις αρχαιολογικές και ιστορικές πηγές του Ελληνικού πολιτισμού και των πολιτισμών που αναπτύχθηκαν στον

ευρύτερο χώρο της ΝΑ Μεσογείου (Αίγυπτος, Εγγύς και Μέση Ανατολή). Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται σε τέσσερις κύριους τομείς σπουδών και έρευνας:

α. Ελληνική Αρχαιολογία

Τα μαθήματα της Ελληνικής αρχαιολογίας καλύπτουν την Προϊστορική και Κλασική εποχή στον ευρύτερο Ελλαδικό χώρο και τα παράλια της Εγγύς ανατολής και ΝΑ Μεσογείου. Η **Προϊστορική αρχαιολογία** εξετάζει την Παλαιολιθική, Μεσολιθική και Νεολιθική περίοδο και την εποχή του Χαλκού (Αιγαίο-Κύπρος-Εγγύς Ανατολή/Κυκλαδικός/Μινωικός/Μυκηναϊκός πολιτισμός) σε όλες τις εκφάνσεις της. Τομείς που καλύπτονται περιλαμβάνουν ειδικά θέματα προϊστορικής τέχνης, κεραμικής, αγγειογραφίας, τυπολογίας και τεχνολογίας, εθνοαρχαιολογίας και ενάλιας αρχαιολογίας. Το αντικείμενο της **Κλασικής αρχαιολογίας** θεραπεύει τον πολιτισμό του αρχαίου Ελληνικού κόσμου κατά την 1^η χιλιετία π.Χ. Εξετάζονται η εξέλιξη των εικαστικών τεχνών - γλυπτικής, αρχιτεκτονικής, κεραμικής, αγγειογραφίας, μνημειακής ζωγραφικής και μικροτεχνίας (κόσμημα, σφραγίδες, νομίσματα) - της οικιστικής, πολεοδομίας και τοπογραφίας, η νομισματική τέχνη και οικονομία των αρχαϊκών και κλασικών χρόνων, των ελληνιστικών βασιλείων και της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, καθώς και ο ρόλος του νομίσματος στην περιφέρεια του Ελληνικού κόσμου (Ιταλία, Β. Αφρική, Εγγύς Ανατολή, Περσική αυτοκρατορία, Εύξεινος Πόντος, Βαλκάνια).

β. Αιγυπτιολογία και Αρχαιολογία της Εγγύς Ανατολής

Τα μαθήματα της Αιγυπτιολογίας εξετάζουν όλα τα νεώτερα δεδομένα στην αρχαιολογία και τον πολιτισμό της αρχαίας Αιγύπτου. Παρουσιάζονται και αναλύονται οι σημαντικότερες αρχαιολογικές θέσεις και μνημεία της Αιγύπτου από τη Φαραωνική και Ελληνορωμαϊκή Περίοδο. Παράλληλα εξετάζονται σημαντικές πτυχές της αρχαίας Αιγυπτιακής ιστορίας και κοινωνίας (πολιτικές μεταρρυθμίσεις, εξωτερική πολιτική και εκστρατείες, διπλωματία, ειδικά θέματα αιγυπτιακής θρησκείας, μαγείας και κοινωνικής δομής). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις των λαών στην ευρύτερη λεκάνη της ΝΑ Μεσογείου. Επίσης, διδάσκεται η ιερογλυφική γλώσσα και γραφή και ο φοιτητής εισάγεται στη μελέτη σημαντικών κειμένων της Αιγυπτιακής λογοτεχνίας από το πρωτότυπο. Η

Αιγυπτιολογία, τέλος, πλαισιώνεται από εισαγωγικά μαθήματα στην αρχαιολογία των λαών της Εγγύς και Μέσης Ανατολής.

γ. Αρχαιολογικές Επιστήμες

Οι φυσικές επιστήμες αποτελούν ένα σοβαρό τμήμα του οδηγού σπουδών της κατεύθυνσης τόσο στο θεωρητικό όσο και στο εργαστηριακό επίπεδο και πεδίο. Η κατεύθυνση της Αρχαιολογίας εμπλουτίζεται με εξειδικευμένα μαθήματα που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των *Αρχαιολογικών Επιστημών*: αρχαιομετρία, αρχαιοαστρονομία, περιβαλλοντολογική αρχαιολογία, μουσειολογία και προληπτική συντήρηση, αρχαιογεωλογία, αρχαιομεταλλουργία οστεοαρχαιολογία, τεχνικές ανασκαφής παλαιoανθρωπολογία, παλαιοβοτανολογία, γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών στην αρχαιολογία, αρχαιολογική φωτογραφία και σχέδιο με τη χρήση Η/Υ και στατιστικές μέθοδοι επεξεργασίας δεδομένων. Με τις φυσικές επιστήμες το αρχαιολογικό υλικό αποκαλύπτεται με αποτέλεσμα οι μελετητές αρχαιολόγοι να έχουν μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα των προϊστορικών και αρχαίων κοινωνιών. Ειδικό βάρος δίνεται στις εργαστηριακές ασκήσεις στο Εργαστήριο Αρχαιομετρίας και στο Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας.

δ. Ιστορία και Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

Τα ιστορικά μαθήματα στο ΤΜΣ σχετίζονται κυρίως με την αρχαιότητα (Αρχαία Ελληνική Ιστορία, Ιστορία Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών Χρόνων) και με το μεσαίωνα (Βυζάντιο, Άραβες, Τούρκοι και Ανατολικός Κόσμος), καθώς και το πρώτο τμήμα των νεότερων χρόνων. Οι φοιτητές μαθαίνουν να χρησιμοποιούν αρχαίες και σύγχρονες πηγές και να μελετούν - όχι απλά να μαθαίνουν - την ιστορία. Όλες οι διαλέξεις βασίζονται σε χρήση αρχειακού ψηφιακού υλικού. Τα μαθήματα Αρχαίας Ελληνικής και Λατινικής Γραμματείας, τέλος, έχουν σκοπό να διευρύνουν τις γνώσεις των φοιτητών για βασικά γραμματειακά είδη, κυρίως το έπος, την τραγωδία και την κωμωδία μέσα από αρχαία κείμενα και μεταφράσεις. Η φιλοσοφία, η ιστοριογραφία, το θέατρο αλλά και η χρήση της μυθολογίας σε γραπτή ή προφορική μορφή, μελετώνται σε περιπτώσεις όπου η πολιτική τους σκοπιμότητα δεν είναι άμεσα έκδηλη αλλά είναι φανερή σε πολλές περιπτώσεις.

Πανεπιστημιακές Ανασκαφές & Αρχαιολογικές Έρευνες

Τα Μέλη ΔΕΠ της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας του ΤΜΣ διεξάγουν ανασκαφές, ιστορικές και αρχαιολογικές έρευνες στην Ελλάδα και την Αίγυπτο, στις οποίες συμμετέχουν φοιτητές της κατεύθυνσης. Πιο συγκεκριμένα:

Α. Ελλάδα

Φτελιά Μυκόνου. Οι φοιτητές του τμήματος έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν κάθε χρόνο στην ανασκαφή του νεολιθικού οικισμού της Φτελιάς, την οποία διευθύνει ο καθ. Α. Σάμψων. Πρόκειται για τη σπουδαιότερη νεολιθική θέση στο χώρο των Κυκλάδων που ήκμασε από το 5100-4600 π.Χ. και έχει δώσει μέχρι σήμερα μοναδικά αρχιτεκτονικά κατάλοιπα και ένα πλήθος ευρημάτων. Οι φοιτητές κάνουν πρακτική εξάσκηση στην ανασκαφή και εργάζονται επίσης στην ταξινόμηση και καταγραφή των ευρημάτων στο Μουσείο της Μυκόνου. Παράλληλα έρχονται σε επαφή με ξένους φοιτητές και καθηγητές του πανεπιστημίου της Βόρειας Καρολίνας, το οποίο συνεργάζεται με το πανεπιστήμιο Αιγαίου στην ανασκαφή.

Κύθνος. Μία άλλη ανασκαφή στην οποία συμμετέχουν φοιτητές είναι αυτή του μεσολιθικού οικισμού στα Λουτρά της Κύθνου που διενεργείται από τον καθ. Α. Σάμψων. Πρόκειται για την αρχαιότερη εγκατάσταση στο Αιγαίο που χρονολογείται στη Μεσολιθική περίοδο (8500-6500 π.Χ.). Έχουν ανασκαφεί μέχρι σήμερα λείψανα κυκλικών κατοικιών και λακκοειδείς τάφοι της ίδιας εποχής. Οι φοιτητές απασχολούνται επίσης και στην κατάταξη του υλικού και αποκτούν εμπειρία στη μελέτη της λιθοτεχνίας υπό την εποπτεία αρχαιολόγων του πανεπιστημίου της Κρακοβίας.

Σπήλαιο Σαρακηνού στη Βοιωτία. Πρόκειται για το πιο σημαντικό σπήλαιο της κεντρικής Ελλάδας που ανασκάπτεται από το 1994 και έχει παρουσιάσει στρώματα κατοίκησης από την Παλαιολιθική περίοδο μέχρι την εποχή του Χαλκού (50.000- 1600 π.Χ.). Οι φοιτητές αποκτούν εμπειρία στις ιδιάζουσες συνθήκες της ανασκαφής σπηλαίων και λαμβάνουν μέρος στην διαδικασία ταξινόμησης και μελέτης του υλικού.

Φαλάσαιρνα (Κρήτη). Οι φοιτητές του ΤΜΣ έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν, υπό την εποπτεία του κ. Στεφανάκη, στην ανασκαφική έρευνα στη Φαλάσαιρνα της Κρήτης, την οποία διευθύνει η δρ. Ελπίδα Χατζηδάκη, αρχαιολόγος της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων. Η ανασκαφή αφορά σε λιμενικές εγκαταστάσεις μιας ισχυρής ναυτικής ελληνιστικής πόλης της δυτικής Κρήτης η οποία καταστράφηκε ολοσχερώς από τους Ρωμαίους το 67 π.Χ. Παράλληλα έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή και να ανταλλάξουν απόψεις με συναδέλφους τους, μέλη της αποστολής του Πανεπιστημίου του Τορίν της Πολωνίας, που επίσης συμμετέχει στην ανασκαφή.

Κυμισάλα. Το ΤΜΣ διενεργεί αρχαιολογική έρευνα στην Κυμισάλα του Δήμου Αταβύρου, από κοινού με την ΚΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου, υπό την διεύθυνση του Μανόλη Ι. Στεφανάκη, λέκτορα Κλασικής Αρχαιολογίας του Τμήματος και της Δρος Βάσως Πατσιαδά, Αρχαιολόγου της ΚΒ' ΕΠΚΑ.

Η περιοχή της Κυμισάλας αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους στην ύπαιθρο της Ρόδου, όπως φανερώνουν τα εκτεταμένα ορατά ερείπια που είναι διάσπαρτα σε διάφορες θέσεις και χρονολογούνται από του μυκηναϊκούς έως τους παλαιοχριστιανικούς χρόνους.

Στην ανασκαφική ομάδα συμμετέχουν εθελοντικά, κάνοντας παράλληλα την πρακτική τους άσκηση, μεταπτυχιακοί και προπτυχιακοί φοιτητές της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας του ΤΜΣ καθώς και φοιτητές των Πανεπιστημίων Θεσσαλίας και Κρήτης.

Β. Αίγυπτος

Χελουάν (Δέλτα του Νείλου). Το ΤΜΣ διενεργεί επιφανειακή έρευνα και ψηφιακή χαρτογράφηση στην περιοχή του Χελουάν (Δέλτα του Νείλου) υπό τη διεύθυνση του Παναγιώτη Κουσούλη, λέκτορα Αιγυπτιολογίας του Τμήματος, και σε συνεργασία με το Ανώτατο Συμβούλιο Αρχαιοτήτων της Αιγύπτου και το Πανεπιστήμιο της Λειψίας. Διερευνώνται οι θέσεις el-Saff, el-Haywa, el- Mansha, Atfieh, Azebet el-Walda, Tora, Azebet, Kamel, Sedkey; Kerkor, el-Tebeen, Wadi Howf, el-Kareemat, Maadi και Helwan.

Μέμφιδα (Βόρεια Αίγυπτος). Το ΤΜΣ συμμετέχει στην επιγραφική και παλαιογραφική μελέτη του ταφικού συμπλέγματος του Νάκχετ-μιν στη νεκρόπολη της Μέμφιδος (Βόρεια Αίγυπτος), υπό τη διεύθυνση του Ανώτατου Συμβουλίου Αρχαιοτήτων της Αιγύπτου και του Πανεπιστημίου Λίβερπουλ. Οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν και να εξετάσουν ένα από τα σημαντικότερα και μεγαλύτερα ταφικά συμπλέγματα του Νέου Βασιλείου στη νεκρόπολη της Μέμφιδος, ενώ παράλληλα μαθαίνουν τεχνικές καταγραφής και μελέτης των ιερογλυφικών κειμένων και τοιχογραφιών.

Γ. Αρχαιομετρικές (χρονολόγηση, υλικά, προέλευση αρχαιοτήτων) και **αρχαιοαστρονομικές** μελέτες σε Ελλάδα, Αίγυπτο, Μάλτα, Τουρκία υπό την διεύθυνση του καθ. Ι. Λυριτζή.

Εργαστήρια - Ινστιτούτα

Εργαστήριο Αρχαιομετρίας

Με το θεσμοθετημένο ΕΡΓ.Α οι φοιτητές υποχρεούνται να εκτελέσουν μετρήσεις στο εργαστήριο, με τις συσκευές που διαθέτει, να εκμάθουν τον τρόπο δειγματοληψίας και προετοιμασίας των δειγμάτων προς περαιτέρω επεξεργασία. Συγκεκριμένες μετρήσεις ως εφαρμογές σε ορισμένο αρχαιολογικό υλικό θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε εκπόνηση πτυχιακής εργασίας. Το ΕΡΓ.Α προωθεί και αναπτύσσει έρευνες στη χρονολόγηση με θερμοφωταύγεια και οπτική φωταύγεια, ενυδάτωση οψιανού, φυσικές μεθόδους χημικής ανάλυσης με ακτίνες-Χ φθορισμού, με μετρήσεις φυσικής ραδιενέργειας. Το ΕΡΓ.Α διαθέτει συσκευές εντοπισμού θαμμένων μνημείων (όπως πρωτονιακό μαγνητόμετρο και αντιστασιόμετρο), όργανα αστρονομικού προσανατολισμού αρχαίων μνημείων, καθώς και βασικό εργαστηριακό εξοπλισμό. Στα πλαίσια των ερευνών αυτών εκπονούνται ήδη πέντε διδακτορικές διατριβές από πτυχιούχους και μεταπτυχιακούς διπλωματούχους αρχαιολογίας & φυσικών επιστημών, ενώ ένας διδακτορικός τίτλος έχει απονεμηθεί στη χρονολόγηση οψιανού. Φοιτητές (-τριες) εκτελούν Πτυχιακή εργασία στο Εργαστήριο Αρχαιομετρίας.

Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με τις μεθόδους εργαστηριακών εφαρμογών και ανάλυσης συμμετέχοντας στις λειτουργικές τους διαδικασίες. Προτεραιότητες αποτελούν: 1. Η δημιουργία οδηγού για την εκμάθηση αναγνώρισης ευρημάτων στην ύπαιθρο και στο εργαστήριο, προσαρμοσμένου στις ανάγκες των φοιτητών της κατεύθυνσης. 2. Η θεωρητική και πρακτική εξοικείωση των φοιτητών: α) με τα ευρήματα στην μορφολογική και ανατομική διάκριση ενοτήτων και μονάδων του φυτικού και ζωικού βασιλείου και την ονοματολογία φυτών και ζώων, β) με τις τεχνικές αναγνώρισης και επί τόπου επεξεργασίας υπολειμμάτων οργανικής προέλευσης (δειγματοληψία-διαλογή-επεξεργασία), γ) με τις συλλογές αναφοράς (δημιουργία, αποθήκευση, διατήρηση, αρχειοθέτηση συλλογών), δ) με την εισαγωγή στη χρήση: κλειδών αναγνώρισης και ταυτοποίησης δειγμάτων, άτλαντα και εικονογραφημένων εκδόσεων απολιθωμάτων, συλλογών αναφοράς για την αναγνώριση των δειγμάτων στο εργαστήριο και στ) με την ταυτοποίηση δειγμάτων διαλογής με τον μητρικό οργανισμό προέλευσής τους.

Ινστιτούτο Αρχαιολογικών Επιστημών Αιγαίου στην Αίγυπτο

Το 1999 η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Αιγαίου αποφάσισε την ίδρυση Ινστιτούτου Αρχαιολογικών Επιστημών Αιγαίου στην Αίγυπτο με τη μορφή επιστημονικής αποστολής. Το 2004 το Ινστιτούτο μεταφέρεται στο Κάιρο. Το Ινστιτούτο έχει παρουσία στην Αίγυπτο με την ανάληψη ανασκαφικών και αρχαιολογικών ερευνών.

Δραστηριότητες

Η κατεύθυνση Αρχαιολογίας διοργανώνει κάθε χρόνο επιστημονικές ημερίδες και συνέδρια με σκοπό την περαιτέρω επιμόρφωση των φοιτητών του και τη σύναψη σχέσεων με άλλα αρχαιολογικά τμήματα του ελλαδικού και ευρωπαϊκού χώρου. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής διεθνή επιστημονικά συνέδρια και workshops: *Archaeometry in Archaeology: New Trends* (Ρόδος, 3-6 Νοεμβρίου 1999), *Religion and Rationalism in Ancient Greece* (Ρόδος, 25-29 Μαΐου 2001), *Ancient Egyptian Theology and Demonology. Studies on the boundaries between the Divine and the Demonic in Egyptian Magic* (Ρόδος, 27-29 Ιουνίου 2003), *Recent Advances in Obsidian Dating and Characterisation*

(Μήλος, 2-5 Ιουλίου 2003), *Foreign Relations and Diplomacy in the Ancient World. Egypt-Greece-Near East* (Ρόδος, 3-5 Δεκεμβρίου 2004), *Xth International Congress of Egyptologists* (Ρόδος, 22-29 Μαΐου 2008). Επίσης, από το 2001 ξεκίνησε η έκδοση δύο φορές το χρόνο διεθνούς επιστημονικής επετηρίδας, *Mediterranean Archaeology and Archaeometry* με διεθνή επιστημονική επιτροπή.

Διεθνείς Συνεργασίες

Οι διδάσκοντες της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας συνεργάζονται με τα ακόλουθα
α) πανεπιστήμια: Λίβερπουλ, Καΐρου, Αλεξανδρείας, Λειψίας, Auckland, Σικάγου, Ρώμης, Φλωρεντίας, Βαρκελώνης, Κρακοβίας, Σμύρνης, Rikkyo, Θεσσαλονίκης και Αθηνών β) ερευνητικά ινστιτούτα: Ανθρωπολογίας (Μεξικό), Virginia Department of Historical Resources (ΗΠΑ), Supreme Council of Antiquities (Αίγυπτος), ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και γ) ερευνητικά ιδρύματα: CNRS & INRA Montpellier (Γαλλία). Η ερευνητική δραστηριότητα και η συμμετοχή των φοιτητών διεξάγεται με χρηματοδοτήσεις από εγκεκριμένα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΠΕΑΕΚ), των Υπουργείων Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αιγαίου και Τοπικών Φορέων.

4.3.3 Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου

Η Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (ΤΜΣ) έχει ως αντικείμενο την επιστημονική σπουδή της γλώσσας μέσα από τη συστηματική μελέτη των γλωσσών της Μεσογείου και ιδιαίτερα αυτών της Νοτιο-Ανατολικής (ΝΑ) περιοχής: Αραβικά, Εβραϊκά, Ελληνικά και Τουρκικά.

Γενικότερα, η επιστήμη της γλωσσολογίας ασχολείται με τη μελέτη της δομής και της λειτουργίας των φυσικών γλωσσών, την εξέλιξή τους στο χρόνο, τη σχέση τους με την κοινωνία και την τεχνολογία, αλλά και με την εκμάθησή τους ως μητρική, δεύτερη ή ξένη γλώσσα. Κατά συνέπεια, οι φοιτητές/τριες του ΤΜΣ που επιλέγουν την Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου συνδυάζουν την επιστημονική μελέτη της γλώσσας με την

εκμάθηση και τη μελέτη των γλωσσών της περιοχής. Χάρη στο συνδυασμό αυτό, ο οποίος για πρώτη φορά επιχειρείται σε Πανεπιστημιακό Τμήμα της Ελλάδας, οι απόφοιτοι της Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου του ΤΜΣ διαθέτουν όχι μόνο βασική κατάρτιση στη γλωσσολογία αλλά εξειδικευμένη γνώση σε σχέση με τις γλώσσες της Μεσογείου.

Στο ΤΜΣ και ιδιαίτερα στην Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου δίνεται ιδιαίτερο βάρος στην εκμάθηση των γλωσσών της περιοχής. Με δεδομένο ότι η γλωσσομάθεια συμβάλλει αποδεδειγμένα στην επιστημονική και επαγγελματική κινητικότητα, η Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου έχει συστήσει **Κέντρο Διδασκαλίας και Εκμάθησης Γλωσσών (ΚΕ.ΔΙ.Ε.Γ.)**. Το ΚΕ.ΔΙ.Ε.Γ. αξιοποιώντας τα πορίσματα της διδακτικής των φυσικών γλωσσών με πολυμεσικούς τρόπους (video, CD, λογισμικά κ.λ.π.), επιτυγχάνει την αποτελεσματική εκμάθηση των γλωσσών, πράγμα το οποίο αποτελεί ένα από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των αποφοίτων.

Μέθοδοι Εκπαίδευσης - Ποιότητα Έρευνας και Σπουδών

Η Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου του ΤΜΣ προσφέρει ένα πολύ φιλικό περιβάλλον που ενισχύει την ατομική πρωτοβουλία και προωθεί εναλλακτικές μεθόδους αξιολόγησης των φοιτητών/-τριών πέρα από τον παραδοσιακό τρόπο της γραπτής εξέτασης στο τέλος κάθε εξαμήνου, όπως προόδους, portfolio, ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες (γραπτή/προφορική παρουσίαση) κ.ά. Οι φοιτητές/-τριες της κατεύθυνσης έχουν επιπλέον τη δυνατότητα να ασχοληθούν με μικρής κλίμακας ερευνητικές δραστηριότητες ή έρευνες πεδίου σε αντικείμενα του ενδιαφέροντός τους, τα οποία μπορεί να αφορούν είτε την Ελληνική και τις διαλεκτικές της ποικιλίες είτε άλλες γλώσσες που γνωρίζουν ή επιλέγουν να σπουδάσουν.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αξιοποιεί σύγχρονες μεθόδους εκπαίδευσης και μάθησης που στηρίζονται στη χρήση των νέων τεχνολογιών (H/Y, Internet, βάσεις δεδομένων, λογισμικά, κ.λ.π.). Τα μαθήματα υποστηρίζονται εργαστηριακά. Εκτός από το Εργαστήριο Πληροφορικής του Τμήματος, η Κατεύθυνση Γλωσσολογίας, ειδικότερα, διαθέτει:

- ο Εργαστήριο Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου
- ο Κέντρο Εκμάθησης και Διδασκαλίας Γλωσσών

Τα εργαστήρια αυτά εξυπηρετούν διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα γλωσσολογίας και διδασκαλίας γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου.

Κατά τα δύο τελευταία εξάμηνα σπουδών οι φοιτητές/-τριες έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν *πρακτική άσκηση* σε ερευνητικά κέντρα, εκδοτικούς οίκους και άλλους επαγγελματικούς χώρους που απασχολούν γλωσσολόγους, όπως το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, το Ινστιτούτο Επεξεργασίας Λόγου, το Λεξικό Κριαρά, το Ιστορικό Λεξικό της Ακαδημίας Αθηνών, το Παλαιογραφικό και Ιστορικό Αρχείο του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης, το Κέντρο Λογοτεχνικής Μετάφρασης κ.ά.

Επίσης, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους οι φοιτητές/-τριες της Κατεύθυνσης μπορούν να γνωρίσουν από κοντά ομόλογα τμήματα του εξωτερικού. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Διαπανεπιστημιακών Ανταλλαγών Σωκράτης-Έρασμος δίνεται η δυνατότητα φοίτησης σε αντίστοιχα Τμήματα Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (π.χ. Πανεπιστήμιο Leiden, Ολλανδία) για ένα ή δύο εξάμηνα. Επιπλέον υπάρχει η δυνατότητα παρακολούθησης οργανωμένων θερινών τημημάτων γλωσσολογίας σε πανεπιστήμια του εξωτερικού, για τα οποία προσφέρονται υποτροφίες από τους φορείς που τα διοργανώνουν.

Προκειμένου να ενισχυθεί η εκμάθηση των γλωσσών της περιοχής, διοργανώνονται για τους φοιτητές/-τριες εντατικά θερινά μαθήματα στη Ρόδο με διδάσκοντες που προέρχονται από τις χώρες αυτές. Επιπλέον, κατόπιν συνεννόησης με εκπαιδευτικά ιδρύματα των παραπάνω χωρών (Τουρκία, Μαρόκο, Αίγυπτος, κ.α.), οι φοιτητές/-τριες μπορούν να παρακολουθήσουν θερινά μαθήματα γλώσσας σε χώρα στην οποία ομιλείται η γλώσσα επιλογής τους.

Τέλος, η Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου προσκαλεί αναγνωρισμένους επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό να πλαισιώσουν το πρόγραμμα σπουδών με διαλέξεις και σεμινάρια. Στο ίδιο πνεύμα, διοργανώνονται τακτικά ημερίδες και συνέδρια για θέματα γλωσσολογίας, που απευθύνονται στο σύνολο του φοιτητικού κόσμου και την τοπική κοινωνία της Ρόδου.

Εργαστήριο Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου

Το Εργαστήριο Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου έχει στόχο την προώθηση της επιστημονικής έρευνας σε θέματα γενικής γλωσσολογίας με έμφαση στη δομή, εκμάθηση και διδασκαλία των γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου, στην ιστορία και στη χρήση τους, καθώς και σε θέματα γλωσσικής πολιτικής και γραμματισμού. Ειδικότερα, στο Εργαστήριο υλοποιείται έρευνα σε θέματα:

- ο θεωρητικής και συγκριτικής γλωσσολογίας (με έμφαση σε θέματα φωνολογίας, μορφολογίας, σύνταξης, σημασιολογίας, πραγματολογίας)
- ο τυπολογίας, διαλεκτολογίας και γλωσσικής επαφής
- ο γλωσσικής κατάκτησης και θεμάτων σχετικά με τη σχέση γλώσσας - νου και γλώσσας - εγκεφάλου
- ο γλωσσικής αλλαγής
- ο υπολογιστικής γλωσσολογίας
- ο περιγραφής των γραμματικών συστημάτων των γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου (αραβικά, εβραϊκά, ελληνικά, τουρκικά)
- ο εκμάθησης της διδασκαλίας των γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου ως πρώτων, δεύτερων ή ξένων γλωσσών
- ο γραμματισμού, με έμφαση στην εκπαίδευση ενηλίκων και στη διά βίου μάθηση
- ο γλωσσικού προγραμματισμού
- ο γλωσσολογίας σωμάτων κειμένων
- ο δικαστικής γλωσσολογίας

Σε διδακτικό επίπεδο, το Εργαστήριο Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου εξυπηρετεί διδακτικές ανάγκες του Τμήματος και κυρίως της Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου καθώς υποστηρίζει εργαστηριακά τη διδασκαλία μαθημάτων όπως Εφαρμοσμένη Φωνητική, Γλωσσική Κατάκτηση, Διαλεκτολογία, Εκμάθηση και Διδασκαλία Ξένης Γλώσσας, Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας, Γραμματισμός, καθώς και τα μαθήματα της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας.

Έρευνα - Συνεργασίες

Το Εργαστήριο Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου προσκαλεί αναγνωρισμένους επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό να πλαισιώσουν το πρόγραμμα σπουδών με διαλέξεις και σεμινάρια. Στο πλαίσιο

αυτής της δραστηριότητας έχουν επισκεφθεί το Εργαστήριο ερευνητές από το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Πανεπιστήμιο Πατρών, Tokyo University, University of Reading, University of Manchester, University of Potsdam, University of Washington, Boğaziçi Üniversitesi, Meertens Institute/KNAW, University of Geneva, κ.α.

Στα πλαίσια των ερευνών πεδίου έχουν πραγματοποιηθεί ερευνητικά ταξίδια στη Σύμη για τη συλλογή προφορικού υλικού για την Συμιακή διάλεκτο και στη Νέα Τραπεζούντα Πιερίας για επιτόπια έρευνα και συλλογή δεδομένων προφορικού και γραπτού λόγου της Οφίτικης Ποντιακής (Χορηγός: Πολιτιστικός Σύλλογος «Αλέξανδρος Υψηλάντης»).

Συνεργασίες υπάρχουν με το ΕΚΠΑ, Πανεπιστήμιο Κρήτης, University of Konstanz (Γερμανία), University of Leiden (Ολλανδία), Meertens Institute (Ολλανδία), City University (Αγγλία), University of Reading (Αγγλία), University of Geneva (Ελβετία), National Centre for Text Mining (Αγγλία), Boğaziçi Üniversitesi (Τουρκία), Dokuz Eylül Üniversitesi (Τουρκία), University of Potsdam (Γερμανία), Tsujii Laboratory, Department of Computer Science, Tokyo University (Ιαπωνία), Ινστιτούτο Επεξεργασίας Λόγου, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, Πολιτιστικός Σύλλογος «Αλέξανδρος Υψηλάντης».

4.4 Το Πρόγραμμα Σπουδών συνοπτικά

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες
Αρχαία Ελληνική Ιστορία	3
Νεότερη Ιστορία της Μεσογείου	3
Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη	3
Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία	3
Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία	3

Επιλογής

Προϊστορία του Αιγαίου	2
Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη Γλωσσολογία	2
Εισαγωγή στην Αιγυπτιολογία	2
Εφαρμοσμένη Στατιστική	2

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά I	2,5
Τουρκικά I	2,5
Εβραϊκά I	2,5
Αγγλικά I	
Γαλλικά I	2
Ιταλικά I	2

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες
Διεθνείς Σχέσεις I	3
Ευρωπαϊκή Ενοποίηση	3
Γλώσσα και Κοινωνία	3
Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία της Μεσογείου	3

Επιλογής

Αραβική Γλώσσα και Πολιτισμός	2
Ελλάδα & Μεσογειακός Κόσμος	2
Ιστορία των Βυζαντινών Χρόνων I	2

Συστήματα Γραφής στο Μεσογειακό Χώρο	2
Εισαγωγή στη Μουσειολογία	2

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά II	2,5
Τουρκικά II	2,5
Εβραϊκά II	2,5
Αγγλικά II	
Γαλλικά II	2
Ιταλικά II	2

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Διδακτικές Μονάδες

Διεθνείς Οργανισμοί I	3
Πολιτική Οικονομία	3
Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας	3
Εισαγωγή στην Αρχαιομετρία	3

Επιλογής

Αρχαιολογία της Εγγύς και της Μέσης Ανατολής	2
Διεθνής Πολιτική στη Μέση Ανατολή	2
Γέννηση και εξέλιξη της Γλώσσας	2
Στοιχεία Δικαίου και Εισαγωγή στη Νομική Επιστήμη	2

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά III	2,5
Τουρκικά III	2,5
Εβραϊκά III	2,5
Αγγλικά III	
Γαλλικά III	2
Ιταλικά III	2

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Διδακτικές Μονάδες

Πολιτισμικές Σχέσεις στη Μεσόγειο κατά την Αρχαιότητα	3
Εισαγωγή στο Διεθνές Δίκαιο	3

Γλώσσες της Μεσογείου	3
Γλώσσα και Νέες Τεχνολογίες	3
Πολιτισμοί Ασίας και Αμερικής	3

Επιλογής

Διεθνείς Σχέσεις II	2
Εισαγωγή στην Ιστορία και το Πολιτισμό της Μέσης Ανατολής	2
Ιστορία των Βυζαντινών Χρόνων II	2
Ιστορία Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών Χρόνων	2
Μειονοτικές Γλώσσες της Μεσογείου	2
Φύλο και Γλώσσα	2

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά IV	2,5
Τουρκικά IV	2,5
Εβραϊκά IV	2,5
Αγγλικά IV	
Γαλλικά IV	2
Ιταλικά IV	2

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ & ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες
Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις I	3
Θεσμοί και Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης	3
Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	3
Θεωρία και Μεθοδολογία των Διεθνών Σχέσεων	3

Επιλογής

Ασφάλεια & Συνεργασία στη Μεσόγειο & την ΝΑ Ευρώπη	3
Ιστορία Πολιτικών Θεωριών	3
Η Εξωτερική Πολιτική της Τουρκίας	3
Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	3

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά V	2,5
Τουρκικά V	2,5
Εβραϊκά V	2,5
Αγγλικά V	
Γαλλικά V	2
Ιταλικά V	2

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Διδακτικές Μονάδες

Ευρωμεσογειακές Σχέσεις	3
Διεθνείς Οργανισμοί II	3
Διπλωματία & Στρατηγική των Μεγάλων Δυνάμεων	3
Ελληνική Εξωτερική Πολιτική	3
Ακαδημαϊκά Αγγλικά	3

Επιλογής

Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	3
Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	3
Ειδικά Θέματα Διεθνών Σχέσεων	3
Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις II	3
Πρακτική Άσκηση	

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά VI	2,5
Τουρκικά VI	2,5
Εβραϊκά VI	2,5
Γαλλικά VI	2
Ιταλικά VI	2

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Διδακτικές Μονάδες

Εξωτερικές Σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης	3
Πολιτική Οικονομία των Διεθνών Σχέσεων	3
Διεθνές Δίκαιο των Υδάτων και του Περιβάλλοντος	3

Επιλογής

Ελληνο-τουρκικές Σχέσεις	3	
Αρχαία Ελληνική Γραμματεία: πολιτικές σχέσεις	3	
Περιφερειακές Συνεργασίες στη Μαύρη Θάλασσα και στον Καύκασο		3
Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα στη Μεσόγειο	3	

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες

Διπλωματική Ιστορία	3
Διεθνείς Διενέξεις και Επίλυση Συγκρούσεων	3
Ζητήματα Περιφερειακής Ασφάλειας	3

Επιλογής

Θέματα Εθνικού, Ευρωπαϊκού και Διεθνούς Δικαίου	3
Παγκοσμιοποίηση και Ευρωπαϊκή Ένωση	3
Ειδικά Θέματα Διεθνούς Πολιτικής	3
Αρχές Μικρο & Μακροοικονομίας	3

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	9

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες

Αρχαιολογία των Πρώιμων Βυζαντινών Χρόνων	3
Μινωική Αρχαιολογία	3
Αρχαιολογία των Γεωμετρικών και Αρχαϊκών Χρόνων	3
Εργαστήριο Αρχαιομετρίας	4

Επιλογής

Αρχαιοπεριβάλλον	3
Αρχαιολογικές θεωρίες & Μέθοδοι Ανασκαφής	3
Ιστορία Τέχνης Ι: Αναγέννηση	3
Εισαγωγή στη Λατινική Γραμματεία	3

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά V	2,5
Τουρκικά V	2,5
Εβραϊκά V	2,5
Αγγλικά	
Γαλλικά V	2
Ιταλικά V	2

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Διδακτικές Μονάδες

Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	3
Νεολιθική Περίοδος (Ελλάδα, Εγγύς Ανατολή)	3
Αρχαιολογία των Κλασσικών Χρόνων	3
Αιγυπτιακή Αρχαιολογία Ι (Αρχαίο Μέσο νέο Βασίλειο)	3
Ακαδημαϊκά Αγγλικά	3

Επιλογής

Μυκηναϊκή Αρχαιολογία	3
Αρχαιο-υλικά	3
Αρχαιολογία των Μέσων Βυζαντινών Χρόνων	3
Ιστορία της Τέχνης ΙΙ: Νεότερη και Σύγχρονη Τέχνη	3

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά VI	2,5
Τουρκικά VI	2,5
Εβραϊκά VI	2,5
Γαλλικά VI	2
Ιταλικά VI	2
Πρακτική Άσκηση	

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Διδακτικές Μονάδες

Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας	4
Αρχαιολογία των Ύστερων Βυζαντινών Χρόνων	3
Αρχαιολογία Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών Χρόνων	3

Επιλογής	
Αιγυπτιακά Ιερογλυφικά	3
Παλαιολιθική Αρχαιολογία	3
Θέματα Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας	3
Η Εποχή του Χαλκού στην Ανατολική Μεσόγειο	3

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες
Αιγυπτιακή Αρχαιολογία II (Υστερη & Ελληνορωμαϊκή Περίοδος)	3
Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας (Οστεοαρχαιολογία και Αρχαιοβοτανική)	3
Πρώιμη & Μέση Εποχή του χαλκού	3

Επιλογής

Νέες Τεχνολογίες στις Αρχαιογνωστικές Επιστήμες	3
Ειδικά Θέματα Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας	3
Αρχαιολογία και Φυσικές Επιστήμες	3
Αρχαιολογία και Νόμισμα	3
Βυζαντινή Αρχαιολογία Ανατολικής Μεσογείου	3
Πτυχιακή Εργασία	9

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες
Φωνητική – Φωνολογία	3
Συντακτική Θεωρία	3
Γλωσσική επαφή	3
Μορφολογία	3

Επιλογής

Γραμματική Περιγραφή της Ελληνικής Γλώσσας	3
Κοινωνιογλωσσολογικές προσεγγίσεις	3
Λεξικολογία	3
Γλωσσικός Προγραμματισμός	3

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά V	2,5
Τουρκικά V	2,5
Εβραϊκά V	2,5
Αγγλικά	
Γαλλικά V	2
Ιταλικά V	2

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες
Γραμματική Περιγραφή της Τουρκικής Γλώσσας	3
Σημασιολογία	3
Πραγματολογία	3
Διαλεκτολογία	3
Ακαδημαϊκά Αγγλικά	3

Επιλογής

Τυπολογία	3
Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας	3
Θέματα Σύνταξης	3
Διδασκαλία δεύτερης / ξένης γλώσσας	3
Πρακτική Άσκηση	

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά VI	2,5
Τουρκικά VI	2,5
Εβραϊκά VI	2,5
Ισπανικά VI	1,5
Γαλλικά VI	1
Ιταλικά VI	2

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες
Γραμματισμός	3

Υπολογιστική Γλωσσολογία	3
Γραμματική Περιγραφή Σημιτικών Γλωσσών	3

Επιλογής

Ανάλυση Λόγου	3
Υπολογιστική Λεξικογραφία - Ορολογία	3
Λογική και Σημασιολογία	3
Διαχρονική Μορφοσύνταξη	3

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά Μονάδες	Διδακτικές
Γλωσσική αλλαγή	3
Γλωσσολογία Σωμάτων κειμένων	3
Γλωσσική κατάκτηση	3
Επιλογής	
Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία	3
Αυτόματη Μετάφραση	3
Κειμενογλωσσολογία	3
Θέματα Σημασιολογίας	3
Πτυχιακή Εργασία	9

4.5 Περιγραφές Μαθημάτων

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Αρχαία Ελληνική Ιστορία

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η περίοδος που προηγείται της ακμής του 5^{ου} αι. π.χ. Οι δύο αιώνες μετά το 750 π.Χ. είναι από τους πιο ενδιαφέροντες στην παγκόσμια ιστορία. Πρόκειται για τους αιώνες που ουσιαστικά διαμορφώνεται η Ελλάδα - μία περίοδος, για την οποία διαθέτουμε αρκετά στοιχεία. Το ενδιαφέρον του μαθήματος θα επικεντρωθεί στη γεωγραφική περιοχή της Αττικής, που γίνεται η αρένα των πολιτικών εξελίξεων. Επίκεντρο της μελέτης είναι οι παράγοντες που οδήγησαν στην εξέλιξη του πολιτεύματος μέχρι την εμφάνιση της δημοκρατίας.

Νεότερη Ιστορία της Μεσογείου

Το μάθημα αυτό είναι μια εισαγωγή στη νεότερη και σύγχρονη ιστορία των λαών της Μεσογείου. Αφού γίνει μια εκτενής αναφορά στη γεωγραφική οριοθέτηση και παρουσίαση του μεσογειακού Χώρου καθώς και στην εξέλιξη και αλληλεπίδραση των πολιτισμών που αναπτύχθηκαν σ' αυτόν, το μάθημα επικεντρώνεται στη νεότερη ιστορική διαδρομή τριών περιοχών: του ευρωπαϊκού Νότου, των χωρών της ανατολικής Μεσογείου και των χωρών του Μαγρέμπ.

Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη

Στο πλαίσιο του εισαγωγικού αυτού μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία της πολιτικής επιστήμης. Αρχικά γίνεται μια σύντομη αναφορά στην ιστορική εξέλιξή της για να γίνει καλύτερα κατανοητό το πλαίσιό της στη σημερινή εποχή. Αφού αναφερθούμε, στη συνέχεια, στον τομέα ενδιαφέροντός της, που δεν είναι άλλος από τη ρύθμιση των διαπροσωπικών, σε πρώτο

επίπεδο και των διακρατικών σε δεύτερο επίπεδο, σχέσεων, περιοριζόμαστε στην εξέτασή της σε εθνικό - διαπροσωπικό επίπεδο. Έτσι, αναφερόμαστε στα υπάρχοντα χαρακτηριστικά και είδη των πολιτικών συστημάτων των κρατών, στα πολιτικά κόμματα, που αποτελούν το κύριο μέσο έκφρασης των πολιτών ενός δημοκρατικού συστήματος, σε αντιδιαστολή με τις κοινωνικές ομάδες πίεσης, που έχουν έναν περιορισμένο τομέα δράσης, όχι όμως και σημασίας. Το εισαγωγικό αυτό μάθημα είναι ιδιαίτερης βαρύτητας, καθότι προσφέρει τα βασικά εργαλεία θεώρησης της πολιτικής επιστήμης, απαραίτητα για την μετέπειτα αντιμετώπιση των σύνθετων εννοιών του κλάδου των διεθνών σχέσεων.

Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία

Παρουσιάζονται και αναλύονται οι βασικές αρχές της Κλασικής Αρχαιολογίας, που αφορούν σε επιμέρους τέχνες (αρχιτεκτονική, κεραμική, αγγειογραφία, γλυπτική, ζωγραφική, μεταλλοτεχνία, υαλουργία, νομισματική, μουσική, πολεμικός εξοπλισμός, ταφικά έθιμα κ.α.). Γενική επισκόπηση του πολιτισμού και της τέχνης του Ελληνικού κόσμου κατά την 1^η χιλιετία π.Χ.

Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία

Σκοπός των εισαγωγικών αυτών μαθημάτων είναι να εξοικειώσουν το φοιτητή με μερικές από τις σημαντικότερες θεωρητικές έννοιες και τα εμπειρικά πορίσματα της σύγχρονης γλωσσολογίας.

Βασικές ενότητες διδασκαλίας:

- ο Γλώσσα και Ομιλία
- ο Γενικά χαρακτηριστικά της ομιλίας
- ο Οι λειτουργίες της ομιλίας
- ο Η γλώσσα ως σύστημα σημείων
- ο Είδη σχέσεων στο γλωσσικό σύστημα
- ο Γλώσσα και μη γλωσσική πραγματικότητα
- ο Επίπεδα στην ανάλυση της γλώσσας

Επιλογής

Προϊστορία του Αιγαίου

Η Παλαιολιθική, Μεσολιθική και Νεολιθική περίοδος στο Αιγαίο (οικισμοί, κεραμική, οικονομία), η πρώιμη εποχή του Χαλκού, πρωτοελλαδική περίοδος (αρχιτεκτονική, κεραμική, μεταλλοτεχνία, ταφικά έθιμα), πρωτοκυκλαδική περίοδος (αρχιτεκτονική, ταφικά έθιμα), πρωτομινωική περίοδος (οικονομία, διάδοση, εμπόριο, ναυτικοί δρόμοι, χρονολογία της περιόδου), η μέση εποχή του Χαλκού, η ΜΕ περίοδος στην ηπειρωτική Ελλάδα, Αιγαίο, Κρήτη, Κυκλάδες, Θήρα, χρονολογία και ταφικά έθιμα της περιόδου, μετάβαση στην υστεροελλαδική και στην υστερομινωική.

Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη Γλωσσολογία

Το μάθημα αυτό προσφέρει σύντομες και περιεκτικές παρουσιάσεις των γνωστικών περιοχών στις οποίες η Γλωσσολογία γειτονεύει με άλλους επιστημονικούς κλάδους. Μεταξύ άλλων, εξετάζονται οι βασικές αρχές διεπιστημονικών κλάδων όπως η Ψυχογλωσσολογία, η Κοινωνιογλωσσολογία, η Νευρογλωσσολογία/Κλινική Γλωσσολογία, η Υπολογιστική Γλωσσολογία, η Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία, η Κειμενογλωσσολογία, η Δικανική Γλωσσολογία, και η Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία.

Εισαγωγή στην Αιγυπτιολογία

Το μάθημα αυτό αποτελεί μία εισαγωγή στην επιστήμη της Αιγυπτιολογίας, τη μελέτη δηλαδή της ιστορίας και αρχαιολογίας του Αιγυπτιακού πολιτισμού. Μέσα από την παρουσίαση των πιο αντιπροσωπευτικών μνημείων και αρχαιολογικών θέσεων της αρχαίας Αιγύπτου επιχειρείται μία διττή προσέγγιση, χρονολογική και θεματική, στις πολιτικές, κοινωνικές και θρησκευτικές δομές του Αιγυπτιακού πολιτισμού. Η διδασκαλία του μαθήματος βασίζεται στην χρήση ψηφιακού αρχειακού υλικού από τις σημαντικότερες αρχαιολογικές θέσεις και μνημεία της Αιγύπτου. Πιο συγκεκριμένα, εξετάζονται οι ακόλουθοι τομείς: ιστορία και προοπτικές της επιστήμης της Αιγυπτιολογίας, ιστορικές περίοδοι και πηγές, εισαγωγή στην ταφική

αρχιτεκτονική (μασταμπά, λαξευτοί τάφοι, πυραμίδες) και τέχνη (γλυπτική, εικονογραφία) του Παλαιού Βασιλείου, Μέσου και Νέου Βασιλείου από τις σημαντικότερες νεκροπόλεις της Κάτω (Μέμφιδα, Σακκάρα, Γκίζα) και Άνω Αιγύπτου (Μπένι Χάσαν, Θήβες, Άβυδος), εισαγωγή στην αιγυπτιακή γλώσσα και γραφή, θρησκεία, νεκρική φιλοσοφία και μαγεία.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά I
Τουρκικά I
Εβραϊκά I
Ισπανικά I
Αγγλικά
Γαλλικά I
Ιταλικά I

B' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Διεθνείς Σχέσεις I

Στόχος του εισαγωγικού αυτού μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες με συγκεκριμένες έννοιες των Διεθνών Σχέσεων, όπως «έθνος/κράτος», «ισχύς» και «ισορροπία ισχύος», «εθνικό συμφέρον», «πόλεμος», «διεθνές δίκαιο και ηθική», «συλλογική ασφάλεια» κ.ά. Επιχειρείται ακόμη μια αναδρομή στην εξέλιξη του διακρατικού διεθνούς συστήματος από την αρχαιότητα μέχρι και το σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο διεθνές σύστημα καθώς και μια πρώτη γνωριμία των συμμετεχόντων με την εξέλιξη των θεωρητικών προσεγγίσεων των διεθνών σχέσεων από την αναγνώρισή τους ως ξεχωριστής επιστήμης κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι και σήμερα.

Εισαγωγή στο Διεθνές Δίκαιο

Στο μάθημα αυτό τυγχάνουν επεξεργασίας τα ακόλουθα ζητήματα: 1) Γενικά η έννοια και οι κλάδοι του δημόσιου διεθνούς δικαίου. Συναφείς κλάδοι δικαίου. Δυνατότητα επιβολής του διεθνούς δικαίου στη διεθνή κοινότητα, 2) Κανονιστικές λειτουργίες και διαμορφωτικά καθήκοντα του διεθνούς δικαίου, 3) Έννοια και είδη των πηγών του Διεθνούς Δικαίου. Έννοια και είδη των διεθνών συμβάσεων. Σύναψη και θέση σε ισχύ των διεθνών συμβάσεων. Το NATO ως παράδειγμα διεθνούς σύμβασης, 4) Έννοια του διεθνούς εθίμου, αναγκαστικό εθιμικό διεθνές δίκαιο, έννοια και παραδείγματα γενικών αρχών του δικαίου, ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και ιεραρχική σχέση των κανόνων του διεθνούς δικαίου, 5) Σχέσεις διεθνούς και εσωτερικού (εθνικού) δικαίου, 6) Γενικά η διεθνής νομική προσωπικότητα στο διεθνές δίκαιο, οι φορείς αυτής και τα υποκείμενα του διεθνούς δικαίου, 7) Η αναγνώριση ενός κράτους, 8) Γένεση και τέλος κρατών. Σύνδεσμοι κρατών, 9) Οι διεθνείς οργανισμοί ως υποκείμενα του διεθνούς δικαίου, 10) Η εδαφική κυριαρχία, 11) Η κυριαρχική ισότητα των κρατών ως μια από τις θεμελιώδεις αρχές του διεθνούς δικαίου που διέπουν τις φιλικές σχέσεις μεταξύ των κρατών, 12) Η απαγόρευση της χρήσης ή της απειλής χρήσης ένοπλης βίας για την επίλυση διαφορών μεταξύ των κρατών και οι εξαιρέσεις από την αρχή αυτή, 13) Το δικαίωμα αυτοδιάθεσης των λαών, 14) Η απαγόρευση επέμβασης ενός κράτους στις εσωτερικές και εξωτερικές υποθέσεις άλλου κράτους, 15) Η ετεροδικία των κρατών, 16) Οι διπλωματικές σχέσεις, 17) Το προνομιακό καθεστώς των χώρων της διπλωματικής αποστολής και οι ασυλίες των διπλωματικών αντιπροσώπων, 18) Η διεθνοδικαιική ευθύνη των κρατών, 19) Ο ΟΗΕ, όργανα του ΟΗΕ και ειδικότερα Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, 20) Η Ειρηνική διευθέτηση διαφορών (διπλωματικά μέσα, Διεθνής Διαιτητική Διαδικασία και Διεθνή Δικαστήρια), 21) Το Διεθνές Δικαστήριο, 22) Η επιβολή διεθνοδικαιικών αξιώσεων. Η ανάλυση συνοδεύεται πάντοτε από παραδείγματα.

Γλώσσα και Κοινωνία

Το μάθημα παρουσιάζει και αναλύει βασικές έννοιες και θέματα που αφορούν τη μελέτη της γλώσσας ως κοινωνικού και πολιτισμικού φαινομένου,

αξιοποιώντας τα πορίσματα της κοινωνιογλωσσολογίας και της κοινωνιολογίας της γλώσσας.

Εξετάζεται η διαπλοκή της γλώσσας με παραμέτρους όπως η κοινωνική τάξη, η εθνοτική ομάδα, το φύλο. Συζητούνται οι κανόνες και οι προσδοκίες που συνδέονται με τη γλωσσική επιλογή και χρήση, τόσο σε ατομικό όσο και σε κρατικό επίπεδο, στο πλαίσιο των πολυγλωσσικών κοινωνιών στις οποίες ζούμε, καθώς και οι σχέσεις γλώσσας-διαλέκτου, επίσημης γλώσσας και μειονοτικών γλωσσών/γλωσσικών μειονοτήτων, γλώσσας και ταυτότητας.

Διερευνώνται οι τρόποι με τους οποίους οι άνθρωποι αντιδρούν στη γλωσσική διεπίδραση και αξιολογούν τους άλλους ως προς τη γλωσσική τους συμπεριφορά, (γλωσσικές στάσεις, στερεότυπα, προκαταλήψεις), τα προβλήματα που προκύπτουν από τη γλωσσική χρήση στην εκπαίδευση και οι απαντήσεις που επιχειρεί να δώσει σε αυτά ένας ιδιαίτερος κλάδος της εφαρμοσμένης κοινωνιογλωσσολογίας, ο γλωσσικός προγραμματισμός.

Συζητούνται, τέλος, μεθοδολογικά ζητήματα που εμφανίζονται στο πλαίσιο της κοινωνιογλωσσολογικής έρευνας και παρουσιάζονται ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι συλλογής δεδομένων, όπως οι απογραφές και οι τα ερωτηματολόγια αφενός, και η συμμετοχική παρατήρηση και οι συνεντεύξεις αφετέρου.

Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία της Μεσογείου

Ένας κλάδος της αρχαιολογίας είναι η προϊστορική αρχαιολογία που αρχίζει με την εμφάνιση του ανθρώπινου είδους κυρίως στην Αφρική. Τα πρωιμότερα στάδια της προϊστορίας και τις φάσεις εξέλιξης του ανθρώπινου είδους μελετούν η αρχαιολογία και η φυσική ανθρωπολογία. Η μακρά παλαιολιθική περίοδος διαρκεί τρία εκατομμύρια χρόνια περίπου και φτάνει μέχρι 10.000 χρόνια πριν από σήμερα με τη λήξη της τελευταίας παγετώδους. Το μεταβατικό στάδιο της μεσολιθικής περιόδου διαρκεί αλλού περισσότερο και αλλού λιγότερο (9.000-6.5000 π.Χ.), αλλά έχει ιδιαίτερη σημασία, γιατί προετοιμάζει τη μεγάλη αλλαγή σε παραγωγικές μορφές οικονομίας.

Η νεολιθική περίοδος (6.500-3.300 π.Χ.) αποτελεί το παραγωγικό στάδιο της ανθρώπινης δραστηριότητας. Η πρώιμη εποχή του χαλκού (3.300-2.100 π.Χ.) είναι περίοδος ακμής, αφού για πρώτη φορά παρουσιάζονται πρώιμη αστικοποίηση, οργανωμένη ναυσιπλοΐα, εμπορία και χρήση των μετάλλων καθώς και κάποιας μορφής κεντρική εξουσία. Η Μέση εποχή του Χαλκού, σηματοδοτεί μια οπισθοδρόμηση με περιορισμένη χρήση των μετάλλων και

μείωση του πληθυσμού, αλλά προετοιμάζει την επόμενη ακμαία μυκηναϊκή περίοδο, το μεγαλύτερο τμήμα της οποίας είναι προτιμότερο να υπάγεται σε μια πρωτοϊστορική φάση στην προϊστορία λόγω της ύπαρξης γραφής.

Επιλογής

Αραβική Γλώσσα και Πολιτισμός

Ξεκινώντας από την αρχή ότι ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης υπάρχει μια αυξημένη ανάγκη οι άνθρωποι να αποκτήσουν διαπολιτισμικές επικοινωνιακές δεξιότητες. Ο στόχος του μαθήματος είναι να εξετάσει τις πολιτισμικές διαφορές στη λεκτική και μη-λεκτική επικοινωνία μεταξύ Ελλάδας και Αραβικού Κόσμου.

Οι θεματικές ενότητες που θα εξεταστούν στα πλαίσια αυτού του μαθήματος είναι οι εξής:

- Γλώσσα και Επικοινωνία
- Γλώσσα και Διαπολιτισμικές σχέσεις
- Μη-λεκτική επικοινωνία και ποια η σχέση της με την ομιλούμενη γλώσσα
- Τύποι μη-λεκτικής επικοινωνίας
- Διαπολιτισμική επικοινωνιακή ικανότητα
- Προβλήματα που μπορούν να προκύψουν στη διαπολιτισμική επικοινωνία και τι μπορούμε να κάνουμε για να τα μειώσουμε.

Ελλάδα & Μεσογειακός Κόσμος

Το μάθημα αυτό επικεντρώνεται στην ιστορία της Ελλάδας μετά την ανεξαρτησία ως και την περίοδο της δικτατορίας 1967-74. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη θέση της Ελλάδας στη Μεσόγειο, στην πολιτική της προς τον αραβικό κόσμο και στις σχέσεις της με τις Μεγάλες Δυνάμεις.

Ιστορία της Μεσαιωνικής Δύσης

Περιεχόμενα μαθήματος: Γενική εισαγωγή στην περίοδο (περ. 350-περ. 1500 μ.Χ.). Εθνολογικά, γεωγραφικά, τοπογραφικά, εννοιολογικά (ορολογία). Οι πρωτότυπες δυτικές πηγές (λατινικές, παλαιογαλλικές, ιταλικές, γοτθικές/παλαιογερμανικές, αραγονικές κ.ά.). Περιοδολόγηση ύλης: 1) περ. 350-περ. 550 (Τέλος αρχαίου κόσμου και εμφάνιση νέων εθνοτήτων στο δυτικοευρωπαϊκό χώρο - μεταναστεύσεις λαών & πτώση Δυτικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, 476 μ.Χ.), 2) περ. 550-περ. 850 (Απαρχές νέου κοινωνικο-οικονομικού συστήματος Φεουδαρχίας - Δυτική Αυτοκρατορία των Φράγκων/Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία Φραγκικού Έθνους [=ΑΡΑΦΕ] των Καρολιδών - ίδρυση Παπικού κράτους και διάσπαση κράτους Καρολιδών - εθνολογικές αλλοιώσεις στη Δύση), 3) περ. 850-1054 (Πρώτος σχηματισμός ευρωπαϊκών εθνοτήτων και Δυτική Αυτοκρατορία των Γερμανών/ Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία Γερμανικού Έθνους [ΑΡΑΓΕ] των Οθωνιδών - σύγκρουση Παποσύνης με ευρωπαϊκή Ανατολή & μεγάλο εκκλησιαστικό Σχίσμα), 4) 1054-1204 (Επικράτηση Παποσύνης και πορεία προς τις Σταυροφορίες - σύγκρουση ΑΡΑΓΕ-Παποσύνης για την κοσμική εξουσία - απαρχές οικονομικής εκμετάλλευσης του ανατολικού κόσμου από τη Δύση - εμπορικά προνόμια Ιταλών στο Βυζάντιο - οι τέσσερις πρώτες Σταυροφορίες ως όργανα του δυτικοευρωπαϊκού επεκτατισμού), 5) 1204-περ. 1500 (Παρακμή δυτικών φεουδαρχικών κοινωνιών - κρίση Παποσύνης και ισχυροποίηση αυτοκρατορικής ηγεμονίας - τελευταίες Σταυροφορίες στην Ανατολή [Ε'-Η'] και απώλεια απώλεια Μέσης Ανατολής/ Αγίων Τόπων για τη Δύση - τελευταίες Σταυροφορίες στην ανατολική Ευρώπη, εγκατάσταση Οθωμανών και άμεση απειλή για τη Δύση - ανακαλύψεις νέων τόπων και εμπορικών οδών). Συνοπτική παρουσίαση μεσαιωνικού δυτικοευρωπαϊκού πολιτισμού ως την Αναγέννηση: πολιτικοί/διοικητικοί και εκκλησιαστικοί θεσμοί, κοινωνικές τάξεις και θεσμοί - Φεουδαρχία, οικονομία & εμπόριο, πνευματικός βίος (φιλοσοφία, θεολογία, λογοτεχνία, επιστήμες, ιστοριογραφία), αρχιτεκτονική (ρωμανικός-γοτθικός ρυθμός), τέχνη (ζωγραφική, γλυπτική κ.ά.), ανάπτυξη τεχνολογίας.

Εφαρμοσμένη Φωνητική

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με φθογγικά συστήματα γλωσσών του Μεσογειακού χώρου (π.χ. ελληνική, αραβική, εβραϊκή, τουρκική). Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει εκμάθηση του Διεθνούς Φωνητικού Αλφαβήτου και εισαγωγή στις βασικές αρχές της αρθρωτικής φωνητικής με πρακτικές ασκήσεις αναγνώρισης, παραγωγής και φωνητικής καταγραφής γλωσσικών φθόγγων. Το δεύτερο μέρος αφορά τη διδασκαλία και το χειρισμό ειδικών λογισμικών (π.χ. PRAAT) που συμβάλλουν στην αρτιότερη εκμάθηση των ξένων γλωσσών που διδάσκονται στο τμήμα. Το μάθημα περιλαμβάνει συμμετοχή φοιτητών σε έρευνες πεδίου που αποσκοπούν στη δημιουργία corpora φυσικού λόγου. Λόγω του εργαστηριακού χαρακτήρα του μαθήματος, η παρακολούθηση κρίνεται απαραίτητη.

Εφαρμοσμένη Στατιστική

Το μάθημα της Εφαρμοσμένης Στατιστικής έχει στόχο την εξοικείωση του φοιτητή με βασικές έννοιες της Στατιστικής καθώς και με τη χρήση του υπολογιστή για τον υπολογισμό στατιστικών δειγμάτων. Όσον αφορά το θεωρητικό του μέρος, οι φοιτητές εισάγονται στα παρακάτω:

- Περιγραφική Στατιστική
 - Γραφικές Μέθοδοι (Κυκλικό Διάγραμμα, Ραβδόγραμμα, Ιστόγραμμα και Πολύγωνο Συχνοτήτων/Σχετικών Συχνοτήτων)
 - Αριθμητικά Περιγραφικά Μέτρα (για ομαδοποιημένες και μη μετρήσεις)
 - Κεντρικής Τάσης (Επικρατούσα τιμή, Διάμεσος, Μέση τιμή)
 - Μεταβλητότητας (Εύρος, Ποσοστιαία σημεία, Ενδοτεταρτομοριακό Πλάτος, Διασπορά, Τυπική Απόκλιση)
- Γραμμική Παλινδρόμηση - Συσχέτιση
 - Διάγραμμα Διασποράς
 - Ευθεία γραμμικής παλινδρόμησης
 - Μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων
 - Ευθεία ελαχίστων τετραγώνων
 - Τυπικό σφάλμα της εκτίμησης
 - Διασπορά των σφαλμάτων
 - Συντελεστής συσχέτισης

Στο πρακτικό μέρος, οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη χρήση υπολογιστικών προγραμμάτων για τον υπολογισμό των στατιστικών δειγμάτων και την κατασκευή γραφικών.

Εισαγωγή στη Μουσειολογία

Γίνεται μία ιστορική αναδρομή στον τομέα της επιστήμης των μουσείων, δίνεται μία γενική εικόνα των εννοιών και των μεθόδων της μουσειακής έρευνας, της συντήρησης και της παρουσίασης των εκθεμάτων. Επίσης αναλύονται πρακτικοί τρόποι προφύλαξης των μουσειακών αντικειμένων και του ανασκαφικού υλικού.

Φύλο και Πολιτική εξουσία

(μη διαθέσιμη περιγραφή)

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά II

Τουρκικά II

Εβραϊκά II

Ισπανικά II

Αγγλικά

Γαλλικά II

Ιταλικά II

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία

Περιεχόμενα μαθήματος: Καλύπτεται συνοπτικά η περίοδος 284-1461 μ.Χ., με έμφαση στην πρωτοβυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο (284-1025 μ.Χ.) *.

Γενικά χαρακτηριστικά βυζαντινής εποχής - περιοδολόγηση και ορολογία - βυζαντινολογικές σπουδές - η βυζαντινολογία σε σχέση με την υπόλοιπη μεσαιωνολογία (Δύση-Ανατολικός Κόσμος & Ισλάμ-Βαλκάνια & Σλάβοι). Γενικά περί πηγών βυζαντινής ιστορίας (εκδόσεις, νεοελληνικές αποδόσεις ή ξενόγλωσσες μεταφράσεις-σχολιασμοί των πρωτοτύπων βυζαντινών κειμένων) και νεότερης βιβλιογραφίας. Οι 3 κύριες περίοδοι της βυζαντινής ιστορίας (πρωτοβυζαντινή: 284-717, μεσοβυζαντινή: 717-1025 και υστεροβυζαντινή: 1025-1461) και οι υποπεριοδοποιήσεις τους.

Πρωτοβυζαντινή περίοδος: 1) 284-518 (Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη-εποχή σχηματοποίησης, εξέλιξης και βασικών χαρακτηριστικών πρώιμης εποχής), 2) 518-610 (Η οικουμενικότητα της Νέας Ρώμης - αιώνας Ιουστινιανού Α΄ και διαδόχων), 3) 610-717 (Περίοδος προσπάθειας για επιβίωση - ανανέωση και σταδιακός εξελληνισμός πρωτοβυζαντινού κράτους).

Μεσοβυζαντινή περίοδος: 1) 717-867 (Διαμόρφωση μεσαιωνικής Ελληνικής Αυτοκρατορίας & μεταβατική εποχή - εικονομαχικές αντιπαραθέσεις & έριδες), 2) 867-959 (Ανασύσταση οικουμενικού χριστιανικού κράτους - εποχή ακμής μέσου Βυζαντίου), 3) 959-1025 (Περίοδος βυζαντινής χρυσής εποποιίας).

Ειδικές ενότητες για διάφορες εκφάνσεις του βυζαντινού πολιτισμού (διαχρονικά): πολίτευμα, δίκαιο, κοινωνία, οικονομία, διοίκηση, διπλωματία, εκκλησία & δόγμα, πνευματικός βίος (λογοτεχνία, γραμματεία, φιλοσοφία), καθημερινός βίος.

**Σημ.: Ειδικά οι σχέσεις του Βυζαντίου με το Ισλάμ (Άραβες) κατά την εποχή αυτή εξετάζεται αναλυτικότερα επίσης στο Β΄ έτος/ 4^ο εξάμηνο, στα πλαίσια του μαθήματος «Βυζάντιο, Άραβες, Τούρκοι και Ανατολικός Κόσμος».*

Θεσμοί & Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές με την ιστορική εξέλιξη και την ανάλυση του θεσμικού, λειτουργικού και ιδεολογικού πλαισίου της ΕΕ. Επί της ουσίας αναλύεται το ιδιαίτερο, μοναδικό σύστημα διακυβέρνησης της ΕΕ, οι θεωρίες της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, οι παράμετροι που αφορούν στη διαδικασία Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και τα προβλήματα που προκύπτουν από τα δεδομένα του ευρωπαϊκού συστήματος κυρίαρχων κρατών. Γίνεται ιστορική αναδρομή στα στάδια της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και στη συνέχεια αναλύονται οι τρεις πυλώνες της ΕΕ και η

θεσμική εξέλιξη-αποτύπωση της ενοποιητικής διαδικασίας μέσα από την ανάλυση των Ευρωπαϊκών Συνθηκών. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τον τρόπο λειτουργίας τους και τις μεταξύ τους σχέσεις με στόχο να αναδειχθεί η συμβολή τους στη θεσμική μετεξέλιξη και το στρατηγικό προσανατολισμό της Ευρώπης.

Πολιτική Οικονομία

Αντικείμενο της Πολιτικής Οικονομίας είναι η επιστημονική μελέτη της ιστορικής εξέλιξης και λειτουργίας των θεσμών και μηχανισμών που αποτελούν την οργάνωση της οικονομικής ζωής μιας κοινωνίας. Το μάθημα εξετάζει αρχικά τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις του κλάδου, δηλαδή τον φιλελευθερισμό και το μαρξισμό καθώς και την επανάσταση του Κέυνς. Στη συνέχεια, αναλύονται οι βασικές μορφές οργάνωσης της οικονομίας, δηλαδή το φιλελεύθερο, μικτό και το κεντρικά σχεδιασμένο οικονομικό σύστημα καθώς και οι εφαρμογές τους στις περιπτώσεις των Ηνωμένων Πολιτειών, της Γερμανίας, της Ιαπωνίας και της Σοβιετικής Ένωσης. Στα πλαίσια του μαθήματος παρουσιάζονται βασικές έννοιες της οικονομικής επιστήμης που είναι απαραίτητες για την κατανόηση του μαθήματος της Πολιτικής Οικονομίας.

Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας

Το μάθημα εξετάζει τη διαμόρφωση της ελληνικής γλώσσας από τις αρχές έως τη δημιουργία του ελληνικού κράτους. Εισαγωγικά, αποσαφηνίζονται οι σχέσεις μεταξύ γενικής γλωσσολογίας και ιστορικής γλωσσολογίας, προβλήματα μεθόδου και επιχειρήματος για την πρόσβαση στο (γλωσσικό) παρελθόν, ο ρόλος των γραπτών πηγών καθώς και το περιεχόμενο της γλωσσικής αλλαγής.

Κατά την ανασύσταση της εξέλιξης της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας, επισημαίνονται αφενός οι βασικότερες αλλαγές που επισυμβαίνουν σε όλα τα υποσυστήματα της ελληνικής, και συγχρόνως τα αποτελέσματα της επαφής της ελληνικής με άλλες γλώσσες.

Εξετάζονται αναλυτικότερα: η διαμόρφωση της «πρωτοελληνικής» στο πλαίσιο της ινδοευρωπαϊκής οικογένειας γλωσσών· η παρουσία των «προελληνικών»

γλωσσών στον ελλαδικό χώρο· η πρωιμότερη μορφή της ελληνικής, η Γραμμική Β (μυκηναϊκή) και τα τεκμήρια επαφής της με τις σημαντικές γλώσσες· η εισαγωγή του αλφαβήτου και η διαλεκτική διαφοροποίηση της ελληνικής, καθώς και οι επαφές της ελληνικής προς ανατολάς (φρυγική, καρική, ινδική κ.ά.) και προς δυσμάς (ετρουσκική, λατινική) λόγω του αποικισμού· η ηγεμονία της αττικο-ιωνικής διαλέκτου, τα χαρακτηριστικά της κλασικής ελληνικής και οι επαφές της με την ιρανική· η ελληνιστική κοινή (μακεδονική και ρωμαϊκή) και η επέκτασή της στην Ανατολή· η μεσαιωνική ελληνική και η εμφάνιση των νεοελληνικών διαλέκτων· τα ελληνικά της Τουρκοκρατίας. Ο Διαφωτισμός και το γλωσσικό ζήτημα.

Εισαγωγή στην Αρχαιομετρία

Για πρώτη φορά στην Πανεπιστημιακή εκπαίδευση της χώρας, στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Παν/μιου Αιγαίου το 1999, η αρχαιομετρία, ο νέος διεπιστημονικός κλάδος των φυσικών επιστημών, εισέρχεται ως μάθημα, ως γνωστικό αντικείμενο και ως θεσμοθετημένο από το Υπουργείο Παιδείας Εργαστήριο Αρχαιομετρίας (Εργ.Α.). Η αρχαιομετρία χρησιμοποιεί τις μεθόδους και τεχνικές των φυσικών επιστημών και τις εφαρμόζει σε υλικά αρχαιολογικής προέλευσης (τέχνηρα, περιβαλλοντικά υλικά σχετιζόμενα με τον άνθρωπο και μνημεία), με σκοπό την επίλυση προβλημάτων που αφορούν τη χρονολογία, τη σύσταση υλικών, την προέλευσή τους, τη διαπίστωση των ομοιοτήτων και διαφορών τους, τον εντοπισμό τους χωρίς ανασκαφή, την ερμηνεία του προσανατολισμού μνημείων, την ανασύσταση του παλαιοπεριβάλλοντος και του οικοσυστήματος του πρώιμου ανθρώπου, την εξερευνητική τους ικανότητα (ναυσιπλοΐα, εμπόριο). Η επίλυση αυτών των προβλημάτων επιτυγχάνεται μέσα από ποικίλες αναλύσεις και εξειδικευμένες μετρήσεις, όπως π.χ. ανάλυση ταφικών κτερισμάτων, ανίχνευση αρχαίας τροφής σε κεραμικά, προσανατολισμός ιδιόμορφων μνημείων προς τον ήλιο και λαμπρά αστέρια. Εκτός από τις εφαρμογές η αρχαιομετρία αναπτύσσει και έρευνα σε νέες μεθόδους και υλικά με σκοπό τη βελτίωση των σφαλμάτων, την αύξηση της ακρίβειας και κατά συνέπεια της αξιοπιστίας. Τα παραπάνω εξετάζονται με παραδείγματα και θεμελιώνονται σε εισαγωγικό επίπεδο οι βασικές γνώσεις στις αρχαιολογικές επιστήμες.

Επιλογή

Τουρκική Γλώσσα και Πολιτισμός

Μετά από μια γενική επισκόπηση της τουρκικής γλώσσας, της λογοτεχνίας και της εθνικής ταυτότητας το μάθημα επικεντρώνεται στο τουρκικό μυθιστόρημα, όπως εξελίχτηκε από το 1870 μέχρι τις μέρες μας, με βασικό γνώμονα την εικόνα του Έλληνα σ' αυτά τα κείμενα. Η αποδόμηση του κειμένου φέρνει στο φως τα διάφορα ιδεολογικά και πολιτικά ρεύματα τα οποία δεσπόζουν στην τουρκική κοινωνία.

Διεθνής Πολιτική στη Μέση Ανατολή

Αντικείμενο του μαθήματος αυτού είναι τα μεγάλα προβλήματα της περιοχής της ευρύτερης Μέσης Ανατολής, όπως το πρόβλημα του Ιράκ, της Παλαιστίνης του Λιβάνου κλπ, και στόχος είναι το να αναδειχθούν οι αιτίες της δημιουργίας τους αλλά και ο τρόπος που κάθε ένα από αυτά επιδρά στις περιφερειακές ισορροπίες. Επίσης, εξετάζεται η επίδραση που ασκεί στις συγκρούσεις της Μέσης Ανατολής η πολιτική περιφερειακών και διεθνών δρώντων, οι οποίοι έχουν ιδιαίτερα συμφέροντα στο υποσύστημα αυτό, δεδομένης της τεράστιας γεωοικονομικής και γεωστρατηγικής του σημασίας. Πολιτική που πολύ συχνά αποκτά καθοριστική σημασία.

Ιστορία της Τέχνης I: Αναγέννηση

Εισαγωγή. Η φορμαλιστική, η εικονολογική και η μαρξιστική θεωρία σε σχέση με την τέχνη της Αναγέννησης. Το μπαρόκ και το κλασικό στοιχείο ως έκφραση των κοινωνικών ζυμώσεων κατά τον 14^ο, 15^ο και 16^ο αιώνα. Η Πρώιμη Αναγέννηση. Προϋποθέσεις για την εμφάνιση του πολιτισμού της Αναγέννησης. Τομές σε σχέση με το Μεσαίωνα Η Ωριμη Αναγέννηση. Ο Botticelli και οι νεοπλατωνιστές. Ο καθολικός καλλιτέχνης Leonardo και οι εμπειριστές. Η εισδοχή της Αναγέννησης στη Βόρεια Ευρώπη: ο «κλασικιστής» Dürer, ο «εξπρεσιονιστής» Grünewald και ο «σουρεαλιστής» Bosch. Η Σχολή της Βενετίας: Giorgione και Tiziano. Οι μεγάλοι δάσκαλοι: Ραφαήλ και Μιχαήλ

Άγγελος. Μανιερισμός: η ανάπτυξη ενός πρωτο-μπαρόκ κινήματος μέσα από την Αναγέννηση. Η περίπτωση του El Greco.

Εβραϊκή Γλώσσα και Πολιτισμός

Στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Νέας Εβραϊκής Γλώσσας (Modern Hebrew ή Israeli Hebrew) επιχειρείται αρχικά μία διαχρονική μελέτη της γλώσσας, με αναφορές στην ευρύτερη οικογένεια των σημιτικών γλωσσών καθώς και στον διαχωρισμό της εβραϊκής γλώσσας σε πέντε φάσεις. Κατόπιν εστιάζουμε την προσοχή μας στη συγχρονική μελέτη της μορφής και της δομής του γλωσσικού συστήματος των Νέων Εβραϊκών (μορφολογικά και συντακτικά φαινόμενα). Κύριος στόχος είναι η ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων, δηλαδή η κατανόηση και η παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου.

Γέννηση και Εξέλιξη της Γλώσσας

Το συγκεκριμένο μάθημα εξετάζει διάφορες πτυχές της ανθρώπινης γλώσσας και, πιο συγκεκριμένα, τη γένεση και εξέλιξη της από τα πρώτα στάδια της ανθρώπινης παρουσίας στη γη μέχρι σήμερα και την κατάκτησή της ως πρώτης ή/ και δεύτερης γλώσσας, υπό το πρίσμα σύγχρονων γλωσσολογικών θεωριών. Ειδικότερα, τα ερωτήματα που θα μας απασχολήσουν είναι:

- Είναι η γλώσσα βιολογικά καθορισμένη ή απλώς μαθαίνεται κατά μίμηση; Τι διαφοροποιεί τη γλώσσα από άλλα συστήματα επικοινωνίας;
- Είναι η γραμματική γονίδιο ή παράσιτο; Τι ακριβώς 'γνωρίζουμε' όταν γνωρίζουμε μια γλώσσα;
- Πότε και γιατί οι άνθρωποι δημιούργησαν τη γλώσσα; Τι μορφή είχε η πρώτη γλώσσα; Πως εξελίχθηκε και τι ηλικία έχει; Υπάρχει μια 'μητέρα' όλων των γλωσσών; Γιατί οι γλώσσες εξελίσσονται;
- Τι κάνουν τα παιδιά όταν μιλούν οι μεγάλοι; Πώς κατακτούν το γλωσσικό σύστημα τα παιδιά;
- Υπήρχαν/υπάρχουν κοντινοί μας συγγενείς εξίσου προικισμένοι με γλώσσα; Είναι ο άνθρωπος το μόνο ον προικισμένο με γλώσσα και, εάν ναι, γιατί;
- Γιατί είναι δυσκολότερο για τους ενήλικες να μάθουν μια ξένη γλώσσα; Γιατί παιδιά μεγαλωμένα σε απομόνωση δεν κατέκτησαν ποτέ τη γλώσσα;

Στοιχεία Δικαίου και Εισαγωγή στη Νομική Επιστήμη

Το μάθημα αυτό έχει σκοπό να εισαγάγει τους συμμετέχοντες φοιτητές στις θεμελιώδεις έννοιες του δικαίου και της νομικής επιστήμης. Εκτός από τις γενικές έννοιες, όπως η έννοια των κλάδων και των πηγών του δικαίου τα δικαιώματα, η νομική προσωπικότητα ή ικανότητα δικαίου, η έννοια και οι διακρίσεις δικαιοπραξιών και συμβάσεων, η αποζημίωση και είδη αυτής, η κυριότητα και άλλα εμπράγματα δικαιώματα κ.λ.π., διδάσκονται στοιχεία εργατικού δικαίου (δικαιώματα εργαζομένων, συνδικαλιστικές οργανώσεις, δικαίωμα απεργίας, συλλογικές διαπραγματεύσεις μεταξύ ενώσεων εργοδοτών και ενώσεων εργαζομένων, συλλογικές συμβάσεις εργασίας και διαιτησία κ.λ.π.), στοιχεία εμπορικού δικαίου (έννοια εμπορών και εμπορικών πράξεων, ιδιωτική ασφάλιση, εμπορικές εταιρίες κ.λ.π.), στοιχεία πολιτικής δικονομίας (έννοια της αγωγής και της ένστασης και διακρίσεις αυτών, έννοια της δικαιοδοσίας, μέσα άμυνας και επίθεσης εναγομένου, διακρίσεις δικαστικών αποφάσεων, αστικά δικαστήρια, μέσα απόδειξης, αναγκαστική εκτέλεση κ.λ.π.), στοιχεία συνταγματικού δικαίου (έννοια Συντάγματος, όργανα του κράτους και αρμοδιότητες αυτών, ατομικά, πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα κ.λ.π.), στοιχεία διοικητικού δικαίου (έννοια της δημόσιας διοίκησης, διοικητικά όργανα και αρμοδιότητες αυτών, διοικητικές πράξεις, στοιχεία δημοσιούπαλληλικού δικαίου κ.λ.π.) και στοιχεία ποινικού δικαίου (έννοια εγκλήματος, στοιχεία εγκλήματος, διακρίσεις εγκλημάτων, ποινές κ.λ.π.). Η ανάλυση συνοδεύεται πάντοτε από παραδείγματα. Το μάθημα, αν και είναι επιλογής, έχει θεμελιώδη σημασία, ιδιαίτερα για όσους πρόκειται να ακολουθήσουν την κατεύθυνση διεθνών σχέσεων και οργανισμών, επειδή αποτελεί τη βάση (ορθότερα: την *conditio sine qua non*) για την κατανόηση των υποχρεωτικών δικαιικών μαθημάτων.

Η Εποχή του Χαλκού στην Ανατολική Μεσόγειο

Το μάθημα αποσκοπεί στο να παρουσιάσει μία εις βάθος εισαγωγή των πολιτισμών που αναπτύχθηκαν στον Αιγαιακό χώρο την Εποχή του Χαλκού (3000-1000 π.Χ.), δηλαδή τον Μινωικό, τον Κυκλαδικό και τον Μυκηναϊκό.

Εξετάζονται συγκεκριμένα οι τομείς:

Η επιστήμη της αρχαιολογίας στο Αιγαίο κατά τον 19^ο μ.Χ. αιώνα και τις αρχές του 20^{ου} οπότε αποκαλύπτεται η Προϊστορία της Ελλάδας.

Σκιαγράφηση των πρώτων ερευνητών (H. Schliemann, A.J. Evans, X. Τσουντα) που έφεραν στο φως τους πρώτους πολιτισμούς του Αιγαίου και η παγκόσμια αντίδραση.

Το φυσικό περιβάλλον και ο φυσικός πλούτος του Αιγαιακού χώρου και πως επέδρασαν στην ανάπτυξη των πολιτισμών.

Μινωικός Πολιτισμός: εξετάζονται οι οικισμοί που έχουν αποκαλυφθεί, τα νεκροταφεία, τα ανάκτορα, η θρησκεία, οι τέχνες που αναπτύχθηκαν.

Κυκλαδικός Πολιτισμός: εξετάζονται οι οικισμοί και τα νεκροταφεία των Κυκλάδων, καθώς και οι τέχνες.

Μυκηναϊκός Πολιτισμός: εξετάζονται οι Μυκηναϊκές ακροπόλεις, οι τάφοι, η θρησκεία, οι τέχνες.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά III

Τουρκικά III

Εβραϊκά III

Ισπανικά III

Αγγλικά

Γαλλικά III

Ιταλικά III

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Διεθνείς Οργανισμοί I

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται μια συνολική εξέταση του δικαίου που διέπει τους Διεθνείς Οργανισμούς. Εξετάζονται οι λόγοι που οδηγούν στην ίδρυση αλλά και στην διάλυση των Διεθνών Οργανισμών, η δομή και λειτουργία των οργάνων τους, η συμμετοχή των κρατών στους Διεθνείς Οργανισμούς, η απόκτηση και η απώλεια της ιδιότητας του Μέλους, η διαδικασία για την λήψη και την ανάκληση των αποφάσεων. Τέλος αναλύεται η θέση των Διεθνών

Οργανισμών στην διεθνή κοινότητα και το ζήτημα της νομικής προσωπικότητάς τους.

Γλώσσες της Μεσογείου

Συγκριτική εξέταση της ιστορικής πορείας των γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου. Έμφαση δίνεται τόσο στις ιστορικές και ευρύτερες πολιτισμικές σχέσεις όσο και στα τυπολογικά χαρακτηριστικά των τουρκογενών και σημαντικών γλωσσών (γενεαλογικά δέντρα), όπως επίσης και σε θέματα γλωσσικής επαφής με την ελληνική. Η συγκριτική μελέτη φωνολογικών, μορφολογικών και συντακτικών δομών των συγκεκριμένων γλωσσών με τη μορφή ασκήσεων συντελούν στη βαθύτερη κατανόηση των δομικών και τυπολογικών ομοιοτήτων και διαφορών των υπό εξέταση γλωσσικών οικογενειών. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται επίσης σε ελληνικές διαλέκτους της μικρασιατικής ζώνης και του νοτιοανατολικού Αιγαίου, οι οποίες έχουν δεχθεί ισχυρή επιρροή από γλώσσες της Μεσογείου.

Γλώσσα και Νέες Τεχνολογίες

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση της επίδρασης και συνεισφοράς των Νέων Τεχνολογιών στη Γλωσσολογία, αλλά και σε άλλες επιστήμες στις οποίες η μελέτη της Φυσικής Γλώσσας έχει εφαρμογές. Οι νέες τεχνολογίες παρέχουν το υπολογιστικό περιβάλλον και τα εργαλεία για την εύρεση και ανάκτηση της ηλεκτρονικής γλωσσικής πληροφορίας, την επεξεργασία της και τη γρήγορη, πλήρη και ακριβή της ανάλυση. Παρουσιάζονται οι γνωστικές περιοχές των επιστημών της γλώσσας που εμπλέκουν σήμερα τις νέες τεχνολογίες και οι τρόποι συνεισφοράς της πληροφορικής στην διεξαγωγή της μελέτης της.

Πολιτισμοί Ασίας και Αμερικής

Λόγω της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και σκοπεύοντας να ξεφύγουμε από τα στενά πλαίσια του ελληνικού χώρου και να διευρύνουμε τις γνώσεις των φοιτητών καθιερώσαμε από την αρχή της λειτουργίας του ΤΜΣ ένα πρωτότυπο μάθημα που δεν διδασκόταν μέχρι σήμερα στα ελληνικά πανεπιστήμια. Στο μάθημα «Πολιτισμοί Ασίας και

Αμερικής» εξετάζεται η ιστορία και η αρχαιολογία λαών του κοντινού μας περιγύρου αλλά και άλλων πολύ πιο απομακρυσμένων από τη χώρα μας. Έμφαση δίνεται στους πολιτισμούς της Ινδίας, Κίνας, Ιαπωνίας και Ειρηνικού, καθώς και αυτούς της Νότιας και Κεντρικής Αμερικής (Ινκας, Μάγια, Ολμέκοι, Αζτέκοι) με τους οποίους ο διδάσκων το μάθημα έχει ιδιαίτερη εξοικείωση έχοντας πραγματοποιήσει πολλά ταξίδια και έρευνες στους χώρους αυτούς. Χάρης σε πρωτοβουλία του καθηγητού Α. Σάμψων το Ινστιτούτο Αρχαιολογίας του Μεξικού και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου συνήψαν σύμβαση για μορφωτικές ανταλλαγές μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών και το 2007 πραγματοποιήθηκε από ομάδα διδασκόντων και φοιτητών ταξίδι 3 εβδομάδων στο Μεξικό, ενώ καθηγητές και φοιτητές από τη χώρα αυτή επισκέφθηκαν και εργάστηκαν στο πανεπιστήμιό μας.

Επιλογής

Διεθνείς Σχέσεις II

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού συζητούνται διαχρονικής σημασίας ζητήματα, όπως ο πόλεμος και η ειρήνη, η συνεργασία και η σύγκρουση, η ευημερία και η φτώχεια, η ανάπτυξη και η υπανάπτυξη με βάση τα σημαντικότερα ανταγωνιστικά «Παραδείγματα» στη μελέτη των διεθνών σχέσεων, όπως ο «ρεαλισμός» (realism) και ο «νεο-ρεαλισμός», ο «πλουραλισμός/φιλελευθερισμός», ο «διεθνισμός/στρουκτουραλισμός» ο «κονστрукτιβισμός», ο καθώς και νεώτερες προσεγγίσεις, όπως η «κριτική θεωρία», ο «μετα-μοντερνισμός» κ.ά. Εξετάζονται επίσης οι θέσεις των σημαντικότερων θεωρητικών Παραδειγμάτων για το τέλος του Ψυχρού πολέμου καθώς και για το αναδύμενο διεθνές σύστημα.

Εισαγωγή στην Ιστορία και το Πολιτισμό της Μέσης Ανατολής

Κύριος στόχος του μαθήματος είναι η σύντομη ανασκόπηση της πολιτικής ιστορίας της Μέσης Ανατολής από την περίοδο του προφήτη Μωάμεθ έως το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους δύο τελευταίους

αιώνες, κατά τους οποίους οι Μεγάλες Δυνάμεις παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των πολιτικών και οικονομικών εξελίξεων της περιοχής. Επίσης εξετάζονται θέματα που σχετίζονται με την κοινωνία και τον πολιτισμό του αραβικού κόσμου: το ισλάμ ως θρησκεία και πολιτικο-οικονομικό σύστημα οργάνωσης, ο εθνικισμός (τοπικός και αραβικός), ο αραβικός σοσιαλισμός (νασερισμός-μπααθισμός), ο ισλαμικός φονταμενταλισμός και οι φορείς του, οι θρησκείες και τα δόγματα (σουνιτισμός και σιιτισμός), τα προβλήματα της οικονομικής καθυστέρησης και του υπερπληθυσμού, η θέση της γυναίκας, η παιδεία και ο πολιτισμός.

Μεσαιωνική Ιστορία του Ανατολικού Μεσογειακού Χώρου

Περιγραφή μαθήματος: Αναπτύσσεται σε δύο κύρια (ισομερή) τμήματα. Α) Ο αραβικός/ μουσουλμανικός κόσμος, περ. 600-περ. 1500 και Β) Η Λατινοκρατία στον ελλαδικό χώρο και στην Κύπρο, 1191-1571.

Α' μέρος (περιεχόμενα): Γεωγραφικά-τοπογραφικά-εθνολογικά-χρονολογικά (μουσουλμανικό ημερολόγιο/ έτη Εγίρας). Ο αραβομουσουλμανικός κόσμος (δυτική Ασία, βόρεια Αφρική, Ιβηρική Χερσόνησος/ Ανδαλουσία) - οι έννοιες της Εγγύς και Μέσης Ανατολής και άλλες ειδικές ορολογίες του αραβοϊσλαμικού κόσμου (χαλιφάτο, τζιχάντ κ.ά.).

Οι εξεταζόμενες ενότητες: 1) περ. 600-661 (Προϊσλαμικοί Άραβες, Προφήτης Μωάμεθ & γένεση Ισλάμ - ραγδαία εξάπλωσή του στο μεσανατολικό κόσμο επί Πατριαρχικού Χαλιφάτου), 2) 661-750 (Εγκαθίδρυση Ισλάμ επί Χαλιφάτου Ομαϋαδών Δαμασκού), 3) 750-1258 (Ακμή μεσαιωνικού Ισλάμ επί Χαλιφάτου Αββασιδών Βαγδάτης), 4) 9^{ος}-13^{ος} αι. (Αραβόφωνες & περσόφωνες δυναστείες Εγγύς και Μέσης Ανατολής: Φατιμίδες-Χαμδανίδες-Μπουνίδες-Αγγιουβίδες-Ομαϋάδες Ανδαλουσίας κ.ά.), 5) 7^{ος}-11^{ος} αι. (Αραβική επέκταση και σημασία της - «ερός πόλεμος/τζιχάντ στην Ασία, βόρεια Αφρική, νοτιο-ανατολική Μεσόγειο & νοτιο-δυτική Ευρώπη - ενσωμάτωση του Μαγρίμπ: Αλγερίας, Τυνησίας, Μαρόκου) *, 6) Μουσουλμανικός πολιτισμός - χαρακτήρας νέας θρησκείας (Ισλάμ) - πολιτικοί & διοικητικοί θεσμοί - οικονομία & εμπόριο/εμπορικές οδοί - γράμματα, παιδεία & εκπαίδευση - φιλοσοφία και θεολογική σκέψη - ιστοριογραφία - γεωγραφία - επιστήμες - μουσουλμανικό δίκαιο - ενδοπολιτισμικές σχέσεις και ανταλλαγές με το βυζαντινό Ελληνισμό και το δυτικοευρωπαϊκό κόσμο.

**Σημ.: Ειδικότερα οι βυζαντινο-αραβικές συγκρούσεις των αιώνων 7^{ου}-11^{ου} εξετάζονται επίσης στο Β' έτος/ 4^ο εξάμηνο, στα πλαίσια του μαθήματος «Βυζάντιο, Άραβες, Τούρκοι και Ανατολικός Κόσμος».*

Β' μέρος (περιεχόμενα): Εννοιολογικά («Λατινοκρατία», «Φραγκοκρατία», «Βενετοκρατία», κ.λ.π.) και οι κύριες πηγές της εποχής. Οι εξεταζόμενες ενότητες: 1) Λατινική Αυτοκρατορία Κωνσταντινούπολης («Ρωμανίας»), 1204-1261, 2) Λατινοκρατία Κύπρου, 1191-1571 (Φραγκοκρατία Λουζινιανών, 1171-1489 και Βενετοκρατία, 1489-1571), 3) Φραγκοκρατία Πελοποννήσου/Μορέως (Πριγκιπάτο Αχαΐας, 1204-1262), 4) Λατινοκρατία Αττικής & Βοιωτίας (Δουκάτο Αθηνών και Θηβών 1204/5-1456/58: Φράγκοι Ντελαρός 1204/5-1311, Καταλανοί Ισπανοί 1311-1388 και Φλωρεντινοί Ατζαγιόλι 1388-1456/58), 5) Βενετοκρατία Εύβοιας/Negroponte (1205-1470) και Κρήτης/Candia (1210/11-1669), 6) Λατινικό Βασίλειο Θεσσαλονίκης, 1204/7-1224, 7) Βενετοκρατία Αιγαίου Πελάγους-«Αρχιπελάγους» (Δουκάτο Σανούδων Νάξου & Κυκλάδων, 1207-1566: Βενετοί και, με διαλείμματα, Γενούτες/ Γενοβέζοι), 8) Βενετοκρατία Επτανήσων/ Ιονίου Πελάγους, 1207-1797 (ιδιαίτερα περί ιταλικής δυναστείας των Τόκκο, 14^{ου}-15^{ου} αι.), 9) Ιπποτοκρατία Ρόδου & Δωδεκανήσων/ Ηγεμονία Ιωαννιτών Ιπποτών, 1309-1522/23.

Σημ.: Η ενότητα περί Σταυροφοριών διδάσκεται στο Α' έτος/2^ο εξάμηνο, στα πλαίσια του μαθήματος «Ιστορία της Μεσαιωνικής Δύσης».

Βυζάντιο, Άραβες, Τούρκοι & Ανατολικός Κόσμος

Περιεχόμενα μαθήματος: Καλύπτει περίοδο περ. 350-περ. 1500 μ.Χ. Οι πρωτότυπες βυζαντινές/ελληνικές και ανατολικές πηγές (μουσουλμανικές/αραβικές-περσικές-τουρκικές, χριστιανικές/αρμενικές-γεωργιανές-συριακές, ιουδαϊκές, αφρικανικές). Εισαγωγή στις σχέσεις της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας με την προϊσλαμική Ανατολή (Σασανίδες Πέρσες, προϊσλαμικοί Άραβες), με τις διάφορες αραβικές/μουσουλμανικές δυναστείες (7^{ου}-11^{ου} αι.), με τη χριστιανική Ανατολή (Αιγύπτιοι Κόπτες, Αρμένιοι, Γεωργιανοί/Ιβηρες Σύροι). Εισαγωγή στη διαχρονική παρουσία των εβραϊκών πληθυσμών στο Βυζάντιο.

Σχέσεις Βυζαντινής Αυτοκρατορίας με Άραβες από την εποχή των πρώτων μεγάλων μουσουλμανικών κατακτήσεων και την πτώση των βυζαντινών επαρχιών της Μέσης Ανατολής (7^{ου} αι.), ως την εποχή συνέχισης των βυζαντινο-αραβικών συγκρούσεων (8^{ου}-11^{ου} αι.): συγκρούσεις Βυζαντίου με Ομαϊάδες Δαμασκού, Αββασίδες Βαγδάτης, Χαμδανίδες Β. Συρίας-

Μεσοποταμίας και Φατιμίδες Αιγύπτου. Μουσουλμανικές κατακτήσεις Κρήτης και Σικελίας (9^{ος} αι.).

Σχέσεις Βυζαντινής Αυτοκρατορίας με προ-οθωμανικούς τουρκικούς λαούς (τουρκόφωνα φύλα) διαχρονικά κατά τον πρώιμο, μέσο και ύστερο μεσαίωνα (4^{ος}-13^{ος} αι.), στον ανατολικό και βαλκανικό κόσμο: Ογούζους, Ούννους και επιγονικά τους φύλα, Άβαρους, Πρωτοβούλγαρους/Ονόγουρους, Χάζαρους, Ούγγρους/Μαγυάρους, Ούζους, Πατζινάκους/Πετσενέγγους, Κο(υ)μάνους, Σελτζούκους, Ντανισμεντίδες, Αρτουκίδες, Τουρκομάνους (εμιράτων Μικράς Ασίας), Μαμελούκους. Η κοινή τους ογουζική προέλευση από τις κεντροασιατικές στέπες (Αλτάϊα όρη) και οι δύο βασικές τους μεταναστευτικές οδοί προς τη Δύση 1) δια των ρωσικών στεπών και της βορειοανατολικής Βαλκανικής Χερσονήσου και 2) δια της κεντρικής Ασίας και των ευρύτερων περιοχών της Εγγύς και Μέσης Ανατολής. Ιδιαίτερη μνεία στους Ζενγκίδες (Ζένγκι, Νουρεντίν, Σαλαδίνος), στους εκχριστιανισμένους Τουρκόπουλους, στους Ιλχανίδες Μογγόλους και στις τουρκομανικές δυναστείες των μικρασιατικών εμιράτων.

Σχέσεις Βυζαντινής Αυτοκρατορίας με οθωμανικό εμιράτο/ σουλτανάτο, τέλη 13^{ου}-2^ο μισό 15^{ου} αι. Η ιστορική τουρκολογική επιστήμη και οι πρωτότυπες οθωμανικές πηγές (πρώιμη οθωμανική ιστοριογραφία). Περίοδοι: 1) περ. 1300-1354 (Από το εμιράτο των γαζήδων στο σουλτανάτο - απαρχές και πρώτες εγκαταστάσεις Οθωμανών/Οσμαν[λ]ιδών Τούρκων στη βορειοδυτική Μικρά Ασία), 2) 1354-1402 (Οθωμανική επέκταση σε ελλαδικό χώρο και Βαλκάνια, 3) 1402-1479 (Προσωρινή ανάσχεση και μεγάλες οθωμανικές κατακτήσεις 15^{ου} αι.-κατάληψη μικρασιατικού, βαλκανικού & ελλαδικού χώρου/Α' αιώνας Τουρκοκρατίας - Άλωση Βυζαντίου και τελευταίων του προπυργίων-οθωμανική εγκατάσταση στη νοτιοανατολική Ευρώπη, άμεση απειλή για κεντρική Ευρώπη και προσπάθεια σύστασης «ιερής χριστιανικής συμμαχίας».

Έμφαση στην παρουσίαση των πολύ αξιόλογων γνώσεων των Βυζαντινών συγγραφέων σχετικά με τους εν γένει ανατολικούς λαούς, τους τουρκικούς λαούς και τους χώρους επέκτασής τους. Επίσης, για τις σχέσεις των ανατολικών λαών με το Βυζάντιο, στο πλαίσιο των διεθνών σχέσεων στη διπλωματική «σκακιέρα» της νοτιοανατολικής λεκάνης της Μεσογείου. Τέλος, παρουσίαση και των πολιτιστικών σχέσεων, ανταλλαγών και επιδράσεων του Βυζαντίου με τον ανατολικό κόσμο της προϊσλαμικής εποχής (Πέρσες, Άραβες), καθώς και με τους αραβικούς και τουρκικούς λαούς (προ-οθωμανικούς & Οθωμανούς) της ισλαμικής εποχής.

Ιστορία Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών Χρόνων

Ελληνιστική Ιστορία

Οι τρεις αιώνες μεταξύ της βασιλείας του Αλεξάνδρου της Μακεδονίας (336-323 π.Χ.) και του Οκταβιανού Αυγούστου (31 π.Χ.- 14 μ.Χ.) θεωρούνται συχνά ως ένα κομμάτι της ιστορίας χωρίς ενδιαφέρον και συνέπεια. Χαρακτηρίζονται, ακόμη, ως μία εποχή παρακμής, αφού η ελληνική πόλις παρακμάζει με την υποταγή της πρώτα στους Μακεδόνες και μετά στους Ρωμαίους. Ωστόσο, πρόκειται για μία εποχή με ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω της ίδρυσης των ελληνιστικών βασιλείων από τον Αλέξανδρο και τους διαδόχους του και των πολιτικών συνεπειών για την Ελλάδα και την Ανατολή. Ακόμη, η εξέλιξη στην πολιτική και στρατιωτική διοίκηση, στη λογοτεχνία και στην τέχνη και η διαμόρφωση του αστικού τρόπου ζωής είναι θέματα που εντάσσονται στη διερεύνηση αυτής της περιόδου (323-31 π.Χ.) - θέματα που θα επιτρέψουν να εκτιμηθεί η περίοδος που οδήγησε στην άνοδο και κυριαρχία της Ρώμης.

Ρωμαϊκή Ιστορία

Ιδρυμένη στο μέσο του 8^{ου} αι. π.χ. η Ρώμη γύρω στο 200 π.Χ. άρχισε να αναπτύσσει ένα δικό της πολιτισμό, βαθιά επηρεασμένο από τα ελληνικά πρότυπα. Η ιστορία των Λατίνων παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Θα εξετασθεί ο τρόπος επιβολής της υπεροχής τους στον μεσογειακό χώρο, αλλά και ο τρόπος φθοράς του δημοκρατικού πολιτεύματος λόγω των πιέσεων της αυτοκρατορίας. Οι εναλλαγές στο σύστημα διακυβέρνησης αλλά και η στρατιωτική αναρχία πενήντα ετών (235-84, με είκοσι σχεδόν αυτοκράτορες), έληξαν με την καθιέρωση της Τετραρχίας από τον Διοκλητιανό - γεγονός που οριοθετεί το καταληκτήριο πλαίσιο του μαθήματος.

Μειονοτικές Γλώσσες της Μεσογείου

Στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος θα ορίσουμε την έννοια της μειονοτικής γλώσσας και θα εξετάσουμε πώς οι γλώσσες χωρίζονται σε μειονοτικές και πλειονοτικές. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις μειονοτικές γλώσσες της Ν.Α. Μεσογείου.

Οι σημαντικότερες θεματικές ενότητες επικεντρώνονται στα εξής:

- ο Πηγές μελέτης μειονοτικών γλωσσών και γλωσσών υπό εξαφάνιση.

- ο Έλεγχος των στοιχείων της γλωσσολογικής βάσης δεδομένων Ethnologue ως προς τις μη επίσημες γλώσσες της Ν.Α. Μεσογείου.
- ο Γλωσσική διατήρηση, υποχώρηση και αναβίωση μειονοτικών γλωσσών.
- ο Ευρωπαϊκή πολιτική σχετικά με την προστασία μειονοτικών γλωσσών.
- ο Το ζήτημα της γλωσσικής ετερότητας στην Ελλάδα.

Εφαρμογές της Πληροφορικής στις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες

Η πληροφορική με την πάροδο του χρόνου επηρεάζει όλο και περισσότερα επιστημονικά πεδία, τα οποία δεν ανήκουν πλέον μόνο στις θετικές επιστήμες. Το μάθημα παρουσιάζει την σύγχρονη συμβολή της πληροφορικής σε γνωστικά αντικείμενα των ανθρωπιστικών επιστημών.

Φύλο και Γλώσσα

Το μάθημα αυτό εντάσσεται στον «Κύκλο Διεπιστημονικών Μαθημάτων σε θέματα Φύλου και Ισότητας» του Πανεπιστημίου Αιγαίου, τα οποία προσφέρονται ηλεκτρονικά (εξ αποστάσεως εκπαίδευση). Στόχος του είναι η εισαγωγή στη μελέτη της σχέσης μεταξύ φύλου και γλωσσικής χρήσης, στο ευρύτερο πλαίσιο της διεπίδρασης γλώσσας και κοινωνικής ζωής.

Μετά την παρουσίαση της έννοιας του (κοινωνικού vs. βιολογικού) φύλου καθώς και των βασικών εννοιών της γλωσσικής επιστήμης, διερευνώνται οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στη γλώσσα (προφορά, γραμματική, συνομιλία) μεταξύ ανδρών και γυναικών. Συζητάται επίσης το φαινόμενο του σεξισμού στη γλώσσα, δηλ. η απεικόνιση στο επίπεδο της γλώσσας της ανισότητας εις βάρος των γυναικών, καθώς και η συμπεριφορά των γυναικών ομιλητριών ανάλογα με το αν συζητούν μεταξύ τους ή με άνδρες. Η συζήτηση λαμβάνει υπόψη την εξέλιξη των δύο βασικών ρευμάτων της μεταφεμινιστικής γλωσσολογίας, του προτύπου της «κυριαρχίας» [dominance] και του προτύπου της «διαφοράς» [difference].

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά IV
Τουρκικά IV
Εβραϊκά IV
Ισπανικά IV
Αγγλικά
Γαλλικά IV
Ιταλικά IV

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ & ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις I

Στη διαρκώς μεταβαλλόμενη σύγχρονη διεθνή πραγματικότητα, η οικονομία συμβάλλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση των διακρατικών σχέσεων. Στα πλαίσια του μαθήματος εξετάζεται ο βασικός κορμός της θεωρίας των διεθνών οικονομικών σχέσεων. Έμφαση δίνεται στη θεωρία και στις έννοιες του διεθνούς εμπορίου, όπως το απόλυτο και το συγκριτικό πλεονέκτημα, τη θεωρία Heckscher-Ohlin, τις κατηγορίες δασμών, τους εναλλακτικούς των δασμών φραγμούς εμπορίου και τις μορφές οικονομικής ενοποίησης. Όσον αφορά στη θεωρία διεθνών νομισματικών σχέσεων, έμφαση δίνεται στη μελέτη της συναλλαγματικής ισοτιμίας, της διεθνούς αγοράς συναλλάγματος και των μηχανισμών προσαρμογής του ισοζυγίου πληρωμών. Η διατύπωση των

θεωριών γίνεται κυρίως λεκτικά και αποσκοπεί στο να βοηθήσει σπουδαστές των Διεθνών Σχέσεων να κατανοήσουν βασικά ζητήματα γύρω από τη λειτουργία της διεθνούς οικονομίας.

Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης

Το μάθημα εξετάζει και αναλύει μέσα από παραδείγματα και μελέτη περιπτώσεων τις πιο σημαντικές από τις αποκλειστικές και συντρέχουσες αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Συγκεκριμένα, εξετάζονται η Κοινή Αγορά - Εσωτερική Αγορά, η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), η Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), η Δικαιοσύνη και οι Εσωτερικές Υποθέσεις, η Κοινή Εμπορική Πολιτική, η Πολιτική του Ανταγωνισμού, η Κοινή Αγροτική Πολιτική και οι Εξωτερικές Σχέσεις - σχέσεις με άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης I

Σκοπός του μαθήματος είναι να δοθούν οι βασικές αρχές του θεσμικού δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτό ρυθμίζεται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όπως έχει διαμορφωθεί από την νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μετά από μια ιστορική αναδρομή στην ίδρυση και εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξετάζεται η δομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναλύονται η λειτουργία και οι δραστηριότητες των οργάνων της. Στη συνέχεια εξετάζονται οι πηγές του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι διαδικασίες για την έκδοση των νομικών πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κανονισμοί, οδηγίες, αποφάσεις κ.λ.π.), οι αρχές που διέπουν τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Κρατών Μελών και, τέλος, αναλύεται η δικαστική προστασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ανάλυση συνοδεύεται πάντοτε από παραδείγματα.

Θεωρία και Μεθοδολογία των Διεθνών Σχέσεων

Το μάθημα στοχεύει στην περαιτέρω εξοικείωση των συμμετεχόντων με τις σημαντικότερες θεωρητικές προσεγγίσεις στον κλάδο των διεθνών σχέσεων καθώς και στην «συζήτηση» διαφόρων διεθνών φαινομένων με βάση την θεωρητική σκευή της επιστήμης των διεθνών σχέσεων, όπως αυτή αναπτύχθηκε στο δεύτερο ήμισυ του εικοστού αιώνα. Παράλληλα, εξετάζονται και τα θεωρητικά προτάγματα ορισμένων προσεγγίσεων που βρίσκονται στα όρια των διαφόρων «Παραδειγμάτων», όπως η «θεσμικός νεο-φιλελευθερισμός». Οι προσεγγίσεις αυτές αποκτούν μια συνεχώς μεγαλύτερη χρησιμότητα για την ανάλυση ειδικότερων διεθνών φαινομένων, όπως για παράδειγμα η επίτευξη συνεργασίας.

Κατά τη διάρκεια του μαθήματος παρουσιάζονται κριτικά και συζητούνται διεξοδικά οι σημαντικότερες μεθοδολογικές αντιπαραθέσεις της επιστήμης των διεθνών σχέσεων (κλασικές, θετικιστικές και μεταθετικιστικές προσεγγίσεις). Συστατικό μέρος του μαθήματος και συνέχεια της εξοικείωσης των συμμετεχόντων με τα βασικά θεωρητικά εργαλεία ανάλυσης των διεθνών σχέσεων αποτελεί η «συζήτηση» των διαφόρων θεωρητικών «Παραδειγμάτων» με φαινόμενα της σύγχρονης διεθνούς πραγματικότητας.

Επιλογής

Ασφάλεια & Συνεργασία στη Μεσόγειο & την ΝΑ Ευρώπη

Έχοντας ως αφετηρία τον ιστορικό, γεωγραφικό και πολιτικό προσδιορισμό των περιοχών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου, εξετάζεται σε πρώτο επίπεδο η ιστορική εξέλιξη των κρατών των εν λόγω περιοχών καθώς επίσης και των προβλημάτων που προέκυψαν με την πάροδο του χρόνου. Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο ρόλος των περιφερειακών-και μη-παραγόντων και, πιο συγκεκριμένα, αναλύεται ο ρόλος των ΗΠΑ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΝΑΤΟ και άλλων διεθνών οργανισμών, ενώ γίνεται και αναφορά στην παράλληλη δημιουργία σχημάτων περιφερειακής συνεργασίας. Επίσης, βαρύτητα δίνεται αφενός στην ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης και αφετέρου σε ζητήματα όπως ο Οδικός Χάρτης, η κρίση στο Λίβανο, το ζήτημα της Παλαιστίνης και οι σχέσεις των κρατών στην περιοχή, λαμβάνοντας πάντα υπόψη τον κρίσιμο ρόλο της ΕΕ.

Ιστορία Πολιτικών Θεωριών

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού εξετάζονται οι μεγάλες φιλοσοφικές θεωρίες, που προσδιόρισαν την εξέλιξη και καθόρισαν την πορεία της οργάνωσης και άσκησης της εξουσίας στις ανθρώπινες κοινωνίες. Η μελέτη της σκέψης των αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων, αλλά και των νεώτερων στοχαστών, αποτελεί αναγκαία βάση για την κατανόηση του σύγχρονου πολιτισμού και των διαφόρων μοντέλων άσκησης πολιτικής. Παράλληλα, καταδεικνύει την αντιστοιχία μεταξύ των συνθηκών που επικρατούν σε κάθε εποχή και της μορφοποίησης της φιλοσοφικής σκέψης, ενώ αναδεικνύει την αλλαγή και την συνέχεια που υπάρχει στον κόσμο των ιδεών.

Σύγχρονα Πολιτικά Ρεύματα στην Τουρκία

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει τα βασικά πολιτικά και ιδεολογικά ρεύματα σήμερα στην Τουρκία και να βοηθήσει τον φοιτητή να κατανοήσει καλύτερα τις υφιστάμενες δυναμικές, συγκρούσεις και εξελίξεις στην χώρα αυτή.

Στα πλαίσια του μαθήματος μεταξύ άλλων αναλύονται οι εξής θεματικές ενότητες: πολιτικό σύστημα της Τουρκίας και κεμαλική ιδεολογία, το Ισλάμ και το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης, η πορεία προς την ΕΕ και η συνακόλουθη πρόκληση του εκσυγχρονισμού και εκδημοκρατισμού, ο ρόλος της Κοινωνίας των Πολιτών, η εξωτερική πολιτική της Τουρκίας, η οικονομία, οι μειονότητες στην Τουρκία, το κουρδικό ζήτημα, ιστορία και γεωγραφία του τουρκικού εθνικισμού κ.α. Οι φοιτητές οφείλουν να συμμετάσχουν ενεργά παρακολουθώντας τις εβδομαδιαίες παραδόσεις, συμμετέχοντας στην συζήτηση που γίνεται στην αίθουσα και αναλαμβάνοντας γραπτές εργασίες και παρουσιάσεις.

Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Συστηματική θεώρηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας από τη δημιουργία του εμιράτου της βορειοδυτικής Μικράς Ασίας (τέλη 13^{ου} - αρχές 14^{ου} αιώνα) ως την φάση της πρώιμης παρακμής της αυτοκρατορίας στα τέλη του 18^{ου}/αρχές 19^{ου} αιώνα. Ειδική παρουσίαση των πρώιμων και μεταγενέστερων οθωμανικών

ιστοριογραφικών και χρονικογραφικών πηγών. Οι 4 κύριες περίοδοι της ιστορίας της οθωμανικής αυτοκρατορίας και η σχετική με αυτές διεθνής και ελληνόγλωσση βιβλιογραφία. Ανάλυση όρων και εννοιών σχετιζομένων με την οθωμανική αυτοκρατορία.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά V

Τουρκικά V

Εβραϊκά V

Ισπανικά V

Αγγλικά

Γαλλικά V

Ιταλικά V

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Ευρωμεσογειακές Σχέσεις

Στόχος του εν λόγω μαθήματος είναι μια διεπιστημονική προσέγγιση-μέσα από το πρίσμα της ιστορίας, της πολιτικής και του κλάδου της οικονομίας-του γνωστικού αντικειμένου των διεθνών σχέσεων στην περιοχή της Μεσογείου και κυρίως των σχέσεων μεταξύ της ΕΕ και των μεσογειακών κρατών, όπως έχουν εκφραστεί τα τελευταία χρόνια μέσα από την χάραξη και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών. Εξετάζεται σε πρώτο επίπεδο η ιδιαιτερότητα της περιοχής και στόχος είναι να εξεταστεί επιστημονικά το κρίσιμο ερώτημα «Τι διακυβεύεται στην περιοχή». Το μάθημα εστιάζει κυρίως στον ρόλο της ΕΕ, όπως αυτός εκφράστηκε κατά βάση από το 1995 και μετά μέσω της Διαδικασίας της Βαρκελώνης, παρουσιάζεται η Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας και μελετάται, κυρίως μέσα από επίσημα έγγραφα της ΕΕ, η στάση της ΕΕ απέναντι στις εξελίξεις της περιοχής καθώς επίσης και τα αποτελέσματα που παρήγαγε. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται και στη δράση που έχει αναλάβει η ΕΕ, μέσω

της άσκησης των κοινοτικών πολιτικών και κατόπιν συστάσεων των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων, για θέματα σχετικά με την κατάσταση στην «ευαίσθητη» περιοχή της Μέσης Ανατολής.

Διεθνείς Οργανισμοί II

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται συγκριτική ανάλυση των σημαντικότερων Διεθνών και Περιφερειακών Οργανισμών που δραστηριοποιούνται σήμερα με σκοπό να αναδειχθεί ο πολύ σημαντικός ρόλος που διαδραματίζουν οι Οργανισμοί στην διεθνή κοινότητα και να κατανοηθεί η επίδρασή τους. Εκτός από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και τις Ειδικευμένες Οργανώσεις του, εξετάζονται επίσης το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο Οργανισμός Συνεργασίας και Ασφάλειας στην Ευρώπη, το ΝΑΤΟ, ο Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών, η Λίγκα των Αραβικών Κρατών, η Αφρικανική Ένωση, κ.α.

Διπλωματία & Στρατηγική των Μεγάλων Δυνάμεων

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται οι τρόποι και τα μέσα που χρησιμοποιούν τα ισχυρά κράτη στην διεθνή σκηνή για να πετύχουν τα βασικά παίγνια της εξωτερικής πολιτικής. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αναλύονται τα στοιχεία που συναπαρτίζουν την εξωτερική πολιτική, δηλαδή ο συνδυασμός σημείων ισχύος και αδυναμίας, οι προτεραιότητες της υψηλής πολιτικής των κρατών, οι αντιπαλότητες και οι συμμαχίες, καθώς και η ιδεολογική βάση στήριξης της διεθνούς τους πολιτικής. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στην εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ, όπως αυτή διαμορφώθηκε από την 11^η Σεπτεμβρίου και μετά, λαμβανομένου υπόψη τη πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ στη διεθνή σκηνή.

Ελληνική Εξωτερική Πολιτική

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των συμμετεχόντων με σειρά «πεδίων ανάπτυξης» της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής που αφορούν σε ζητήματα και θεματικές περιοχές που στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο διεθνές περιβάλλον αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία και - για τον λόγο

αυτό - εντάσσονται με όλο και πιο δυναμικό τρόπο στην ατζέντα της σύγχρονης ελληνικής εξωτερικής πολιτικής.

Οι θεματικές αυτές περιοχές αφορούν - μεταξύ άλλων - στο ρόλο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής, στη σχέση της οικονομίας και της άμυνας με την εξωτερική πολιτική, στη «πολιτιστική διπλωματία», στο ρόλο των lobbies, στις Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), στη «πράσινη διάσταση» της εξωτερικής πολιτικής κ.ά.

Ακαδημαϊκά Αγγλικά

Σκοπός του μαθήματος των Ακαδημαϊκών Αγγλικών είναι η επαφή των φοιτητών του τμήματος με το λόγο, όπως οργανώνεται σε διαφορετικά είδη γραπτών κειμένων που παράγονται στον ακαδημαϊκό χώρο. Η βελτίωση του επιπέδου χρήσης της γλώσσας και του λεξιλογίου και μάλιστα με τη χρήση ορολογίας, προκύπτει ως συνέπεια της ενασχόλησης με αυθεντικά ακαδημαϊκά κείμενα σχετικά με τις κατευθύνσεις του τμήματος. Επίσης, στόχος του μαθήματος είναι η επεξεργασία κειμένων που έχουν δημοσιευτεί είτε σαν άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά είτε σαν κεφάλαια σε τόμους. Η ύλη καθορίζεται με βάση επιστημονικά άρθρα και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που θα γίνονται στα πλαίσια των μαθημάτων όπως: (α) η κατανόηση και η κριτική ανάλυση επιστημονικών άρθρων, (β) η σύνταξη βιβλιογραφίας, (γ) η ορολογία και (δ) η συλλογή πληροφοριών από το διαδίκτυο.

Επιλογής

Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται γεγονότα και εξελίξεις που σηματοδότησαν την πορεία της Ευρώπης από το 18^ο αι. έως σήμερα. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη μετάβαση από το μεσαίωνα στη νεότερη εποχή, στο κίνημα του Διαφωτισμού και τη Γαλλική Επανάσταση, στις νέες πολιτικές δομές μετά την πτώση του Ναπολέοντα, στην ανάδυση των εθνικιστικών και κοινωνικών κινημάτων, στην ανάπτυξη του βιομηχανικού και εμπορικού καπιταλισμού, στον αποικιακό ανταγωνισμό, στη σχέση εθνικών συμφερόντων και εξωτερικής πολιτικής, στις

ιδεολογικές-κοινωνικές αντιπαραθέσεις και την οικονομική κρίση τα χρόνια του μεσοπολέμου, στο Β' παγκόσμιο πόλεμο και στην πορεία της μεταπολεμικής Ευρώπης προς την ολοκλήρωση.

Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Το μάθημα αυτό περιστρέφεται γύρω από τις Διεθνείς Συμβάσεις, οι οποίες υπογράφονται και επικυρώνονται από τα κράτη και οι οποίες αποσκοπούν στο να παράσχουν αποτελεσματικότερη και πληρέστερη προστασία στα ατομικά, πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα του ανθρώπου. Η διδασκαλία του μαθήματος αρχίζει με τη διεθνή προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε παγκόσμιο (οικουμενικό) επίπεδο και καταλήγει στη διεθνή προστασία σε περιφερειακό επίπεδο, δηλαδή στα όρια κυρίως της Ευρώπης. Γίνεται αναφορά στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος κατοχυρώνει τους πολίτες και τους αλλοδαπούς που ζουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει πλέον το ίδιο νομικό κύρος και την ίδια νομική αξία με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του οποίου η εφαρμογή θα ελέγχεται πλέον από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μεγάλο μέρος του μαθήματος αφιερώνεται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), που εδρεύει στο Στρασβούργο. Η απαγόρευση των βασανιστηρίων, το δικαίωμα ασύλου των προσφύγων, το δικαίωμα του αλλοδαπού για μη έκδοση και απέλαση σε κράτος, στο οποίο πιθανολογείται να υποστεί αυτός απάνθρωπη μεταχείριση και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το δικαίωμα στη ζωή, το δικαίωμα στην ιδιοκτησία - περιουσία, η θρησκευτική ελευθερία, η ελευθερία της έκφρασης, η δίκαιη δίκη και ειδικότερα τα δικαιώματα του κατηγορουμένου, τα δικαιώματα των λαών και των μειονοτήτων, βασικές έννοιες του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου ή δικαίου του πολέμου, η ανθρωπιστική επέμβαση της διεθνούς κοινότητας μέσω του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ ή μεμονωμένων κρατών με σκοπό τη διάσωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μελών μειονοτήτων σε περίπτωση εθνοκαθάρσεων ή εμφυλιοπολεμικών καταστάσεων, τα διεθνή εγκλήματα σε βάρος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και η θεσμοθέτηση των εγκλημάτων πολέμου ως πραγμάτωση των θεμελιωδών αρχών του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου και το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο είναι μερικά από τα θέματα προς διδασκαλία. Η ανάλυση συνοδεύεται πάντοτε από παραδείγματα.

Ειδικά Θέματα Διεθνών Σχέσεων

Γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος αυτού αποτελούν σημαντικά αλλά και επιμέρους διεθνή προβλήματα, όπως οι διεθνείς και περιφερειακές διενέξεις και-θερμές ή λανθάνουσες-συγκρούσεις, θέματα γεωπολιτικής σημασίας όπως οι αγωγοί πετρελαίου, καθώς και άλλα ζητήματα διεθνούς ενδιαφέροντος όπως το Ισλάμ, οι σχέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ηνωμένων Πολιτειών, η εξωτερική πολιτική χωρών που κατέχουν μια ιδιαίτερη θέση στο υποσύστημα στο οποίο ανήκουν, αλλά και νέα ζητήματα Διεθνών Σχέσεων όπως οι περιβαλλοντικές και κλιματικές αλλαγές.

Πρακτική Άσκηση

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά VI

Τουρκικά VI

Εβραϊκά VI

Ισπανικά VI

Γαλλικά VI

Ιταλικά VI

Z' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης II

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτό ρυθμίζεται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όπως έχει διαμορφωθεί από την νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναλύονται κυρίως οι λεγόμενες

τέσσερις ελευθερίες, δηλαδή η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων ή αγαθών ή εμπορευμάτων, η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων (εργαζομένων και επαγγελματιών) που συνεπάγεται το δικαίωμα εγκαταστάσεως σε άλλα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων. Τέλος, εξετάζονται οι γενικές αρχές που διέπουν το Ευρωπαϊκό Δίκαιο του ελεύθερου και ανόθευτου Ανταγωνισμού (απαγορευμένες συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης στην αγορά, κρατικές ενισχύσεις κ.λ.π.), η απαγόρευση των διακρίσεων για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, καθώς και βασικά χαρακτηριστικά από τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανάλυση συνοδεύεται πάντοτε από παραδείγματα.

Πολιτική Οικονομία των Διεθνών Σχέσεων

Για τους περισσότερους μελετητές η «Πολιτική Οικονομία των Διεθνών Σχέσεων» στηρίζεται στην υπόθεση ότι το πολιτικό και οικονομικό γίνεσθαι στο διεθνές σύστημα είναι άρρηκτα συνδεδεμένα. Το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα είναι πρώτα από όλα το αποτέλεσμα πολιτικής διάδρασης.

Στο μάθημα καλύπτουμε μόνο ορισμένες πτυχές της Πολιτικής Οικονομίας των Διεθνών Σχέσεων. Έμφαση δίνεται στις θεωρητικές προσεγγίσεις προκειμένου να γίνει αντιληπτή η διαφορετικότητα στην ανάλυση της παγκόσμιας πολιτικής οικονομίας. Στο μάθημα εξετάζονται ειδικότερα: η σημασία της πολιτικής οικονομίας στη μελέτη των διεθνών σχέσεων - βασικές θεωρίες στη διεθνή πολιτική οικονομία - διεθνή νομισματικά συστήματα με έμφαση στο Μπρέτον-Γούντς, στην Αμερικανική ηγεμονία και το δολάριο - πολιτικές διεθνούς εμπορίου - ο ρόλος του κράτους και των πολυεθνικών επιχειρήσεων - μορφές διακυβέρνησης της παγκόσμιας οικονομίας.

Διεθνές Δίκαιο των Υδάτων και του Περιβάλλοντος

Η μέχρι σήμερα εξέλιξη του δικαίου της θάλασσας από την πρώτη περίοδο (όπου είχε εθνικό χαρακτήρα, διέπετο από την αρχή της ελευθερίας των θαλασσών και σηματοδοτείται με τη συγγραφή του «Mare Liberum» του «Hugo Grotius») έως τη δεύτερη περίοδο (του «γραπτού» - κωδικοποιημένου δικαίου της θάλασσας στα μισά περίπου του 20^{ου} αιώνα) και την τρίτη περίοδο του λεγόμενου σύγχρονου δικαίου της θάλασσας (όπου γεννιέται η δεύτερη αρχή του Διεθνούς Βυθού ως κοινή κληρονομιά της ανθρωπότητας και συνομολογείται η νέα Σύμβαση του Δικαίου της Θάλασσας 1982), συνιστά τις θεματικές ενότητες που επιχειρεί να συζητήσει η διδασκαλία του μαθήματος αυτού. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην ανάλυση των ρυθμίσεων της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας, η οποία έχει παγκόσμιο χαρακτήρα και αποτελεί το ισχύον δίκαιο στο πεδίο του δικαίου της θάλασσας.

Μέσα από το κείμενο της Σύμβασης δίδεται έμφαση στο ζήτημα της κυριαρχίας των κρατών και τα κυριαρχικά τους δικαιώματα στον θαλάσσιο χώρο, στον θαλάσσιο βυθό και στο υπέδαφος. Προσεγγίζεται επίσης το δίκαιο του περιβάλλοντος με ιδιαίτερη έμφαση στο θαλάσσιο περιβάλλον, οι ευρωπαϊκές πολιτικές προς αυτή την κατεύθυνση και οι έννοιες της αειφορίας και της βιώσιμης ανάπτυξης μέσα από την ανάλυση του σφαιρικού αναπτυξιακού φαινομένου. Συζητούνται επίσης, το θέμα της μόλυνσης και ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος, οι σχετικές διεθνείς συμβάσεις που επιχειρούν να το αντιμετωπίσουν και ακόμη, οι προοπτικές για την επίλυσή του. Τέλος, εξετάζονται οι ελληνοτουρκικές σχέσεις στο μέτρο που αυτές συνδέονται με το δίκαιο της θάλασσας και έχουν ως πεδίο ανάπτυξης τον θαλάσσιο χώρο του Αιγαίου Πελάγους.

Επιλογής

Ελληνο-τουρκικές Σχέσεις

Το ζήτημα της ελληνο-τουρκικής αντιπαράθεσης αποτέλεσε το σημαντικότερο ζήτημα για την ασφάλεια και την σταθερότητα της Νοτιο-Ανατολικής Μεσογείου κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου ενώ εξακολούθησε να παραμένει το κρισιμότερο ίσως ζήτημα ασφάλειας και κατά την πρώτη μεταψυχροπολεμική δεκαετία. Στο μάθημα αυτό συζητούνται τα προβλήματα ασφάλειας που δημιουργεί η ελληνο-τουρκική αντιπαράθεση στη περιοχή της Νοτιο-ανατολικής Μεσογείου καθώς και οι προσπάθειες αντιμετώπισής των

κυρίως στα πλαίσια των νέων δεδομένων που δημιούργησε το τέλος του Ψυχρού Πολέμου.

Εξετάζονται μια σειρά από ζητήματα που αφορούν στις πολιτικές και νομικές παραμέτρους της ελληνο-τουρκικής αντιπαράθεσης, στον Ελληνο-Τουρκικό ανταγωνισμό των εξοπλισμών και στην πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ρωσίας απέναντι στην Ελλάδα, την Τουρκία και την Κύπρο. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην εξέταση των ελληνο-τουρκικών σχέσεων όπως αυτές διαμορφώνονται μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Ελσίνκι και ιδιαίτερα στις συνέπειες των αποφάσεων του Ελσίνκι για το Κυπριακό πρόβλημα καθώς και για τις προοπτικές ουσιαστικής αλλαγής της σχέσης Ελλάδας και Τουρκίας από συγκρουσιακή σε συνεργατική.

Αρχαία Ελληνική Γραμματεία: Πολιτικές Σχέσεις

Ο αρχαίος ελληνικός *λόγος* είναι το κατεξοχήν πολιτικό όργανο της οργανωμένης κοινότητας, δηλαδή της *πόλεως*. Ο τρόπος με τον οποίο ο *λόγος* εξ-υπέρητσε πολιτικούς σκοπούς εξετάζεται μέσα την ανάλυση διαφόρων ειδών της αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας. Η φιλοσοφία, η ιστοριογραφία, αλλά ακόμη και το θέατρο και η προφορική χρήση και εκμετάλλευση παραδοσιακών μύθων, εξετάζονται σε συνάρτηση με την *πολιτική* τους χροιά· εξετάζεται, δηλαδή, η σχέση τους με το πολιτικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο δημιουργήθηκαν και κλήθηκαν να υπηρετήσουν. Εξετάζονται θέματα όπως η *πρόθεση* και οι *σκοπιμότητες* στην ιστοριογραφία (ήταν αντικειμενικοί ιστοριογράφοι ο Ηρόδοτος και ο Θουκυδίδης;), η καθαρά πολιτική πλευρά της Τραγωδίας (υπάρχει πολιτικός λόγος που η Μήδεια σκοτώνει τα παιδιά της;), η χρήση μυθολογικών μοτίβων για την καλλιέργεια μιας πολιτικής προπαγάνδας (όπως η συνειδητή επιστράτευση της μυθολογίας από τον τύραννο Πεισίστρατο, για να εξασφαλίσει την πολιτική του αποδοχή). Η αντιπαράθεση των αρχαίων χρήσεων του *λόγου* ως πολιτικό εργαλείο με παραδείγματα δανεισμένα από τις σύγχρονές μας πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις φανερώνει συχνά έναν επαναλαμβανόμενο τρόπο σκέψης – πράγμα καθόλου παράξενο, αφού η σχέση *λόγου* και κοινωνίας παραμένει πρωτίστως πολιτική.

Περιφερειακές Συνεργασίες στη Μαύρη Θάλασσα και στον Καύκασο

Η αναγκαιότητα μελέτης της περιφερειακής συνεργασίας στην Μαύρη Θάλασσα και στον Καύκασο αναδεικνύεται από τις σύγχρονες εξελίξεις που αφορούν τόσο στη δυναμική διακρατικών και μη σχέσεων που έχουν αναπτυχθεί στην εν λόγω περιοχή όσο και στην νέα σχέση που διαμορφώνεται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ανατολικής Ευρωπαϊκής Γειτονιάς. Εξάλλου, η ευρύτερη περιοχή της Μαύρης Θάλασσας αποτελώντας μια φυσική γέφυρα μεταξύ Ευρώπης και Ασίας έχει ιστορικά προκαλέσει το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινότητας.

Το μάθημα εξετάζει την περιφερειακή συνεργασία στην ευρύτερη περιοχή της Μαύρης Θάλασσας έτσι όπως διαμορφώνεται στην μετα-ψυχροπολεμική περίοδο. Βασικά θέματα που εξετάζονται είναι: τι είναι περιφερειακή συνεργασία - η πολιτική οικονομία της ευρύτερης περιοχής της Μαύρης Θάλασσας - μορφές διακρατικής συνεργασίας (ΟΣΕΠ, Βαλκανικό Φόρουμ, GUAM, κλπ.) και συγκριτική τους ανάλυση - μορφές οικονομικής περιφερειοποίησης - ο ρόλος τοπικών και μη μεγάλων δυνάμεων - ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι πολιτικές της προς την περιοχή - η παρουσία της Ελλάδας στην περιοχή.

Το Δίκαιο του Διαδικτύου

Παρουσίαση ελληνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικά με τη χρήση του Διαδικτύου για τη μετάδοση δεδομένων και πληροφοριών αλλά και για την κατάρτιση εμπορικών συμβάσεων.

Διεθνείς Οργανισμοί στο Διαδίκτυο

Σκοπός του μαθήματος είναι να διδαχθούν οι φοιτητές συγκεκριμένους τρόπους και μεθόδους χρήσης του Διαδικτύου για την διεξαγωγή έρευνας και την αναζήτηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών (ηλεκτρονικά περιοδικά και βιβλία, βάσεις δεδομένων, κ.λ.π.) σχετικά με τους Διεθνείς Οργανισμούς. Σήμερα, είναι ελάχιστοι οι Διεθνείς Οργανισμοί εκείνοι που δεν χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για την διασπορά και την διάδοση της πληροφορίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις η χρήση του Διαδικτύου έχει αντικαταστήσει πλήρως την έντυπη μορφή εκδόσεων.

Υποχρεωτικά

Διπλωματική Ιστορία

Στο μάθημα αυτό αναλύονται οι πολιτικές, νομικές και διπλωματικές παράμετροι των σημαντικότερων συνθηκών που συνομολογήθηκαν τους τελευταίους δύο αιώνες σε ευρωπαϊκό κυρίως επίπεδο και τα αποτελέσματα των οποίων είχαν άμεσες ή έμμεσες επιπτώσεις στην Ελλάδα (Συνθήκη Αγίου Στεφάνου, Συνθήκη Βερολίνου, Συνθήκη Λωζάννης κ.λ.π.). Εξετάζονται επίσης οι Συνθήκες Ειρήνης του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και η Κοινωνία των Εθνών (ΚτΕ). Έμφαση δίδεται στην πρώτη περίοδο του Μεσοπολέμου η οποία με χρονική αφετηρία τη Μικρασιατική Καταστροφή σηματοδοτεί για την Ελλάδα την έναρξη μίας προβληματικής πορείας λόγω συγκεκριμένων γεγονότων τόσο στο εξωτερικό (Επεισόδιο της Κέρκυρας, Πρωτόκολλο Πολίτη - Καλφώφ, Ελληνοβουλγαρικό Επεισόδιο) όσο και στο εσωτερικό πεδίο (Δικτατορία Πάγκαλου, Παγκαλικές Συμφωνίες).

Μέσω της ανάλυσης αυτών των γεγονότων επιχειρείται αφενός η ανάδειξη των συνεπειών τους στην ελληνική εξωτερική πολιτική και στη διπλωματία και αφετέρου η αδυναμία του διεθνούς συστήματος της εποχής, όπως το εξέφραζε η ΚτΕ. Μέσα από αυτή την προσέγγιση αναδεικνύονται και οι πρώτες ενδείξεις της επερχόμενης αποτυχίας της ΚτΕ. Προσεγγίζεται, ακόμη, ο εθνικοσοσιαλισμός και ο φασισμός μέσα από το πρίσμα της εξωτερικής πολιτικής της Γερμανίας και της Ιταλίας όπως σταδιακά εξελίχθηκαν για να οδηγήσουν στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Τέλος, γίνεται μία συνοπτική παρουσίαση του δικαίου των συνθηκών με έμφαση στο προπαρασκευαστικό στάδιο της υπογραφής των συνθηκών, της υπογραφής, της κύρωσης τους κ.λ.π.

Διεθνείς Διενέξεις και Επίλυση Συγκρούσεων

Η σύγκρουση αποτελεί διαχρονικό χαρακτηριστικό των ανθρώπινων κοινωνιών. Ωστόσο, στην σύγχρονη εποχή, και κυρίως μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τα κράτη μέλη της διεθνούς κοινότητας έχουν αναλάβει την δέσμευση να μην επιλύουν τις διαφορές τους με στρατιωτικά μέσα. Παρόλα αυτά οι διενέξεις πολύ συχνά μετατρέπονται σε κρίσεις και οι κρίσεις σε ένοπλες

συρράξεις. Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να εξετάσει τα θεωρητικά μοντέλα για την ειρηνική επίλυση των κρίσεων και την αποτροπή του πολέμου, καθώς και τις μεθόδους που ακολουθεί η διπλωματία για να επιτύχει τον σκοπό αυτό.

Ζητήματα Περιφερειακής Ασφάλειας

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η υπό διαμόρφωση ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική ασφαλείας, κυρίως σε σχέση με τα προβλήματα και τους περιορισμούς που τίθενται στην προσπάθεια της ΕΕ να επιτύχει την ανάπτυξη αυτοδύναμου ευρωπαϊκού συστήματος ασφαλείας και άμυνας. Συζητείται επίσης διεξοδικά η «μετά την 11^η Σεπτεμβρίου» διαμορφούμενη διατλαντική σχέση, όπως αυτή αναπτύσσεται κυρίως σε επίπεδο θεσμών, δηλαδή μεταξύ της Ε.Ε. και του ΝΑΤΟ, και αναλύεται η νέα «ευρωπαϊκή στρατηγική ασφάλειας» (European Security Strategy) της ΕΕ, ως η πλέον πρόσφατη αποτύπωση της αντίληψης της ΕΕ για το ρόλο της στο νέο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον ασφαλείας.

Αναλύονται ακόμη οι σχέσεις της ΕΕ με την Τουρκία στον τομέα της άμυνας και της ασφαλείας καθώς και τα ενδεχόμενα κέρδη και ζημιές της Τουρκίας στα πλαίσια των μελλοντικών μετασχηματισμών της ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής ασφαλείας και συζητούνται οι προτεραιότητες της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής σε σχέση με τη θέση και τον ρόλο της στην διαμορφούμενη Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ).

Επιλογής

Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Εγγύς και Μέσης Ανατολής

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται αναλυτικά ορισμένες σημαντικές πτυχές της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας της Εγγύς και της Μέσης Ανατολής, όπως: η ανάδυση του αιγυπτιακού κράτους, ο αραβικός εθνικισμός, το πολιτικό ισλάμ, η ευρωπαϊκή αποικιοκρατία και το σύστημα των Εντολών, ο Νασερισμός, η πολιτική των υπερδυνάμεων. Έμφαση επίσης δίνεται στην ιστορική ανάλυση ζητημάτων της περιοχής που εξακολουθούν να απασχολούν έντονα τη διεθνή κοινότητα, όπως είναι το παλαιστινιακό, το κουρδικό, και το ιρακινό.

Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις II

Σε συνέχεια και ως συμπλήρωμα του μαθήματος: Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις I, αν και το πεδίο μελέτης συνεχίζει να αφορά στις αναπτυσσόμενες χώρες το επίκεντρο του ενδιαφέροντός στρέφεται περισσότερο στην εσωτερική οικονομική διάρθρωση των χωρών αυτών. Έτσι εξετάζονται η οικονομική πολιτική τους και η δημοσιονομική πολιτική που ακολουθούν οι κυβερνήσεις των χωρών αυτών. Το περιεχόμενο αυτού του μαθήματος είναι πιο τεχνικό, σε σύγκριση με το προηγούμενο, εφόσον πλέον έχουμε απομακρυνθεί από τη γενική θεώρηση της κατάστασης των αναπτυσσόμενων χωρών και εξετάζουμε εκείνες τις οικονομικές πολιτικές (π.χ. φορολογία, τραπεζικό σύστημα, δημόσιο χρέος) που είναι υπεύθυνες για τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι χώρες αυτές. Δεν περιοριζόμαστε όμως μόνο στην έκθεση των αιτιών των προβλημάτων αυτών, αλλά γίνεται μια εποικοδομητική αναζήτηση τρόπων αντιμετώπισής τους.

Παγκοσμιοποίηση και Ευρωπαϊκή Ένωση

Το μάθημα διερευνά τη διαλεκτική σχέση μεταξύ παγκοσμιοποίησης και Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε αυτό το πλαίσιο προσεγγίζεται αρχικά η έννοια της παγκοσμιοποίησης όπως εξελίχτηκε από τη δεκαετία του 70 και μετά καθώς και η ακαδημαϊκή αντιπαράθεση μεταξύ των οπαδών της και των σκεπτικιστών. Στη συνέχεια, εξετάζονται η εξέλιξη της Ένωσης μέσα από τα διάφορα στάδια ολοκλήρωσης, οι θεωρίες που επιχειρούν να ερμηνεύσουν το ευρωπαϊκό εγχείρημα, καθώς και κοινοτικές πολιτικές που επηρεάζουν και επηρεάζονται από την παγκοσμιοποίηση, όπως η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), η Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), η Κοινή Εμπορική Πολιτική (ΚΕΠ) και η πολιτική ενίσχυσης στην ανάπτυξη. Στο μάθημα αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρείται ότι συνιστά απάντηση στα προβλήματα που προκύπτουν από την παγκοσμιοποίηση αλλά παράλληλα επηρεάζει την έκβασή της.

Ειδικά Θέματα Διεθνούς Πολιτικής

(μη διαθέσιμη περιγραφή)

Αρχές Μικρο & Μακροοικονομίας
(μη διαθέσιμη περιγραφή)

Πτυχιακή Εργασία

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Αρχαιολογία των Μέσων Βυζαντινών Χρόνων

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση μιας καλής γενικής εποπτείας των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων και της εξέλιξης της αρχιτεκτονικής και της μνημειακής ζωγραφικής (ψηφιδωτά και τοιχογραφίες) στους μεσοβυζαντινούς χρόνους (600-1204).

Μετά από μια ευρεία εισαγωγή, όπου διαγράφεται το ιστορικό πλαίσιο από τη μεταβατική περίοδο (7^{ος}-8^{ος} αι.) ως το τέλος της μεσοβυζαντινής περιόδου (1204) και αναλύονται οι παράγοντες που συνέβαλαν στη διαμόρφωση της τέχνης αυτής της περιόδου, εξετάζονται: α) η τυπολογία και τα μορφολογικά χαρακτηριστικά της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής· β) οι θεμελιώδεις αρχές των εικονογραφικών προγραμμάτων και τα βασικά εικονογραφικά

χαρακτηριστικά της μνημειακής ζωγραφικής. Παρουσιάζονται τα πιο αντιπροσωπευτικά μνημεία της μέσης Βυζαντινής περιόδου, αναλύονται τα χαρακτηριστικά τους και σχολιάζονται οι λόγοι που οδήγησαν στη δημιουργία τους.

Τα μαθήματα συμπληρώνονται με επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικά μνημεία.

Μινωική Αρχαιολογία

Το μάθημα εξετάζει εις βάθος τον μινωικό πολιτισμό που αναπτύχθηκε στην Κρήτη γύρω στο 3000 π.Χ..

Καλύπτονται συγκεκριμένα τα θέματα: 1. Ανακτορική και οικιστική αρχιτεκτονική. 2. Ταφική αρχιτεκτονική και ταφικά έθιμα. 3. Θρησκεία (ιερά, θεότητες, λατρεία). 4. Τέχνες (γλυπτική, ελεφαντουργία, μεταλλουργία, κοσμηματοτεχνία). 5. Γραφές. 6. Εμπόριο/Ανταλλαγές. 7. Σχέσεις με τον υπόλοιπο Αιγαιακό κόσμο και τους σύγχρονους πολιτισμούς της Αιγύπτου και της Εγγύς Ανατολής όπως διαφαίνονται μέσα από την μεταφορά πρώτων υλών, πολυτελών ειδών, τεχνών και τεχνικών. Το ηφαίστειο της Σαντορίνης και οι επιπτώσεις της έκρηξης του στον Αιγαιακό χώρο.

Αρχαιολογία των Γεωμετρικών και Αρχαϊκών Χρόνων

Η παράδοση θα εξετάσει την εξέλιξη των εικαστικών τεχνών - γλυπτικής, αρχιτεκτονικής, κεραμικής, αγγειογραφίας και μικροτεχνίας - και της οικιστικής-πολεοδομίας από την Πρωτο-γεωμετρική περίοδο μέχρι και το τέλος των Αρχαϊκών χρόνων (1050-500 π.Χ.). Εντάσσοντας τις παραπάνω τέχνες στο ευρύτερο ιστορικό, ιδεολογικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό πλαίσιο της περιόδου, αποσκοπεί στο να δώσει μια όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη εικόνα της τέχνης και του πολιτισμού της εποχής που οδήγησε στην άνθηση του κλασικού πολιτισμού.

Εργαστήριο Αρχαιομετρίας

Το μάθημα διεξάγεται στην αίθουσα διδασκαλίας του Εργαστηρίου Αρχαιομετρίας. Πρόκειται για εργαστηριακές ασκήσεις που ο κάθε φοιτητής εξοικειώνεται με τις ηλεκτρονικές συσκευές και μετρήσεις που λαμβάνει και επεξεργάζεται. Έτσι εμπεδώνεται η θεωρητική κατάρτιση σε προηγούμενα εξάμηνα και πριν την έναρξη κάθε άσκησης. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική. Όλοι οι φοιτητές θα πρέπει να προμηθευτούν τετράδιο ασκήσεων όπου θα ετοιμάζουν τη λύση των ασκήσεων και θα παραδίδονται στην επόμενη εργαστηριακή άσκηση. Η παράδοση της κάθε ασκήσεως βαθμολογείται. Όλες οι ασκήσεις είναι υποχρεωτικές. Οι ομάδες ασκήσεων περιλαμβάνουν: Επαφή με υλικά αρχαιολογικής προέλευσης του εργαστηρίου (περιγραφή, σκληρότητα, δειγματοληψία), Βασικά εργαστηριακά όργανα και χημικά αντιδραστήρια, Φορητό σύστημα φασματοσκοπίας ακτίνων-Χ φθορισμού (αναλύσεις πάνω σε ποικίλα υλικά, κεραμικά, πετρώματα, οψιανοί), Αρχαιοαστρονομία, Ραδιενέργεια (εξοικείωση με τη φυσική ραδιενέργεια), Αρχαιογεωφυσική Διασκόπηση για τον εντοπισμό θαμμένων μνημείων (εξοικείωση με πρωτονιακό μαγνητόμετρο και αντιστασιόμετρο στο ύπαιθρο), Πολωτικό μικροσκόπιο (εξοικείωση με μικροσκοπικές παρατηρήσεις επί λεπτών τομών), μετρήσεις ακριβείας με ηλεκτρονικό ζυγό (προσδιορισμός βάρους και πυκνότητας αρχαιολογικών υλικών), Γεωλογική αναγνώριση επί χάρτων.

Επιλογής

Αρχαιολογία και Γεωπεριβάλλον

Το μάθημα αποτελεί οδηγό κατανόησης του γεωλογικού υπόβαθρου στο χωρόχρονο ως απαρχή μελέτης κάθε διευρυμένης αρχαιο-περιβαλλοντικής μελέτης. Δίδεται θεωρητική και πρακτική προσέγγιση τεχνικών των γεωεπιστημών με εφαρμογή στην Αρχαιολογία, όπως γεωμορφολογία, χαρτογράφηση, τεκτονική, στρωματογραφία, παλαιοεδάφη, γεωχημεία, παλαιοντολογία. Παρουσιάζονται εισαγωγικά οι αρχές της τηλεπισκόπησης (remote sensing) και της χρήσης αεροφωτογραφιών για γεωαρχαιολογικές μελέτες. Μελετώνται οι αλλαγές του κλίματος και της θαλάσσιας στάθμης, αναγνωρίζονται παλαιοακτές. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην κατανόηση των μηχανισμών παγετωδο-ευστατικών (glacio-eustatic) φαινομένων για τις παράκτιες μεταβολές και τις μετακινήσεις πληθυσμών. Εξετάζονται οι αρχές, οι

εφαρμογές, οι δυσκολίες και περιπτώσεις μελέτης κατ'έξοχην από το χώρο της Μεσογείου και ειδικότερα του Αιγαίου. Ειδικές περιπτώσεις μελέτης αποτελούν κρίσιμα γεωλογικά και κλιματικά φαινόμενα γηγενούς και κοσμικής αιτιοκρατίας με πιθανές καταστροφικές πολιτισμικές επιπτώσεις (εκρήξεις ηφαιστείων, παλιρροϊκά κύματα, σεισμοί, εξωγήινες κοσμικές επιδράσεις). Πλέον μακροπρόθεσμος στόχος μιας αρχαιογεωλογικής μελέτης σε συνδυασμό με μια ευρύτερη αρχαιοπεριβαλλοντική μελέτη θα μπορεί να είναι η παράλληλη σωστή διαχείριση των φυσικών και πολιτισμικών πόρων, η διαφύλαξη της πολιτισμικής κληρονομιάς με την προστασία των θέσεων και την αρωγή της σωστικής αρχαιολογίας.

Αρχαιολογικές Θεωρίες & Μέθοδοι Ανασκαφής

Περιγράφοντας όλα τα στάδια που οδηγούν στην εκτέλεση μιας αρχαιολογικής ανασκαφής, τα απαραίτητα φορητά όργανα που απαιτούνται, ο σχηματισμός κανάβου, η μεθοδολογία στην μεταχείριση των ευρημάτων και άμεσης προστασίας τους, η φωτογράφιση και η εφαρμογή GIS, η καταλογοποίηση των ευρημάτων, τρόποι άμεσης προστασίας τους, η εφαρμογή της πληροφορικής στην καταχώρηση σε τράπεζα δεδομένων. Επίσης εκτελούνται δοκιμαστικές επισκέψεις σε ανασκαφικούς χώρους της Ρόδου, ενώ η πρακτική εμπεδώνεται στις καλοκαιρινές ανασκαφές του Τμήματος στην Αίγυπτο ή το Αιγαίο.

Θεωρητική Αρχαιολογία

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

- Γένεση, καταβολές, ορισμός και (αυτο)προσδιορισμός της Αρχαιολογίας. Θεσμοθέτηση, ο ρόλος της έρευνας στο πεδίο, ερευνητικά αντικείμενα. (19^{ος} αι., ιστορικο-πολιτικό πλαίσιο).
- Κύρια θεωρητικά ρεύματα που επηρέασαν την επιστήμη της Αρχαιολογίας.
- 19ος αι. - Β' παγκόσμιος πόλεμος: Εξελικτισμός, Σχετικισμός και Πολιτισμική ιστορία, Θεωρία της Διάδοσης, Λειτουργισμός.
- Μεταπολεμικά: Νεοεξελικτισμός, Αναθεώρηση, Μαρξισμός, Δομισμός και Συμβολισμός.

- Σύγχρονη εποχή / Σύγχρονη έρευνα (μετα-δομισμός, μετα-νεωτερικότητα).
- Αρχές κοινωνικής οργάνωσης (κοινωνικές δομές και πρακτικές, συγγένεια, ανταλλαγές, κατοίκηση, καθημερινή ζωή, σχέσεις παραγωγής, καταμερισμός εργασίας, κοινωνική αναπαραγωγή).

Αρχαιολογία της Μέσης Ανατολής

Το μάθημα εξετάζει τους πολιτισμούς που αναπτύχθηκαν στον ευρύτερο χώρο της Μέσης Ανατολής (Σουμέριοι, Ακκάδες, Βαβυλώνιοι και Ασσύριοι), δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε στοιχεία τέχνης, ναϊκής και ταφικής αρχιτεκτονικής, κοινωνικών και πολιτικών δομών, θρησκευτικών αντιλήψεων και πρακτικών, γλώσσας και γραφής. Η παρουσίαση βασίζεται στη χρήση πρωτότυπου ψηφιακού αρχαιολογικού υλικού από τις κυριότερες αρχαιολογικές θέσεις και μνημεία της Εγγύς και Μέσης Ανατολής. Πιο συγκεκριμένα αναλύονται οι ακόλουθοι τομείς: γεωαρχαιολογία του ευρύτερου Μεσοποταμίου χώρου, νεολιθική περίοδος και πολιτιστικές φάσεις πριν από την εμφάνιση της γραφής (Ουμπάιντ, Εριντού, Ουρούκ, Ντζέμντετ-Νασρ, Χασούνα, Σαμάρρα), εμφάνιση των Σουμερίων και το σουμεριακό πρόβλημα, εισαγωγή στη σφηνοειδή γραφή και γλώσσα, Πρώιμη Δυναστική περίοδος, εμφάνιση των πόλεων-κρατών, Ναϊκή αρχιτεκτονική (Σιν, Τελ Ασμάρ, Ουρούκ), Σαργονική περίοδος, Ακκαδική Δυναστεία, ταφική αρχιτεκτονική κατά την Ακκαδική περίοδο (βασιλικά νεκροταφεία της Ουρ), ανάκτορα και οικιστική αρχιτεκτονική (Κις, Μάρι), Ζιγκουράτ, Βαβυλωνιακή περίοδος (τέχνη και αρχαιολογικά κατάλοιπα), Ασσυριακή περίοδος (τέχνη και αρχαιολογικά κατάλοιπα).

Ειδικά Θέματα Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας

Το μάθημα αυτό επιτρέπει την ανάλυση εξειδικευμένων θεμάτων μιας συγκεκριμένης ιστορικής περιόδου. Αντικείμενο μελέτης είναι η άνοδος της Μακεδονίας του Φιλίππου και ζητήματα εσωτερικής οργάνωσης και συνοχής του κράτους. Στη συνέχεια, θα εξετασθεί ο τρόπος με τον οποίο ο Αλέξανδρος μερίμνησε για τη διευθέτηση των εσωτερικών προβλημάτων και με ποιο τρόπο χειρίστηκε σημαντικά πολιτικά και στρατιωτικά ζητήματα. Η εκστρατεία στην

Ανατολή είναι μία αφορμή για να εξετασθούν λεπτομερώς κάποιες σκοτεινές πτυχές της ιστορίας της περιόδου εκείνης (όπως, π.χ. η εκτέλεση σημαντικών εκπροσώπων του στρατού και της μακεδονικής αριστοκρατίας). Έμφαση θα δοθεί στον τρόπο χρησιμοποίησης των πηγών και στις δυσκολίες αξιολόγησης της αξιοπιστίας τους, καθώς δεν είναι πάντοτε εύκολο να εντοπισθούν οι πολιτικές σκοπιμότητες των αρχαίων ιστοριογράφων.

Υστεροβυζαντινή Ιστορία 11^{ος} - 15^{ος} αι.

Ειδική κάλυψη υστεροβυζαντινής περιόδου (1025-1461/1479 μ.Χ.) και των υποπεριοδών της: 1) 1025-1081 (Κλονισμός και απαρχές παρακμής - επικράτηση γραφειοκρατών αξιωματούχων πρωτεύουσας), 2) 1081-1204 (Καθεστώς στρατιωτικής φεουδαρχικής αριστοκρατίας της επαρχίας και Α' Άλωση Βυζαντίου από τους Λατίνους), 3) 1204-1261 (Βυζάντιο διασποράς, έναρξη Λατινοκρατίας στον ελλαδικό χώρο & παλινόρθωση Βυζαντινής Αυτοκρατορίας/ ανακατάληψη Κωνσταντινούπολης), 4α) 1261-1461 (Παρακμή & πτώση Βυζαντίου - Β' οριστική άλωση από Οθωμανούς Τούρκους), 4β) 1261-1354 (Τελευταίες προσπάθειες επιβίωσης & προσωρινή ανάσχεση πτώσης, 4γ) 1354-1479 (Προς οριστική πτώση Βυζαντίου και τελευταίων προπυργίων μεσαιωνικού Ελληνισμού: Κωνσταντινούπολης, Ηπείρου, Θεσσαλίας, Μορέως, Τραπεζούντας).

Ειδικές ενότητες/ σεμινάρια για τις πρωτότυπες πηγές της εποχής. Ιδιαίτερη έμφαση στο βυζαντινό πολιτισμό των τελευταίων αιώνων της Αυτοκρατορίας (13^{ου}-15^{ου}), με την πολιτιστική ακμή μέσα σε μια περίοδο πολιτικο-στρατιωτικής παρακμής. Πολιτιστικές σχέσεις & αλληλεπιδράσεις Βυζαντίου με τη δυτική Ευρώπη (έμφαση στην εποχή της Αναγέννησης) και με το σλαβοβαλκανικό κόσμο (ιδιαίτερα με Ρώσους και σλαβικούς λαούς Βαλκανίων) *. Διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς μεσαιωνικού Ελληνισμού σε νοτιοανατολική Ευρώπη & Ρωσία.

**Σημ.: Οι αντίστοιχες πολιτιστικές σχέσεις-ανταλλαγές του Βυζαντίου με τον ανατολικό κόσμο (προ-οθωμανικό & οθωμανικό) εξετάζονται στο Β' έτος/ 4^ο εξάμηνο, στα πλαίσια του μαθήματος «Βυζάντιο, Άραβες, Τούρκοι και Ανατολικός Κόσμος».*

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά V
Τουρκικά V
Εβραϊκά V
Ισπανικά V
Αγγλικά
Γαλλικά V
Ιταλικά V

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

Το ενδιαφέρον της γραμματείας για τα γραπτά μνημεία δεν περιορίζεται μόνο στην εξέταση των λογοτεχνικών μορφών, αλλά αφορά και στις ιδέες που εκφράζονται μέσα από τα μνημεία αυτά. Στόχος τους μαθήματος είναι η εξέταση της μορφής, των τύπων και των ιδεών που εκφράζουν τα σημαντικότερα είδη της αρχαίας ελληνικής γραμματείας. Το έπος, η πρόιμη λυρική ποίηση, η τραγωδία, η κωμωδία, η ιστοριογραφία, η φιλοσοφία, είναι τα είδη που θα εξετασθούν με βάση κείμενα που διανέμονται σε κάθε μάθημα από τον διδάσκοντα. Η επιλογή των κειμένων γίνεται με βάση το ενδιαφέρον που παρέχουν για την ερμηνεία του μύθου, της ιστορίας και της πολιτικής της κοινωνίας που εκπροσωπούν. Έμφαση δίνεται στη νοηματική ανάλυση των πολιτικών και ιστορικών έργων και στην ένταξή τους στο σύγχρονό τους πολιτιστικό και κοινωνικό πλαίσιο.

Νεολιθική Περίοδος (Ελλάδα, Εγγύς Ανατολή)

Το μάθημα αναφέρεται στη νεολιθική περίοδο του ελληνικού χώρου (6500-3300 π.Χ.), αλλά και στην αντίστοιχη περίοδο της Εγγύς Ανατολής (Μ. Ασία, Συροπαλαιστίνη). Εξετάζεται κατ' αρχήν το πρώιμο παραγωγικό στάδιο και

στη συνέχεια η Αρχαιότερη, Μέση και Νεότερη Νεολιθική. Αναλύονται λεπτομερώς η κεραμική, η αρχιτεκτονική, η τέχνη και τα ταφικά έθιμα, καθώς και όλα τα οργανικά κατάλοιπα που διαφωτίζουν την οικονομία κάθε περιόδου.

Αρχαιολογία των Κλασικών Χρόνων

Σκοπός της παράδοσης είναι να παρουσιαστούν η μνημειακή αρχιτεκτονική και η τοπογραφία του Ελληνικού κόσμου των κλασικών χρόνων (έμφαση θα δοθεί στην οικοδομική δραστηριότητα στην Αττική), οι μεγάλοι γλύπτες, τα επιτεύγματά τους και η συμβολή τους στην γλυπτική της περιόδου, η εξέλιξη της Αττικής κεραμικής και αγγειογραφίας και η παραγωγή των κατωιταλιώτικων εργαστηρίων κεραμικής. Αναφορά τέλος θα γίνει στη μνημειακή ζωγραφική και τη μικροτεχνία (κόσμημα, σφραγίδες, νομίσματα).

Αιγυπτιακή Αρχαιολογία I (Αρχαίο Μέσο νέο Βασίλειο)

Το μάθημα εμβαθύνει σε ειδικά θέματα αιγυπτιακής αρχαιολογίας, κοινωνίας και ιστορίας της τρίτης και δεύτερης χιλιετίας π.Χ. Παρουσιάζονται όλα τα νεώτερα ανασκαφικά δεδομένα και αναλύονται διάφοροι τρόποι προσέγγισης και μελέτης των αρχαιολογικών καταλοίπων. Η διδασκαλία βασίζεται σε ψηφιακό αρχειακό υλικό από τις σημαντικότερες αρχαιολογικές θέσεις και τα μνημεία της αρχαίας Αιγύπτου καθώς και από σχετικές αιγυπτιακές συλλογές αρχαιολογικών μουσείων της ημεδαπής και αλλοδαπής. Συγκεκριμένα εξετάζονται οι ακόλουθοι τομείς: βασικές προδυναστικές πολιτιστικές φάσεις και η πορεία προς την ενοποίηση, αστικοποίηση και οι πολιτικές και κοινωνικές συνιστώσες της ενοποίησης, γένεση, εξέλιξη, τεχνοτροπία και συμβολισμός του Αιγυπτιακού ναϊκού οικοδομήματος, ναϊκά θρησκευτικά σύνολα στην Άνω Αίγυπτο (Καρνάκ, Λούξορ), «Ναοί εκατομμυρίων ετών» στις Δυτικές Θήβες, λατρεία και τελετουργία, θρησκευτική εικονογραφία και πολιτική ιδεολογία, ιδιωτικά ταφικά σύνολα και κοινωνικές προεκτάσεις, παρουσία και χαρακτήρας των αλλοεθνών στην Αιγυπτιακή κοινωνία και τέχνη, οικιστική αρχιτεκτονική, αιγυπτιακός ιμπεριαλισμός και πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις στη ΝΑ Μεσόγειο κατά τη δεύτερη χιλιετία π.Χ.

Ακαδημαϊκά Αγγλικά

Σκοπός του μαθήματος των Ακαδημαϊκών Αγγλικών είναι η επαφή των φοιτητών του τμήματος με το λόγο, όπως οργανώνεται σε διαφορετικά είδη γραπτών κειμένων που παράγονται στον ακαδημαϊκό χώρο. Η βελτίωση του επιπέδου χρήσης της γλώσσας και του λεξιλογίου και μάλιστα με τη χρήση ορολογίας, προκύπτει ως συνέπεια της ενασχόλησης με αυθεντικά ακαδημαϊκά κείμενα σχετικά με τις κατευθύνσεις του τμήματος. Επίσης, στόχος του μαθήματος είναι η επεξεργασία κειμένων που έχουν δημοσιευτεί είτε σαν άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά είτε σαν κεφάλαια σε τόμους. Η ύλη καθορίζεται με βάση επιστημονικά άρθρα και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που θα γίνονται στα πλαίσια των μαθημάτων όπως: (α) η κατανόηση και η κριτική ανάλυση επιστημονικών άρθρων, (β) η σύνταξη βιβλιογραφίας, (γ) η ορολογία και (δ) η συλλογή πληροφοριών από το διαδίκτυο.

Επιλογής

Νομισματική: Τέχνη και Οικονομία

Γενική παρουσίαση της νομισματικής επιστήμης, της ιστορίας και του αντικειμένου της. Μερικά από τα βασικά επιμέρους θέματα που θα εξεταστούν είναι: το προκερματικό ανταλλακτικό σύστημα και πρώτο-νομισματικές μονάδες, η γένεση του νομίσματος, οι λόγοι που οδήγησαν τις αρχαίες πόλεις στην χρήση του νομίσματος, η τεχνική της νομισματικής παραγωγής, τα τεχνικά χαρακτηριστικά του νομίσματος, η εικονογραφία, οι σταθμητικοί κανόνες, η «παθολογία» των νομισμάτων και τα νομισματικά φαινόμενα.

Η εξέλιξη του νομίσματος από τα τέλη του 7^{ου} αι. π.Χ. μέχρι το τέλος των πόλεων-κρατών και την άνοδο στον θρόνο της Μακεδονίας του Αλεξάνδρου Γ'. Παράλληλα με την εξέταση των επιμέρους βασικότερων νομισματοκοπείων της εποχής και των διαφόρων οικονομικών φαινομένων που έλαβαν χώρα, το νόμισμα θα εξεταστεί και ως έργο τέχνης, μέσα στα ευρύτερα πλαίσια της αρχαϊκής και κλασικής τέχνης.

Μυκηναϊκή Αρχαιολογία

Το μάθημα εξετάζει εις βάθος τον Μυκηναϊκό πολιισμό, τις σχέσεις του με τον μινωικό αλλά και με τους σύγχρονους του πολιτισμούς στην Αίγυπτο, την Ανατολία και την Εγγύς Ανατολή.

Συγκεκριμένα θέματα που καλύπτονται:

1. Προέλευση των Μυκηναίων. 2. Ακροπόλεις και ανάκτορα (ανακτορική και οικιστική αρχιτεκτονική). 3. Τάφοι και ταφικά έθιμα (ο πλούτος των τάφων, προέλευση και σημασία του). 4 Γραμμική Β - η γλώσσα των Ελλήνων. 5. Θρησκεία (ιερά, θεότητες, λατρεία). 6. Τέχνες και τεχνουργήματα. Σχέσεις των μυκηναίων με τους σύγχρονους τους λαούς γύρω από τη Μεσόγειο. Το τέλος του μυκηναϊκού πολιτισμού και οι λαοί της θάλασσας.

Αρχαιομετρικές Εφαρμογές

Λεπτομερείς έκθεση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή των φυσικών μεθόδων στην επίλυση αρχαιολογικών προβλημάτων, με συγκεκριμένες περιπτώσεις (case studies) από την ελληνική και διεθνή αρχαιολογία. Παρουσιάζεται η σύνδεση αρχαιολογία και θετικών επιστημών μέσα από τα παραδείγματα αυτά και τονίζεται η διεπιστημονικότητα που απαιτείται στη μελέτη της πολιτιστικής κληρονομιά γενικά. Ειδικότερα, αναλύονται επιμέρους οι θεματικές ενότητες: Μινωικός Πολιτισμός & Έκρηξη Ηφαιστείου Σαντορίνης, ΒιοΑρχαιολογία (ο άνθρωπος των πάγων, διατροφικές συνήθειες αρχαίων λαών, κ.α.), Βραχογραφίες, Η Σινδώνα του Τορίνου, Παραδείγματα χρονολόγησης Παλαιολιθικής Εποχής (Ολντουβαι Αφρικής, σπήλαια Πετραλώνων, Θεόπετρας, Γιούρων, Σαρακινού), Διακίνηση Οψιανού στη Μεσόγειο (αναλύσεις, χρονολογήσεις), Αναλύσεις κεραμικής (προέλευση, διακίνηση), Η περίπτωση των πυραμιδοειδών της Αργολίδας (μια διεπιστημονική προσέγγιση), Αρχαιομετρικές εφαρμογές σε μια υποδειγματική ανασκαφή, Αναλύσεις Έργων Τέχνης πριν τη Συντήρηση (Raman και Υπέρυθρη φασματοσκοπία, Μικροσκοπία, Ακτίνες-X Φθορισμού, Χρωματογραφία κ.α.), Εφαρμογές SEM / Οπτικού Μικροσκοπίου στην Αρχαιολογία, Αυθεντικότητα στην Αρχαιολογία, Διακίνηση μετάλλων στην Εποχή του Χαλκού NA-K. Μεσόγειο.

Αρχαιολογία ως Ανθρωπολογία

Από τη γένεση τους έως σήμερα η Αρχαιολογία και η Ανθρωπολογία επηρεάζουν και εμπλουτίζουν η μια την άλλη, και συνδέονται στενά, αν και με διαφορετικούς τρόπους στο χώρο και το χρόνο, μέσω της κοινής ιστορίας και ανάπτυξης τους, παρόμοιων ερευνητικών θεμάτων και ανάλογης επικέντρωσης στην ερμηνεία των ανθρώπινων κοινωνιών και πολιτισμών.

Το μάθημα στοχεύει να δώσει μια διαχρονική επισκόπηση της μεταβαλλόμενης σχέσης Αρχαιολογίας και Ανθρωπολογίας, τους τρόπους που συνδέονται και τους λόγους που διαχωρίστηκαν κατά καιρούς και να προσφέρει μια εισαγωγή στις θεωρίες και τις μεθόδους αυτών των δυο συγγενών επιστημών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αναδεικνύεται η ιστορική σχέση Αρχαιολογίας και Ανθρωπολογίας, η εγγύτητα των ερευνητικών τους ενδιαφερόντων στη σύγχρονη εποχή, και η συμβολή της καθεμιάς στην ευρύτερη κοινωνική έρευνα.

Ιστορία της Τέχνης II: Νεότερη και Σύγχρονη Τέχνη

Εισαγωγή. Κριτική παρουσίαση των βασικών ερμηνευτικών μοντέλων. Το μπαρόκ και το κλασικό στοιχείο στην τέχνη διαχρονικά. Σύντομη θεώρηση των ρευμάτων Μπαρόκ-Ροκοκό, Νεοκλασικισμού και Ρομαντισμού. Βασικές τομές στα παραστατικά συστήματα της ευρωπαϊκής τέχνης κατά τον 19ο/20ο αιώνα. Ο Ρεαλισμός στον αντίποδα του Ιδεαλισμού-Συμβολισμού και ως πρόδρομος του Εμπρεσιονισμού. Τα κινήματα του Μοντερνισμού. Manet και Εμπρεσιονισμός. Μετεμπρεσιονιστικές τάσεις: Seurat, Cezanne, Van Gogh, Gauguin. Φωβισμός. Εξπρεσιονισμός: Ομάδα Γέφυρας και Γαλάζιου Καβαλάρη. Κυβισμός. Η περίπτωση του Picasso. Κονστρουκτιβισμός. Φουτουρισμός. De Chirico και Μεταφυσική Ζωγραφική. Dada. Σουρρεαλισμός. Αναφορά στην τέχνη μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και μέχρι σήμερα.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά VI
Τουρκικά VI
Εβραϊκά VI
Ισπανικά VI
Γαλλικά VI
Ιταλικά VI

Πρακτική Άσκηση

Z' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας Ι

Εγκατάσταση υλικοτεχνικής υποδομής (βιβλιοθήκη, οπτικοακουστικά μέσα, πρόδρομες συλλογές) και εξοικείωση των φοιτητών με τις μεθόδους εργαστηριακών εφαρμογών και ανάλυσης. Τίθεται σε λειτουργία ένα πρόγραμμα υποστήριξης δημιουργίας εργαστηρίου με τη συμμετοχή των φοιτητών στις λειτουργικές του διαδικασίες, που ακολουθεί προοδευτικά τα εξής στάδια:

Ι. Δημιουργία οδηγού για την εκμάθηση αναγνώρισης ευρημάτων στο ύπαιθρο και στο εργαστήριο, προσαρμοσμένου στις ανάγκες των φοιτητών της κατεύθυνσης, και λαμβάνει υπόψη: 1) Την ανάλυση και το συνδυασμό τεχνικών για την εξάσκηση των φοιτητών. 2) Τη σύνδεση του εργαστηριακού μαθήματος της Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας με το θεωρητικό του υπόβαθρο, 3) βασικές (παλαιο)οικολογικές τεχνικές προσέγγισης για την αναγνώριση, συλλογή και διαλογή βιο-αρχαιολογικών καταλοίπων (οικουργημάτων). 4) Τη διδασκαλία με εποπτικά μέσα και εργαστηριακές ασκήσεις.

ΙΙ. Θεωρητική και πρακτική εξοικείωση των φοιτητών με τα ευρήματα. 1)Αναφορά στην μορφολογική και ανατομική διάκριση ενοτήτων και μονάδων του φυτικού και ζωικού βασιλείου. Ονοματολογία φυτών και ζώων. 2)Τεχνικές αναγνώρισης και επί τόπου επεξεργασίας υπολειμμάτων οργανικής προέλευσης (δειγματοληψία-διαλογή-επεξεργασία). 3) Μεταφορά από το τόπο συλλογής στο εργαστήριο, αποθήκευση, συντήρηση. 4) Συλλογές αναφοράς. Δημιουργία,

αποθήκευση, διατήρηση, αρχειοθέτηση συλλογών. 5) Εισαγωγή στη χρήση: α) κλειδών αναγνώρισης και ταυτοποίησης δειγμάτων, β) άτλαντα και εικονογραφημένων εκδόσεων απολιθωμάτων, γ) συλλογών αναφοράς για την αναγνώριση των δειγμάτων στο εργαστήριο. 6) Ταυτοποίηση δειγμάτων διαλογής με τον μητρικό οργανισμό προέλευσής τους. 7) Προέλευση των δειγμάτων. Χρονολογικός συσχετισμός δειγμάτων στο ύπαιθρο και στο εργαστήριο.

III. Ειδικά θέματα: 1) Παλαιοβοτανικής, παλυνολογίας, αρχαιοζωολογίας (ασπόνδυλα, μαλάκια) για ανασύσταση παλαιοπεριβάλλοντος, παλαιοκλίματος, παλαιοακτών, διατροφής. 2) Παλαιοζωολογίας σπονδυλωτών με σκοπό την ανασύσταση της παλαιοοικονομίας με έμφαση στη Προϊστορική περίοδο. 3) Παλαιοανθρωπολογίας, ανατομίας ανθρώπου, παλαιοπαθολογίας.

Αρχαιολογία των Ύστερων Βυζαντινών Χρόνων

Πρόκειται για ένα γενικό εποπτικό μάθημα, το οποίο επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που επιβίωσαν στην αρχιτεκτονική και στη μνημειακή ζωγραφική στους υστεροβυζαντινούς χρόνους (1204-1453), καθώς και με τους νέους τύπους και τις τεχνοτροπικές τάσεις που κάνουν την εμφάνισή τους αυτήν την περίοδο.

Στη σειρά των μαθημάτων προηγείται εισαγωγή, όπου διαγράφεται το ιστορικό πλαίσιο της υστεροβυζαντινής περιόδου, και αναλύονται οι συνθήκες κάτω από τις οποίες διαμορφώθηκε η υστεροβυζαντινή τέχνη. Στη συνέχεια εξετάζεται η εξέλιξη της τέχνης στους τομείς της αρχιτεκτονικής (εκκλησιαστικά και κοσμικά κτίρια), και της μνημειακής ζωγραφικής (ψηφιδωτά και τοιχογραφίες). Παρουσιάζονται τα πιο αντιπροσωπευτικά μνημεία της ύστερης Βυζαντινής περιόδου, αναλύονται τα χαρακτηριστικά τους και σχολιάζονται οι λόγοι που οδήγησαν στη δημιουργία τους.

Τα μαθήματα συμπληρώνονται με επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικά μνημεία.

Αρχαιολογία των Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών Χρόνων

Η παράδοση θα εξετάσει, στο πρώτο μέρος της, την εξέλιξη των εικαστικών τεχνών - γλυπτικής, αρχιτεκτονικής, κεραμικής, αγγειογραφίας, μεγάλης

ζωγραφικής και μικροτεχνίας - και της οικιστικής-πολεοδομίας κατά τους Ελληνιστικούς χρόνους (330/20-31 π.Χ.). Στο δεύτερο μέρος, αντικείμενό της θα αποτελέσει η τέχνη των Ρωμαίων από την περίοδο της Ρωμαϊκής Δημοκρατίας ως και την εποχή του οίκου του Κωνσταντίνου (200 π.Χ.-364 μ.Χ.). Εντάσσοντας τις παραπάνω τέχνες στο ευρύτερο ιστορικό, ιδεολογικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό πλαίσιο των περιόδων, και εξετάζοντας τις αλληλοεπιδράσεις τους, αποσκοπεί στο να δώσει μια όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη εικόνα της τέχνης και του πολιτισμού της Ελληνιστικής και Ρωμαϊκής εποχής στον ευρύτερο Μεσογειακό και Ασιατικό χώρο.

Επιλογής

Εισαγωγή στα Αιγυπτιακά Ιερογλυφικά

Το μάθημα αποτελεί μία εισαγωγή στις μορφολογικές και γραμματικές δομές των Κλασικών Αιγυπτιακών (Αιγυπτιακά του Μέσου Βασιλείου). Εξετάζονται οι βασικές κατηγορίες ιερογλυφικών συμβόλων (εικονογράμματα, φωνογράμματα, και ταξογράμματα), τα μέρη της πρότασης (ουσιαστικά, αντωνυμίες, προθέσεις, επιρρήματα, μόρια), ο ρηματικός (αφηγηματικός) και μη-ρηματικός λόγος (ονοματικός, επιρρηματικός και προσδιοριστικός λόγος), οι κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις, η απαρεμφατική και ψευδορηματική μορφή του ρήματος, το καταστασικό ποιόν ενεργείας και οι μετοχές, τα αριθμητικά σύμβολα και οι πράξεις, οι φόρμουλες προσφορών, τα βασιλικά ονόματα και οι τίτλοι. Παράλληλα, μελετώνται αντιπροσωπευτικά κείμενα της Αιγυπτιακής γραμματείας από μετάφραση. Με τη χρήση ειδικού λογισμικού απόδοσης της ιερογλυφικής γραφής στον ηλεκτρονικό υπολογιστή επιτυγχάνεται άμεση και διεξοδική παρουσίαση και ανάλυση των πηγών.

Παλαιολιθική Αρχαιολογία

Αντικείμενο της προϊστορικής αρχαιολογίας αποτελεί η εμφάνιση και εξέλιξη του ανθρώπου, κυρίως στην Αφρική. Η Αρχαιολογία και η Φυσική Ανθρωπολογία μελετούν τα πιο πρώιμα στάδια της προϊστορίας και της φάσεις εξέλιξης του ανθρώπινου είδους. Η μακρά παλαιολιθική περίοδος διαρκεί τρία

εκατομμύρια χρόνια περίπου και φτάνει μέχρι 10.000 χρόνια πριν από σήμερα με τη λήξη της τελευταίας παγετώδους.

Περιβαλλοντική Αρχαιολογία Ι (Οστεοαρχαιολογία)

Μελέτη οστών ευρημάτων των αρχαιολογικών ανασκαφών (ψάρια, πτηνά, θηλαστικά). Παλαιοζωολογική μελέτη μακροπανίδας, μικροπανίδας, ασπόνδυλων, σπονδυλωτών ζώων (ενδείκτες παλαιοπεριβάλλοντος, θηράς, τροφοσυλλογής).

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Αιγυπτιακή Αρχαιολογία ΙΙ (Υστερη & Ελληνορωμαϊκή Περίοδος)

Το μάθημα μελετά την αρχαιολογία, τέχνη, ιστορία και τον πολιτισμό της αρχαίας Αιγύπτου κατά την Ύστερη και Ελληνορωμαϊκή Περίοδο. Διαρθρώνεται σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος παρουσιάζει τα σημαντικότερα ιστορικά και πολιτικά γεγονότα που οδήγησαν στην παρακμή του Αιγυπτιακού κράτους μετά το τέλος του Νέου Βασιλείου και καθ' όλη την Τρίτη Μεταβατική Περίοδο. Το δεύτερο μέρος εξετάζει την παρουσία των Ελλήνων στην κοινωνία και τον πολιτισμό της Αιγύπτου, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα ναϊκής αρχιτεκτονικής, λατρείας και θρησκευτικού συγκριτισμού. Συγκεκριμένα αναλύονται η ελληνική παρουσία στο Δέλτα του Νείλου (Ναύκρατις, αρχαία Αλεξάνδρεια, Ελληνορωμαϊκή Μέμφιδα), τα μεγάλα ναϊκά

σύνολα των Πτολεμαίων στην Άνω Αίγυπτο (Εντφού, Δενδέρα, Κομ Όμπο), καθώς και οι αλληλεπιδράσεις στην τέχνη και την κοινωνική οργάνωση του κράτους. Τέλος, το τρίτο μέρος μελετά την κατάκτηση της Αιγύπτου από τους Ρωμαίους, αξιολογώντας ειδικά θέματα ταυτότητας, παράδοσης, αρχαϊσμού και νεωτερισμού στις πολιτικές και θρησκευτικές δομές της Αιγυπτιακής κοινωνίας.

Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας II

Διευρύνεται και εξειδικεύεται περαιτέρω ο κύκλος μαθημάτων κατά το υπόδειγμα ανάπτυξης του μαθήματος «Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας Ι». Συγκεκριμένα, οι ειδικές περιπτώσεις μελέτης εντάσσονται στο ευρύτερο χωρο-χρονολογικό πλαίσιο εμπεριστατωμένων αρχαιοπεριβαλλοντικών μελετών του Αιγαίου (π.χ., Αργολίδα, Θεσσαλία, Νησιά, κ.λ.π.). Συνδυάζονται οι χρονολογικές κλίμακες της Ανατολικής Μεσογείου με την αρχαιο-περιβαλλοντική εξέλιξη και τους πολιτισμικούς δείκτες (π.χ. εξημέρωση φυτών και ζώων, καλλιέργειες, ζωοτροφές), τις στρατηγικές στη χρήση των φυτών και ζώων (εποχικότητα και εξημέρωση), τις χρήσεις γης και μεθόδους (γεωργία, κτηνοτροφία), κ.ο.κ. Βασική είναι η διάκριση σε μακροσκοπικά και μικροσκοπικά υπολείμματα και η εισαγωγική γνώση αναγνώρισης ορυκτών, πετρωμάτων και στοιχείων ανατομίας φυτών-ζώων. Η γνώση χρήσης άτλαντα, κλειδών αναγνώρισης, συλλογών αναφοράς, χαρτών, εξειδικευμένης βιβλιογραφίας. κ.λ.π., προαπαιτείται. Ενδεικτικά και μόνον παρατίθεται γενικό πλάνο προσέγγισης μεθοδολογίας των βασικών αρχαιο-βιολογικών κλάδων (παλαιοζωολογία, παλαιοβοτανική).

1. Παλαιοζωολογία: Χρονολογική και εξελικτική τοποθέτηση των ευρημάτων, με βάση μορφολογικά κριτήρια. Ταφονομία. Παλαιοοικολογική σημασία των οργανισμών προέλευσης ανάγοντας ερμηνείες σε βιότοπο και οικότοπο (habitat) διαμονής, εξάγοντας συμπεράσματα για τις συνήθειες διαβίωσης-μετακίνησης-μετανάστευσης. Διακριτική συμβολή της μελέτης μακροπανίδας, μικροπανίδας. Περιλαμβάνει υπολείμματα ασπόνδυλων, σπονδυλωτών ζώων (κυρίως σκελετικά). Τροφосуλλογή.

2. Παλαιο(εθνο) βοτανική, αρχαιοβοτανική: Άγρια-εξημερωμένα φυτά. Αποτυπώσεις φυτών (σε ιζήματα, σε τέχνηρα). Υπολειμματικά ευρήματα χρήσης των φυτών. Επεξεργασία των φυτών. Απανθρακωμένα κατάλοιπα. Ένταξη των παλαιο(εθνο)-βοτανικών δεδομένων στα πλαίσια των ανασκαφών.

Παραδείγματα ερμηνειών. Ανασύσταση παλαιοπεριβάλλοντος, εξημερωμένες καλλιέργειες, παλαιοδίαιτα, προσαρμογές, ανάπτυξη της γεωργίας.

Παλαιο(εθνο)βοτανικές τεχνικές. (συλλογή, εξαγωγή μακροβοτανικών καταλοίπων, τεχνικές κοσκινίσματος, επίπλευσης). Προσδιορισμός και ερμηνεία μακροβοτανικών καταλοίπων. Δημιουργία συλλογών αναφοράς. Βασικές και εξειδικευμένες τεχνικές προσδιορισμού. Αρχαιο-παλυνολογία: Φύση και παραγωγή γύρης. Δειγματοληψία. Εργαστηριακή ανάλυση. Ερμηνεία. Φυτόλιθοι, διάτομα, μικροφύκη. Προέλευση, Φύση και παρουσία τους στην αρχαιολογική έρευνα. Δειγματοληψία. Εργαστηριακή ανάλυση. Ερμηνεία.

Κατ' αναλογία, αλλά ξεχωριστά προσεγγίζονται τα ανόργανα περιβαλλοντικά υλικά (ορυκτά, πετρώματα).

Πρώιμη & Μέση Εποχή του Χαλκού

Το μάθημα αποβλέπει στην εις βάθος εξέταση συγκεκριμένων θεμάτων της Εποχής του Χαλκού. Καλύπτονται τα θέματα: 1. Τέχνες: α. Τοιχογραφίες (η παρουσία τοιχογραφιών στο Αιγαίο, οι τεχνικές κατασκευής τους, το θεματολόγιό τους). Η παρουσία Αιγαιακών τοιχογραφιών στην Ανατολία (Μίλητο), την Εγγύς Ανατολή (Alalakh, Tel kabri) και την Αίγυπτο (Tell el Daba). β. Σφραγιδογλυφία (τύποι σφραγίδων, ύλες που χρησιμοποιήθηκαν, θεματολογία), και η σημασία σφραγίδων από την Εγγύς Ανατολή και την Αίγυπτο στον Αιγαιακό χώρο. γ. Θρησκεία (ιερά, θεότητες, λατρεία όπως διαφαίνεται από την μελέτη της Γραμμικής Β και των αρχαιολογικών δεδομένων). δ. Γραφές (Ιερογλυφικά, Γραμμική Α, Γραμμική Β) - γραφικές ύλες, η αποκρυπτογράφηση της Γραμμικής β και η σημασία της. ε. Τέχνες και τεχνικές: Μεταλλουργεία, μεταλλοτεχνία, κεραμική και υαλουργεία (όπλα, κοσμήματα από χρυσό, πολύτιμες πέτρες και υαλώδεις ύλες).

Επιλογής

Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών στην Αρχαιολογία

Αφορά την παρουσίαση και πρακτική άσκηση ως προς τη νέα τεχνολογία των γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών για την ανάδειξη/προβολή αρχαιολογικών χώρων σε συνάρτηση με το γεω-μορφολογικό τους περιβάλλον.

Γίνεται χρήση ειδικών λογισμικών και δεδομένων στοιχείων επιφάνειας τοπίου με GPS για την πλέον εποπτική παρουσίαση αρχαιολογικών χώρων και μνημείων.

Εισαγωγή στη Λατινική Γραμματεία

Η λατινική λογοτεχνία προήλθε από την ελληνική, αφομοιώνοντας ιδέες και μορφές της ελληνικής παράδοσης και χρησιμοποιώντας τους ελληνικά καθιερωμένους τρόπους λογοτεχνικής έκφρασης. Ωστόσο, θα ήταν άδικο να προσαφθεί στη λατινική λογοτεχνία μία στείρα προσήλωση στις ελληνικές καταβολές. Οι ποιητές και συγγραφείς του ρωμαϊκού κόσμου ήταν αναμφίβολα προϊόντα της εποχής τους. Μέσα από τα έργα τους φανερώνεται η διαλογική σχέση τους με το συγχρονικό τους πολιτιστικό και πολιτικό γίγνεσθαι και η προσαρμογή και διαμόρφωση της παράδοσης στα νέα δεδομένα της φυλής. Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση των συνθηκών δημιουργίας της λατινικής λογοτεχνίας καθώς και η γνωριμία του φοιτητή με κάποιους από τους πιο σημαντικούς εκπροσώπους της (συγκεκριμένα με τον Βιργίλιο, που η ποίησή του συμπίπτει και εκφράζει μια περίοδο με ενδιαφέρουσες πολιτικές εξελίξεις στη Ρώμη).

Αρχαιομετρικές Εφαρμογές & Μέθοδοι Χρονολόγησης

Οι περισσότερες μέθοδοι έχουν μεν διδαχθεί σε εισαγωγικό επίπεδο, αλλά στο μάθημα αυτό θα δοθεί έμφαση στη λειτουργία, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, τα σφάλματα, την δειγματοληψία, και σε εξειδικευμένες εφαρμογές. Παρουσιάζονται αναλυτικά οι αρχές, λειτουργία, μεθοδολογία, ειδικές εφαρμογές των σημαντικότερων μεθόδων χρονολόγησης. Δίδεται επιμέρους επισκόπηση καθώς και συγκριτική τοποθέτηση των μεθόδων (προτερήματα, μειονεκτήματα, εύρος σφάλματος, κ.λ.π.). Παρουσιάζονται ενδεικτικά εργαστήρια εφαρμογών και οι δυνατότητες χρονολόγησης, ανάλογα με τα υλικά, προέλευση, κ.λ.π. Επιλέγονται θεματικές ενότητες ειδικού ενδιαφέροντος από τους φοιτητές για περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων σε θεωρητικό η και εφαρμοσμένο επίπεδο. Ειδικότερα, αναλύονται επιμέρους οι μέθοδοι, Θερμοφωταύγεια, Οπτική Φωταύγεια, Ραδιάνθρακας, Ενυδάτωση Οψιανού, Δενδροχρονολόγηση, Αρχαιομαγνητισμός, Ρακεμοποίηση

Αμινοξέων, Ηλεκτρονικού Παραμαγνητικού Συντονισμού, Καλίου- Αργού, Παλυνολογία, Στρώσεις Πάγων, Τεφροχρονολογία, Μολύβδου-210, Ουρανίου/Φθορίου/Αζώτου, Αστρονομικός προσανατολισμός, Σχετικές μέθοδοι.

Περιβαλλοντική Αρχαιολογία II (Αρχαιοβοτανική)

Στο μάθημα αυτό με τη μελέτη των αρχαιοβοτανικών καταλοίπων επιχειρείται ανασύσταση του παλαιοπεριβάλλοντος. Αντικείμενο μελέτης είναι οι απανθρακωμένοι σπόροι από τις ανασκαφές, τα θραύσματα άνθρακα που προέρχονται από καύση δένδρων και η γύρη που προέρχεται από τα ανασκαμμένα στρώματα και τις γεωτρήσεις. Με βάση τις συγκριτικές συλλογές του Εργαστηρίου Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας από σημερινούς σπόρους φυτών, μελετώνται, οι αρχές και οι τρόποι της γεωργίας, η παλαιοδίαιτα και γενικότερα η οικονομία της κάθε περιόδου. Εκτός από την πρακτική εξάσκηση οι φοιτητές διδάσκονται όλες τις θεωρίες σχετικά με τη μετάβαση από το θηρευτικό στο παραγωγικό στάδιο και επιχειρούνται ερμηνείες για την αυτόχθονη ή μη νεολιθικοποίηση κάθε περιοχής του αρχαίου κόσμου.

Το Νόμισμα στην Περιφέρεια του Αρχαίου Ελληνικού Κόσμου

Το σεμινάριο θα εξετάσει την ανάπτυξη της νομισματικής οικονομίας και τα διάφορα νομισματικά φαινόμενα σε περιοχές γύρω από την περιοχή της ηπειρωτικής Ελλάδας και του Αιγαίου, όπως η Ιλλυρία, η Ιταλία, η Σικελία, η Βόρεια Αφρική, η Εγγύς Ανατολή, η Περσία, και ο Εύξεινος Πόντος κατά τους αρχαϊκούς, κλασικούς και ελληνιστικούς χρόνους. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις νομισματικές-οικονομικές και εικονογραφικές σχέσεις των περιοχών αυτών με τον κυρίως Ελλαδικό χώρο.

Πτυχιακή Εργασία

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Φωνητική - Φωνολογία

Εισαγωγή στα φθογγικά (ηχητικά) συστήματα των φυσικών γλωσσών. Περιγραφή και εξέταση της ανατομίας και φυσιολογίας της ανθρώπινης ομιλίας, μελέτη και ανάλυση φωνολογικών διαδικασιών, συλλαβικής δομής, μετρικών και προσωδιακών χαρακτηριστικών λέξεων και φράσεων. Συγκριτική μελέτη φωνολογικών συστημάτων της ελληνικής με τις διαλέκτους της και τις γλώσσες του ευρύτερου μεσογειακού χώρου (π.χ. τουρκική, αραβική, εβραϊκή). Τα τυπολογικά χαρακτηριστικά των φυσικών γλωσσών εξετάζονται μέσα από τη θεωρητική σκοπιά της γενετικής γλωσσολογίας. Έμφαση δίνεται στην εξοικείωση του φοιτητή με τις σύγχρονες γλωσσολογικές θεωρίες, στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και του αναλυτικού πνεύματος, οι οποίες θα οδηγήσουν στη βαθύτερη κατανόηση της δομής των φυσικών γλωσσών.

Συντακτική Θεωρία

Το μάθημα αυτό παρουσιάζει και εμβαθύνει στον τρόπο ανάλυσης του επιπέδου της σύνταξης. Πραγματεύεται τον τρόπο με τον οποίο δομούνται και αναλύονται οι φράσεις και οι προτάσεις μιας φυσικής γλώσσας και διδάσκεται η μεθοδολογία ανάλυσης συντακτικών φαινομένων. Βασικό πρότυπο περιγραφής αποτελεί η Θεωρία των Αρχών και Παραμέτρων μέσα στο πρότυπο της γενετικής θεωρίας, καθώς και οι σύγχρονες εξελίξεις του. Θέματα εξέτασης αποτελούν τα εξής: φραστική δομή, θεματική θεωρία, θεωρία μετακινήσεων και θεωρία αναφορικών δεσμεύσεων. Επίσης παρουσιάζονται κάποια εναλλακτικά πρότυπα συντακτικής ανάλυσης (Λειτουργική Γραμματική, Λεξική Γραμματική, Γνωσιακή Θεωρία, Θεωρία Βελτίστου κ.λ.π.).

Γλωσσική Επαφή

Δεδομένης της έκτασης του φαινομένου της διγλωσσίας/πολυγλωσσίας, τόσο σε κρατικό όσο και σε ατομικό επίπεδο, είναι συχνές οι διεπιδράσεις πρόσωπο-με-πρόσωπο ανάμεσα σε ομάδες ομιλητών, από τους οποίους τουλάχιστον ορισμένοι μιλούν περισσότερες της μίας γλώσσες σε μια ορισμένη γεωγραφική περιοχή. Πέρα από τις ποικίλες κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες του φαινομένου, τις οποίες επισκοπεί, το μάθημα εστιάζει στις καθαρά γλωσσικές συνέπειες της γλωσσικής επαφής [language contact]. Διακρίνονται τρεις βασικές τύποι γλωσσικών αλλαγών που ανάγονται-σε-επαφή:

(α) Φαινόμενα παρεμβολής [interference]. Πρόκειται για τον κλασικό «δανεισμό», τόσο λεξιλογικό όσο και δομικό (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη), όπως λ.χ. στην περίπτωση των επιδράσεων της τουρκικής στις καππαδοκικές διαλέκτους της Μ. Ασίας, αλλά και για περιπτώσεις «υποστρώματος», στις οποίες η ανεπαρκής γνώση της δεύτερης γλώσσας από πλευράς του ομιλητή έχει συνέπειες στο δανεισμό. Εξετάζονται οι μηχανισμοί παρεμβολής, ενώ ιδιαίτερο βάρος δίνεται στην έννοια της «γλωσσικής περιοχής» [Sprachbund], με βάση το καταστατικό παράδειγμα των Βαλκανίων.

(β) Ακραία γλωσσική μείξη, όπως στην περίπτωση των πίτζιν, των κρεολικών και των δίγλωσσα αναμεμειγμένων γλωσσών. Συζητούνται οι μεταξύ τους διαφορές και, επιπλέον, οι θεωρίες για την προέλευσή τους

(γ) Γλωσσικός θάνατος. Αναλύονται δύο εκτενώς τεκμηριωμένες βιβλιογραφικά περιπτώσεις, της γαελικής και των αρβανίτικων. Κατ' επέκταση διερευνάται η εξαιρετικά επίκαιρη προβληματική περί «απειλούμενων/υπό εξαφάνιση» γλωσσών.

Μορφολογία

Η μορφολογία πραγματεύεται τον τρόπο με τον οποίο δομούνται και κατά συνέπεια αναλύονται οι λέξεις μιας φυσικής γλώσσας. Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των θεωρητικών και μεθοδολογικών εργαλείων που απαιτούνται για την ανάλυση της λεξικής δομής. Τα θέματα που εξετάζονται είναι τα εξής: (α) ορισμός της λέξης και των συστατικών της στοιχείων, (β) ορισμός της μονάδας του μορφήματος, (γ) λεξική δομή, δηλ. ο τρόπος με τον οποίο τα συστατικά της λέξης δομούνται μεταξύ τους, (δ) είδη μορφολογικών σχηματιστικών (είτε ως μονάδες είτε ως διεργασίες), (ε) μορφολογική τυπολογία (στ) μορφολογικά φαινόμενα και διαδικασίες (κλίση - παραγωγή -

σύνθεση), (ζ) μορφοφωνολογία, το διεπίπεδο δηλ. φωνολογίας και μορφολογίας, (η) μορφοσύνταξη, δηλ. η σχέση αλληλεπίδρασης σύνταξης και μορφολογίας, (θ) θεωρητικές προσεγγίσεις και μοντέλα ανάλυσης της λεξικής δομής και της θέσης της μορφολογίας στην αρχιτεκτονική του γλωσσικού συστήματος.

Επιλογής

Γραμματική Περιγραφή της Ελληνικής Γλώσσας

Το μάθημα αυτό εξετάζει το γραμματικό σύστημα της Ελληνικής γλώσσας όπως αυτό προκύπτει από τα πορίσματα της σύγχρονης γλωσσολογικής έρευνας. Η εξέταση αυτή μολονότι χρησιμοποιεί τα μεθοδολογικά εργαλεία της γλωσσολογίας δεν εντάσσεται στα πλαίσια κάποιας συγκεκριμένης γλωσσολογικής θεωρίας αλλά είναι περισσότερο περιγραφική. Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η καλύτερη γνώση του συστήματος της Ελληνικής γλώσσας, γνώση η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εμπέδωση των μεθόδων ανάλυσης της γλώσσας. Εξετάζονται το φωνολογικό και μορφολογικό σύστημα της Νέας Ελληνικής γλώσσας, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τομέα της σύνταξης και στα τυπολογικά χαρακτηριστικά του.

Κοινωνιογλωσσολογικές Προσεγγίσεις

Το μάθημα έχει σαν στόχο την παρουσίαση του εύρους των θεωρητικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων που σήμερα οριοθετούνται ως κοινωνιογλωσσολογικές. Περιλαμβάνει τη συζήτηση κλασσικών κοινωνιογλωσσολογικών μελετών στις οποίες εξετάζεται η γλωσσική ποικιλότητα σε σχέση με την κοινωνική διαστρωμάτωση (variation analysis) και το ρόλο των κοινωνικών δικτύων (social networks). Παρουσιάζει επίσης, την εθνογραφική (the Ethnography of Communication) και την ανθρωπολογική προσέγγιση (Linguistic Anthropology) σε ό,τι αφορά τη σχέση της γλώσσας με την οργάνωση της κοινωνικής ζωής. Έμφαση δίνεται στην πρακτική εφαρμογή της μεθοδολογίας μέσω της συλλογής και ανάλυσης γλωσσικών δεδομένων, στο πλαίσιο της τοπικής κοινωνίας, από τους ίδιους τους φοιτητές.

Θέματα Βιογλωσσολογίας

Το μάθημα αυτό αποτελεί εισαγωγή στον επιστημονικό κλάδο της Βιογλωσσολογίας, τον κλάδο που ασχολείται με τη μελέτη της φυσικής γλώσσας ως εγγενούς βιολογικής ικανότητας του ανθρώπου. Στο μάθημα εξετάζονται τόσο «εξωτερικές» ενδείξεις (χαρακτηριστικά της γλωσσικής κατάκτησης, περιπτώσεις γλωσσογένεσης/κρεολοποίησης κλπ.) όσο και «εσωτερικές ενδείξεις» (περιπτώσεις «διπλής αναντιστοιχίας», φαινόμενα γλωσσικής παθολογίας (Ειδική Γλωσσική Διαταραχή, αφασία), περιπτώσεις «γλωσσικών σοφών», κληρονομικότητα) για τον ενδιαθέτο και βιολογικό χαρακτήρα της γλώσσας. Τέλος, παρουσιάζονται ορισμένες σύγχρονες τάσεις και διχογνωμίες στην έρευνα της Βιογλωσσολογίας.

Γλωσσικός Προγραμματισμός

Ο γλωσσικός προγραμματισμός αναφέρεται στις εμπρόθετες δραστηριότητες, από μέρους της επίσημης πολιτείας, διαφόρων ειδικών οργανισμών αλλά και απλώς ατόμων, σε σχέση με την επιλογή, χρήση και προώθηση μιας γλώσσας. Το μάθημα παρουσιάζει και αναλύει τις βασικές έννοιες που σχετίζονται με τον λειτουργικό και τον δομικό γλωσσικό προγραμματισμό (επιλογή, τυποποίηση, εγγραφισμός, εκσυγχρονισμός κ.ά.) και παρακολουθεί την εξέλιξη του κλάδου, από την αρχική εστίαση σε πρακτικά γλωσσικά προβλήματα των αναπτυσσόμενων και νεοεμφανιζόμενων κρατών, στα προβλήματα που τίθενται στις δυτικές κοινωνίες από την παρουσία αυτοχθόνων μειονοτήτων, μεταναστών και προσφύγων, και στις νέες ανάγκες που ανέκυψαν μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και της Γιουγκοσλαβίας.

Διγλωσσία

Η διγλωσσία ορίζεται ως η εναλλακτική χρήση δύο ή περισσότερων γλωσσών από το ίδιο το άτομο. Το μάθημα εξετάζει τη διγλωσσία σε μικρο-επίπεδο (η διγλωσσία ως ατομικό φαινόμενο) και σε μακρο-επίπεδο (η διγλωσσία ως κοινωνικό φαινόμενο). Αρχικά, περιγράφονται τα βασικά στοιχεία της διγλωσσίας και εξετάζονται θέματα όπως: τα αίτια εμφάνισης, η διάδοση του φαινομένου στην Ελλάδα και τον κόσμο καθώς και οι προσανατολισμοί και οι

απόψεις σχετικά με τη διγλωσσία και τις γλώσσες. Εξετάζονται θέματα ορολογίας όπως η *πρώτη/μητρική γλώσσα*, η *δεύτερη γλώσσα* και η *ξένη γλώσσα* και τέλος οι *γλωσσικές δεξιότητες / γλωσσική ικανότητα*. Στη συνέχεια, η διγλωσσία εξετάζεται ως ατομικό φαινόμενο μέσα από συγκεκριμένα ερευνητικά πεδία όπως: η ηλικία, η γλωσσική επάρκεια (δηλ. η ικανότητα γλωσσικής έκφρασης), η νοητική οργάνωση, το γλωσσικό περιβάλλον, το κοινωνιο-πολιτισμικό περιβάλλον, η στάση και η αντιμετώπιση και οι πολιτισμικές ταυτότητες. Οι ενότητες αυτές προσεγγίζονται θεωρητικά και πρακτικά μέσα από το προφίλ δίγλωσσων ατόμων. Η διγλωσσία εξετάζεται, επίσης, ως κοινωνικό φαινόμενο, όπου γίνονται αναφορές στη διγλωσσία ανά τον κόσμο καθώς και σε θέματα γλώσσας και εθνικής ταυτότητας. Τέλος, γίνεται επισκόπηση της ελληνικής πραγματικό-τητας με αναφορές σε μειονοτικές γλώσσες και εφαρμογές στην ελληνική εκπαίδευση (σε σύγκριση με εφαρμογές άλλων χωρών).

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά V
Τουρκικά V
Εβραϊκά V
Ισπανικά V
Αγγλικά
Γαλλικά V
Ιταλικά V

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Γραμματική Περιγραφή της Τουρκικής Γλώσσας

Το μάθημα αυτό εξετάζει το γραμματικό σύστημα της Τουρκικής γλώσσας. Η εξέταση αυτή χρησιμοποιεί τα μεθοδολογικά εργαλεία της γλωσσολογίας και είναι κατά βάση περιγραφική. Αποσκοπεί σε μια παρουσίαση των γραμματικών δομών της Τουρκικής κατά τρόπο που να εξασκεί την εμπέδωση των μεθόδων

ανάλυσης των γλωσσικών επιπέδων, αλλά και να δίνει μια σαφή εικόνα του γραμματικού συστήματος της εν λόγω γλώσσας. Έπειτα από μια σύντομη εισαγωγή σχετικά με την ιστορία και τα γενικά τυπολογικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης γλώσσας, το μάθημα εμβαθύνει στα τρία βασικά επίπεδα ανάλυσης, φωνολογία, μορφολογία και σύνταξης. Φωνολογία: το φωνηεντικό και το συμφωνικό σύστημα της γλώσσας, φωνολογικά φαινόμενα και διαδικασίες σε τεμαχιακό επίπεδο (αλλοφωνικοί κανόνες, φωνηεντική αρμονία κ.λ.π.), τονισμός, επιτονισμός. Μορφολογία: η μορφολογική τυπολογία της γλώσσας (συγκολλητική), το ονοματικό και το ρηματικό σύστημα (γραμματικές κατηγορίες, τρόπος πραγμάτωσης, συστηματοποίησή τους). Σύνταξη: βασικά συντακτικά χαρακτηριστικά της φραστικής δομής, διάταξη των όρων της πρότασης και των συστατικών της φράσης, κενά υποκείμενα, δομή της ονοματικής φράσης και της πρότασης, συμπληρωματικές προτάσεις και φαινόμενα ταυτοπροσωπίας και ετεροπροσωπίας.

Σημασιολογία

Το μάθημα αυτό παρουσιάζει και εμβαθύνει στον τρόπο ανάλυσης του επιπέδου της σημασιολογίας, δηλαδή του επιστημονικού κλάδου της γλωσσολογίας που πραγματεύεται την σημασία των λέξεων (λεξική σημασιολογία) και των προτάσεων (προτασιακή σημασιολογία). Συγκεκριμένα, εξετάζονται οι βασικές σημασιολογικές σχέσεις μεταξύ λεξημάτων, όπως η ομωνυμία, η πολυσημία, η συνωνυμία, η υπωνυμία, η υπερωνυμία, η αντίθεση (αντώνυμα, ετερόνυμα, κ.λπ). Επιπλέον, παρουσιάζονται τα βασικά εργαλεία της λογικής κυρίως της προτασιακής και της κατηγορικής λογικής (λογικά συνδετικά, πίνακες αληθείας, καθολικός και υπαρκτικός ποσοδείκτης, κ.λ.π) και η εφαρμογή τους στην ερμηνεία της προτασιακής σημασίας στις φυσικές γλώσσες.

Πραγματολογία

Σε αυτό το μάθημα εξετάζεται το γλωσσικό σύστημα σε σχέση με τη χρήση και τους χρήστες του. Παρουσιάζονται οι κλασσικές πραγματολογικές προσεγγίσεις της Θεωρίας των Λεκτικών Πράξεων (Speech Act Theory), των Αξιωμάτων και της Αρχής της Συνεργασίας (Gricean Pragmatics), καθώς και η Αρχή της

Συνάφειας (Relevance). Επίσης, παρουσιάζεται η Ανάλυση της Συνομιλίας (Conversation Analysis) με την οποία εισάγεται η χρήση φυσικών συνομιλιών στην πραγματολογική ανάλυση. Συζητείται η Ευγένεια και η σχέση του πλαισίου (context) με τη μορφή και τη λειτουργία των λεκτικών πράξεων. Οι φοιτητές συμμετέχουν στη διεξαγωγή ασκήσεων και εκτενέστερων εργασιών ώστε να είναι σε θέση να παρακολουθούν τη θεωρητική συζήτηση μέσα από το παράδειγμα αυθεντικών χρήσεων της γλώσσας.

Διαλεκτολογία

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η γλωσσική ποικιλότητα, και πιο συγκεκριμένα η γεωγραφική διαλεκτική διαφοροποίηση. Μετά την παρουσίαση της ιστορικής ανάπτυξης του κλάδου (διαλεκτολογικές σπουδές στη Γερμανία, Γαλλία, Μ. Βρετανία, ΗΠΑ κ.ά.) παρουσιάζονται οι βασικές έννοιες (*γλώσσα-διάλεκτος-ιδίωμα, διαλεκτικό συνεχές, διαλεκτικοί χάρτες, ισόγλωσσα κ.ο.κ.*) καθώς και τα μεθοδολογικά εργαλεία του κλάδου (ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, έρευνες πεδίου κ.ά.). Στη συνέχεια το μάθημα επικεντρώνεται στις νεοελληνικές διαλέκτους των αρχών του 20^{ου} αι. και τις προσπάθειες ταξινόμησής τους, καθώς και στους εναπομείναντες διαλεκτικούς θυλάκους της ελληνικής. Αναλυτικότερα συζητούνται η καπαδοκική, η ποντιακή, η τσακωνική, η κατωιταλική, η κυπριακή και η κρητική. Ειδική αναφορά γίνεται επίσης στις βασικές διακρίσεις της αραβικής διαλεκτολογίας (ανατολικές έναντι δυτικών διαλέκτων, διάλεκτοι βεδουίνων έναντι εγκατεστημένων πληθυσμών) και σε στοιχεία της τουρκικής διαλεκτολογίας. Το μάθημα ολοκληρώνεται με τη συζήτηση της σχέσης των διαλεκτικών σπουδών με τη γλωσσολογική θεωρία.

Ακαδημαϊκά Αγγλικά

Σκοπός του μαθήματος των Ακαδημαϊκών Αγγλικών είναι η επαφή των φοιτητών του τμήματος με το λόγο, όπως οργανώνεται σε διαφορετικά είδη γραπτών κειμένων που παράγονται στον ακαδημαϊκό χώρο. Η βελτίωση του επιπέδου χρήσης της γλώσσας και του λεξιλογίου και μάλιστα με τη χρήση ορολογίας, προκύπτει ως συνέπεια της ενασχόλησης με αυθεντικά ακαδημαϊκά κείμενα σχετικά με τις κατευθύνσεις του τμήματος. Επίσης, στόχος του

μαθήματος είναι η επεξεργασία κειμένων που έχουν δημοσιευτεί είτε σαν άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά είτε σαν κεφάλαια σε τόμους. Η ύλη καθορίζεται με βάση επιστημονικά άρθρα και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που θα γίνονται στα πλαίσια των μαθημάτων όπως: (α) η κατανόηση και η κριτική ανάλυση επιστημονικών άρθρων, (β) η σύνταξη βιβλιογραφίας, (γ) η ορολογία και (δ) η συλλογή πληροφοριών από το διαδίκτυο.

Επιλογής

Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας

Το μάθημα είναι σεμιναριακού τύπου και επικεντρώνεται στα «ελληνικά της Τουρκοκρατίας», δηλαδή στην αποκατάσταση της ιστορίας της δημόσιας ελληνικής γλώσσας, της πρώιμης νεοελληνικής, κατά την περίοδο που ορίζεται από την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς έως την ίδρυση του ελληνικού κράτους.

Επισκοπούνται οι παραδεδεγμένες θέσεις, στη διεθνή βιβλιογραφία, για την εξέλιξη της ελληνικής της περιόδου, εντοπίζονται κενά και αντιφάσεις, και αποσαφηνίζεται η οπτική γωνία των ερευνητών και το πρωτογενές υλικό που έχει χρησιμοποιηθεί.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι διαθέσιμες πηγές (έντυπα, χειρόγραφα), σε συνδυασμό με τις εκδοτικές αρχές και γραφικές συμβάσεις της εποχής, προκειμένου να συγκεντρωθούν, να ταξινομηθούν και να αξιολογηθούν, μέσα από διαδικασία καθαρά ερευνητικού τύπου, οι πληροφορίες που παρέχουν ποικίλα κείμενα για την εξέλιξη των διαφόρων γλωσσικών υποσυστημάτων της ελληνικής καθώς και μεμονωμένων φαινομένων που παρουσιάζουν αυξημένο ενδιαφέρον.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη ρευστότητα των γλωσσικών φαινομένων και την πολυτυπία (εμφάνιση, κατίσχυση, γενίκευση ενός τύπου), στην προσπάθεια εντοπισμού διαλεκτικών / «πανελλήνιων» χαρακτηριστικών αφενός και γλωσσικών αλλαγών λόγω της επαφής με γλώσσες όπως τα βενετσιάνικα, η τουρκική κ.ά., και στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην γλωσσολογική ιστορική έρευνα (ηλεκτρονικές εκδόσεις, συμφραστικοί πίνακες δεδομένων κ.ά.)

Διδασκαλία και Εκμάθηση της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας

Στο μάθημα αυτό θα παρουσιαστούν θέματα που αφορούν τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Συγκεκριμένα:

- (α) θα παρουσιαστούν διδακτικά εγχειρίδια της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας και θα συζητηθούν οι μέθοδοι διδασκαλίας που ακολουθούνται σε αυτά,
- (β) θα αναλυθούν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν όσοι μαθαίνουν τα Ελληνικά ως δεύτερη/ξένη γλώσσα και θα συζητηθούν τρόποι προσέγγισής τους από το διδάσκοντα.

Θέματα Σύνταξης

Το μάθημα αυτό αποτελεί εμβάθυνση σε θέματα και προβλήματα που απασχολούν τη σύγχρονη συντακτική θεωρία. Διαρθρώνεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνεται μια παρουσίαση τεχνικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένα συντακτικά φαινόμενα πέρα από αυτά της φραστικής δομής, όπως συντακτικές σχέσεις, μετακίνηση, αναφορά, δέσμευση. Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται θέματα που αφορούν είτε σε θεωρητικά ερωτήματα που προκύπτουν από την εξέλιξη της θεωρίας είτε σε εφαρμογές των θεωρητικών προτύπων και αναλύσεων σε επιμέρους γλώσσες και δομές. Παραμετρικά φαινόμενα, όπως η προτασιακή δομή και η μετακίνηση κεφαλής, καθώς επίσης και δομές που σχετίζονται με τα κλιτικά και τις μετακινήσεις εξετάζονται συγκριτικά μέσα από τις διάφορες γλώσσες και διαλέκτους της περιοχής της Ν.Α. Μεσογείου.

Διδασκαλία Δεύτερης / Ξένης Γλώσσας

Η εφαρμοσμένη γλωσσολογία είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ «θεωρίας» και «πράξης». Στόχος του μαθήματος είναι να χρησιμοποιηθεί το γνωστικό υπόβαθρο των φοιτητών στη θεωρητική γλωσσολογία ως βάση για πρακτικές εφαρμογές. Με αφετηρία την εφαρμοσμένη γλωσσολογία, το μάθημα συνδέει θεωρίες εκμάθησης γλωσσών με συγκεκριμένες εφαρμογές. Αρχικά, επιχειρείται μια σύντομη ιστορική αναδρομή στην εφαρμοσμένη γλωσσολογία καθώς στη συνέχεια ο συσχετισμός της θεωρίας με την πράξη αναφορικά με τη

διδασκαλία των γλωσσών. Ειδικότερα, συνδέεται το πα-ρελθόν με τις νέες προοπτικές και τους νέους ορίζοντες της σύγχρονης έρευνας. Εξετάζονται θέματα ορολογίας όπως: ο ορισμός της πρώτης/μητρικής γλώσσας, της δεύτερης γλώσσας, της ξένης γλώσσας και γίνεται μια ιστορική αναδρομή στις προσεγγίσεις και τις μεθόδους διδασκαλίας και παρουσιάζονται συγκεκριμένες γνωστικές θεωρίες. Επίσης, γίνεται αναφορά σε θέματα όπως οι δεξιότητες και η γλωσσική ικανότητα, οι γνωστικές θεωρίες, η κατάκτηση και εκμάθηση δεύτερης γλώσσας. Τέλος, το μάθημα συνδέει τη δεύτερη/ ξένη γλώσσα με

- ο το άτομο,
- ο την εκπαίδευση και
- ο την κοινωνία.

Όσον αφορά το άτομο, εξετάζονται θέματα όπως η ηλικία, η ταυτότητα, η ευφυΐα, οι ατομικές διαφορές κλπ. Όσον αφορά την εκπαίδευση, γίνεται αναφορά σε συ-γκεκριμένα προγράμματα σπουδών όπως η δίγλωσση εκπαίδευση. Όσον αφορά την κοινωνία εξετάζονται θέματα όπως οι απόψεις για τις γλώσσες (η γλώσσα ως πρόβλημα, η γλώσσα ως δικαίωμα και η γλώσσα ως πηγή εμπλουτισμού). Τέλος, γίνεται αναφορά στην Ελληνική ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα και σε νέες εφαρμογές όπως η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών για τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών (CALL - Computer Assisted Language Learning).

Πρακτική Άσκηση

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Αραβικά VI

Τουρκικά VI

Εβραϊκά VI

Ισπανικά VI

Γαλλικά VI

Ιταλικά VI

Z' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Γραμματισμός

Το μάθημα εξετάζει τις κοινωνικές πρακτικές και αντιλήψεις σχετικά με την ανάγνωση και τη γραφή, στη διασύνδεσή τους με τον προφορικό λόγο. Διερευνάται το περιεχόμενο των όρων αλφαριθμητισμός / αναλφαριθμητισμός, γραμματισμός (λειτουργικός / κριτικός), γραμματισμοί, πολυγραμματισμοί και παρουσιάζονται τα θεωρητικά ρεύματα εντός των οποίων οι όροι αυτοί έχουν αναπτυχθεί. Παρουσιάζονται αντιστικτικά το «αυτόνομο» μοντέλο γραμματισμού (Havelock, Goody, Ong) έναντι του «ιδεολογικού» (Street, Heath, Gee).

Τόσο η ανάγνωση όσο και η γραφή εξετάζονται ως τοποθετημένη κοινωνική πρακτική και αναπτύσσονται οι γλωσσολογικές προσεγγίσεις που είναι συμβατές με τη θεώρηση αυτή και οι οποίες μπορούν γόνιμα να την εμπλουτίσουν: συστημική λειτουργική γλωσσολογία, θεωρία κειμενικών ειδών, κριτική γλωσσική επίγνωση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο γραμματισμό στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και της Διά Βίου Μάθησης: γραμματισμός στο χώρο εργασίας, Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, προγράμματα οικογενειακού γραμματισμού, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Υπολογιστική Γλωσσολογία

Η Υπολογιστική Γλωσσολογία (Computational Linguistics) είναι η θεματική περιοχή που ερευνά προβλήματα που σχετίζονται με την υπολογιστική επεξεργασία της φυσικής γλώσσας όπως η αναγνώριση λόγου, η κατανόηση της φυσικής γλώσσας, η παραγωγή φυσικής γλώσσας, η σύνθεση λόγου, η εύρεση και εξαγωγή πληροφορίας, η αυτόματη μετάφραση κ.α. Οι φοιτητές εισάγονται στα ακόλουθα:

- ο Γνώση στον λόγο και την επεξεργασία της γλώσσας
- ο Ασάφεια
- ο Γλώσσα, Σκέψη και Κατανόηση
- ο Ιστορική αναδρομή

- ο Παρούσα κατάσταση και κοντινό μέλλον
- ο Κανονικές Εκφράσεις
- ο Αυτόματα Πεπερασμένων Καταστάσεων
- ο Τυπικές Γλώσσες
- ο Μη-ντετερμινιστικά Αυτόματα Πεπερασμένων Καταστάσεων
- ο Κανονικές Εκφράσεις και Πεπερασμένα Αυτόματα

Γραμματική Περιγραφή Σημιτικών Γλωσσών

Το μάθημα αυτό εξετάζει το γραμματικό σύστημα των βασικότερων σημιτικών γλωσσών υπό το πρίσμα της σύγχρονης γλωσσολογικής έρευνας. Έπειτα από μια σύντομη παρουσίαση της οικογένειας των σημιτικών γλωσσών και των βασικών τους τυπολογικών χαρακτηριστικών, εξετάζονται τα τρία γραμματικά επίπεδα ανάλυσης των εν λόγω γλωσσών (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη). Τα θέματα που πραγματεύονται αφορούν διάφορες φωνολογικές διεργασίες, τον τονισμό, τη σχηματική μορφολογία, τις γραμματικές κατηγορίες που πραγματώνονται στο ονοματικό και ρηματικό σύστημα, την προτασιακή δομή, την ύπαρξη κενών υποκειμένων και τη σχέση τους με το φαινόμενο της συμφωνίας, τη σειρά των όρων της πρότασης, το χαρακτήρα και τη φύση των κλιτικών αντωνυμιών, κ.λ.π.

Επιλογής

Ανάλυση Λόγου

Το μάθημα της Ανάλυσης Λόγου (Discourse Analysis) εξετάζει την οργάνωση του προφορικού λόγου και ειδικότερα της συνομιλίας, και του γραπτού λόγου και ειδικότερα των μηχανισμών συνοχής και συνεκτικότητας των γραπτών κειμένων. Επίσης, εξετάζει τη σχέση γραπτού και προφορικού λόγου, καθώς και τη χρήση τους σε θεσμικά πλαίσια (μέσα μαζικής ενημέρωσης, σχολεία, δικαιοσύνη), με ιδιαίτερη έμφαση στην κριτική προσέγγιση των λειτουργιών που διεκπεραιώνονται μέσω της γλώσσας (Critical Discourse Analysis). Βασίζεται στο παράδειγμα αυθεντικού και πρωτότυπου γλωσσικού υλικού, και οι φοιτητές συμμετέχουν στη διεξαγωγή ασκήσεων και εργασιών που

προϋποθέτουν την ενασχόληση με όλα τα στάδια της συλλογής, μεταγραφής και επεξεργασίας των δεδομένων.

Υπολογιστική Λεξικογραφία – Ορολογία

Το μάθημα αυτό παρουσιάζει την εξέλιξη της λεξικογραφίας και της ορολογίας με την χρήση του υπολογιστή (computational lexicography - terminology). Η συμβολή της υπολογιστικής λεξικογραφίας και ορολογίας στη δημιουργία, διόρθωση, επέκταση μονόγλωσσων ή πολύγλωσσων λεξικών, γενικών ή ειδικών σκοπών, είναι καθολικά αποδεκτή λόγω της αξιοπιστίας και της ταχύτητας που χαρακτηρίζουν τις εφαρμογές της γλωσσολογίας σωμάτων κειμένων.

Το μάθημα αποτελείται από θεωρητικό και πρακτικό μέρος. Στο θεωρητικό, οι φοιτητές εισάγονται στα ακόλουθα:

- Ερευνητικές ερωτήσεις που αφορούν στην λεξικογραφία
- Μελέτη των εννοιών των λέξεων
- Μελέτη των συχνοτήτων των λέξεων
- Μελέτη των κατανομών των λέξεων στις ποικιλίες της γλώσσας
- Μελέτη των κατανομών των εννοιών των λέξεων στις ποικιλίες της γλώσσας
- Ανάλυση της χρήσης των φαινομενικά συνώνυμων λέξεων
- Νέες τεχνολογίες και ορολογία

Στο πρακτικό μέρος, στο εργαστήριο υπολογιστών, οι φοιτητές μαθαίνουν τις βασικές και κατάλληλες εντολές του λειτουργικού συστήματος LINUX ώστε να μπορούν να αντλούν λεξικογραφική και ορολογική πληροφορία από σώματα κειμένων σε ηλεκτρονική μορφή.

Διδασκαλία Γλώσσας και Νέες Τεχνολογίες

Το μάθημα «Διδασκαλία γλώσσας και Νέες Τεχνολογίες» έχει ως αφετηρία την εφαρμοσμένη γλωσσολογία. Τα τελευταία χρόνια η εφαρμοσμένη γλωσσολογία και ειδικότερα η διδασκαλία των γλωσσών επηρεάζονται από νέες θεωρητικές προσεγγίσεις και νέες τεχνολογίες. Το μάθημα αφορά στη συσχέτιση θεωρητικών προσεγγίσεων στην διδασκαλία γλωσσών και εφαρμογών στον τομέα των νέων τεχνολογιών. Εξετάζονται τα παρακάτω:

- ο Χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών για τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών (CALL – Computer Assisted Language Learning)
- ο Τεχνολογίες της πληροφορικής και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) και εφαρμογές στην εκπαίδευση
- ο Ειδικές εφαρμογές στο διαδίκτυο
- ο Πολύγλωσση εκμάθηση (plurilingual learning) και ΤΠΕ
- ο Επικοινωνία μέσω υπολογιστών (Computer Mediated Communication – CMC)
- ο Παγκόσμια δίκτυα μάθησης (Global learning networks)
- ο Πολυγραμματισμοί και νέες τεχνολογίες.

Επίσης, γίνεται μια επισκόπηση της κατάστασης στην Ελλάδα και σύγκριση με εφαρμογές σε άλλες χώρες.

Τα μαθήματα θα έχουν θεωρητικό χαρακτήρα αλλά και πρακτικό. Οι διαλέξεις συνδυάζονται με εφαρμογές στο εργαστήριο πληροφορικής όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να:

1. Πειραματιστούν με νέα λογισμικά εκμάθησης γλωσσών (όπως e-Lective language learning) και να συσχετίσουν το θεωρητικό πλαίσιο του λογισμικού με την εφαρμογή.
2. Συνδεθούν μέσω διαδικτύου με μεταπτυχιακά τμήμα Γλωσσολογίας και Παιδαγωγικής σε πανεπιστήμια όπως το Πανεπιστήμιο του Τορόντο και το Πανεπιστήμιο του New England (Sydney). Θα έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε ηλεκτρονικές συζητήσεις (Knowledge Forum) και σε συστήματα On-line learning.

Αυτόματη Μετάφραση

Η Αυτόματη ή Μηχανική Μετάφραση (Machine Translation), παρότι έχει αμφισβητηθεί λόγω της δυσκολίας του στόχου της, τελευταία έχει αναγνωριστεί για την ανάγκη ύπαρξής της, έστω και στο ερευνητικό ή πρώτο-εμπορικό στάδιο στο οποίο βρίσκεται. Η Αυτόματη Μετάφραση προσφέρει στη Γλωσσολογία γενικότερα επειδή οδηγεί στην βαθύτερη μορφολογική, λεξικολογική, συντακτική αλλά και σημασιολογική ανάλυση των γλωσσών. Το μάθημα αποτελείται από θεωρητικό και πρακτικό μέρος. Στο θεωρητικό, οι φοιτητές εισάγονται στα ακόλουθα:

- ο Ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των γλωσσών
- ο Η Μέθοδος της Μεταφοράς (Transfer Metaphor)

- ο Η Διαγλώσσα (Interlingua)
- ο Η Άμεση Μετάφραση (Direct Translation)
- ο Η χρήση Στατιστικών Τεχνικών
- ο Ροή - Πιστότητα
- ο Ανάπτυξη Συστημάτων

Στο πρακτικό μέρος, στο εργαστήριο υπολογιστών, οι φοιτητές κάνουν χρήση των διαθέσιμων στο διαδίκτυο συστημάτων αυτόματης μετάφρασης. Παρατηρούν, επισημαίνουν και καταγράφουν τα προβλήματα που προκύπτουν στην αυτοματοποίηση της μετάφρασης.

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

Γλωσσική Αλλαγή

Το μάθημα αποσκοπεί στη γνωριμία και κατανόηση των θεωρητικών αρχών και της μεθοδολογίας της ιστορικής γλωσσολογίας. Παρουσιάζεται αναλυτικά το περιεχόμενο της γλωσσικής αλλαγής σε όλα τα γλωσσικά υποσυστήματα (φωνητική/φωνολογία, γραμματική, σημασιολογία, λεξιλόγιο) και συζητούνται οι λόγοι που την προκαλούν. Παράλληλα εξετάζονται διεξοδικά παραδοσιακές και νεότερες θεωρητικές προσεγγίσεις (συγκριτική γραμματική, εσωτερική αποκατάσταση, γενετική προσέγγιση, γραμματικοποίηση κ.ά.). Διερευνώνται, ακόμη, οι πληροφορίες που μπορεί να παράσχει η ιστορική γλωσσολογία για τη γνώση του μη-γλωσσικού παρελθόντος, η σχέση δηλαδή της ιστορικής γλωσσολογίας με την αρχαιολογία, την προφορική ιστορία, τη συγκριτική ανθρωπολογία κ.λ.π. για την πολιτισμική αποκατάσταση [cultural reconstruction].

Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων

Τα τελευταία χρόνια τα σώματα κειμένων (ΣΚ, corpora) σε ηλεκτρονική μορφή βοηθούν την μελέτη γνωστικών περιοχών της γλωσσολογίας (γραμματική, συντακτικό, λεξικογραφία, κειμενογλωσσολογία, υφογλωσσολογία, κοινωνιογλωσσολογία, ιστορική και συγκριτική γλωσσολογία, εφαρμοσμένη

γλωσσολογία, κ.α.) λόγω της αξιοπιστίας, ακρίβειας και ταχύτητας που προσφέρει η χρήση του υπολογιστή σε συλλογές πραγματικών, μεγάλου μεγέθους, κειμένων. Η γλώσσα μπορεί να μελετηθεί πλέον στην πραγματική της χρήση.

Το μάθημα αποτελείται από θεωρητικό και πρακτικό μέρος. Στο θεωρητικό, οι φοιτητές εισάγονται στα ακόλουθα:

- ο Στόχοι της γλωσσολογίας ΣΚ
- ο Είδη ΣΚ
- ο Κανονικοποίηση συχνοτήτων φαινομένων της γλώσσας
- ο Κοινά στατιστικά μέτρα για λεκτικές συσχετίσεις
- ο Μελέτη της χρήσης της γλώσσας
- ο Μελέτη των ποικιλιών της γλώσσας
- ο Σχεδίαση και κατασκευή ΣΚ

Στο πρακτικό μέρος, στο εργαστήριο υπολογιστών, εκτός της χρήσης των έτοιμων πακέτων τα οποία υπάρχουν στο διαδίκτυο, οι φοιτητές χρησιμοποιούν το λειτουργικό σύστημα LINUX μαθαίνοντας τις βασικές και κατάλληλες εντολές για την άντληση γλωσσολογικής πληροφορίας από ΣΚ σε ηλεκτρονική μορφή.

Γλωσσική Κατάκτηση

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται ορισμένα από τα βασικότερα θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα που απασχολούν τους επιστημονικούς κλάδους της Κατάκτησης Πρώτης (ή Μητρικής) Γλώσσας και της Εκμάθησης Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας. Ειδικότερα, αναλύεται το Λογικό Πρόβλημα της Κατάκτησης και στην πρώτη και στη δεύτερη γλώσσα και ο ρόλος της έμφυτης προδιάθεσης του ανθρώπου να μάθει μια γλώσσα. Σε ότι αφορά την πρώτη γλώσσα, παρουσιάζονται τα βασικότερα στάδια γλωσσικής ανάπτυξης του παιδιού και οι κυριότερες θεωρητικές προσεγγίσεις για την ερμηνεία αυτής της ανάπτυξης. Σε ό,τι αφορά τη δεύτερη/ξένη γλώσσα, εξετάζονται η σχέση και ορισμένες διαφορές ανάμεσα στην κατάκτηση της μητρικής και στην εκμάθηση μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας και ο ρόλος της μεταφοράς στοιχείων από τη μητρική γλώσσα στη δεύτερη γλώσσα. Επιπλέον, εξετάζεται ο ρόλος της ηλικίας του ομιλητή στην τελική έκβαση της διαδικασίας εκμάθησης δεύτερης/ξένης γλώσσας και οι ποικίλοι παράγοντες που επηρεάζουν τη διαδικασία εκμάθησης. Αυτοί σχετίζονται με την προσωπικότητα του ομιλητή,

τη στάση του ή τα κίνητρά του απέναντι στη δεύτερη γλώσσα, τους τρόπους και τις στρατηγικές εκμάθησης που χρησιμοποιεί. Τέλος, εξετάζεται η επίδραση που έχει η διδασκαλία στην πορεία και τελική έκβαση της εκμάθησης μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Επιλογής

Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία

Ο στόχος του μαθήματος είναι να ερευνήσει τη δομή, την ιστορική εξέλιξη και τη διαγλωσσική επίδραση των Ινδοευρωπαϊκών γλωσσών με έμφαση στην ιστορική εξέλιξη της Ελληνικής. Θέματα προς εξέταση: α) Η Ινδοευρωπαϊκή θεωρία (οικογένειες, πολιτισμός, κλπ) και η δομή της Ινδοευρωπαϊκής Πρωτογλώσσας και οι μέθοδοι ανασύστασής της. β) Η δομή και η ιστορική εξέλιξη των Ινδοευρωπαϊκών γλωσσών ανά οικογένεια (Νεολατινικές, Σανσκριτική, Ελληνική, κλπ.). γ) Η επίδραση και οι σχέσεις που ανέπτυξαν οι Ινδοευρωπαϊκές γλώσσες και οικογένειες μεταξύ τους, με έμφαση σε αυτές ανάμεσα στην Αρχαία Ελληνική και στις γλώσσες της Ανατολικής Μεσογείου. δ) Η διαχρονική περιγραφή της Ελληνικής και πιο συγκεκριμένα η εξέλιξη του φωνολογικού (φωνήεντα, σύμφωνα, δίφθογγοι) και του μορφολογικού συστήματος.

Τυπολογία

Η τυπολογία είναι ο κλάδος της γλωσσολογικής επιστήμης που ασχολείται με την ταξινόμηση γλωσσών ή γλωσσικών συστατικών με βάση κοινά τυπικά τους χαρακτηριστικά. Στο συγκεκριμένο μάθημα επιχειρείται μια εισαγωγή στους στόχους και στις μεθόδους που χρησιμοποιούνται από αυτό τον κλάδο. Μολονότι παρουσιάζονται οι διάφοροι τρόποι ταξινόμησης των γλωσσών, το βάρος πέφτει στη μελέτη της ταξινόμησης των συστατικών της γλώσσας, δηλ. των γραμματικών της δομών. Αναπτύσσεται διεξοδικά η έννοια του καθολικού και παρουσιάζεται η μεθοδολογία συναγωγής καθολικών. Τέλος παρουσιάζονται ενδεικτικές τυπολογίες από όλες τις γλώσσες του κόσμου για όλα τα επίπεδα του γραμματικού συστήματος (φωνολογικό σύστημα, λεξικές κατηγορίες, γραμματικές κατηγορίες και σχέσεις, σειρά των όρων, κ.λ.π.).

Κειμενογλωσσολογία

Στο μάθημα της κειμενογλωσσολογίας η έμφαση τοποθετείται στην προσέγγιση γραπτών κυρίως κειμένων καθώς και στη συγκριτική ανάλυση αντιπροσωπευτικών δειγμάτων διαφορετικών κειμενικών ειδών (genres). Η διδασκαλία επικεντρώνεται αφενός στην παρουσίαση των βασικών εννοιών και μεθοδολογικών εργαλείων της κειμενογλωσσολογίας και αφετέρου στην ανάλυση ποικιλίας αυθεντικών κειμένων ως προς διαφορετικές διαστάσεις της δομής και της λειτουργικότητάς τους σε σχέση πάντα με τις συνθήκες παραγωγής και τον επικοινωνιακό τους στόχο. Εξετάζεται επίσης, η διάκριση αφηγηματικού και μη αφηγηματικού λόγου ως ένας εναλλακτικός τρόπος προσέγγισης των κειμενικών ειδών (Georgakopoulou & Goutsos 1997) και αναδεικνύεται η εγγενής διακλαδικότητα των χώρων της Κειμενογλωσσολογίας της Πραγματολογίας και της Ανάλυσης Λόγου.

Πτυχιακή Εργασία

4.6 Μεταπτυχιακές Σπουδές

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2004-5 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο «Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο», το οποίο διέπεται από τις διατάξεις της υπ' αριθμό 24518/B7 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 753/19.05.2004).

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι ΑΕΙ Τμημάτων και Κατευθύνσεων Διεθνών Σπουδών, Ευρωπαϊκών Σπουδών, Μεσογειακών Σπουδών, Νομικής, Πολιτικών Επιστημών, Οικονομικών Επιστημών, Ιστορίας, Δημόσιας Διοίκησης της ημεδαπής ή ισοτίμων αναγνωρισμένων σχολών της αλλοδαπής. Επίσης μπορούν να γίνουν δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων ΤΕΙ, αντιστοίχων με τα ανωτέρω Τμήματα σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 16 του Νόμου 2327/1995 καθώς και αξιωματικοί των παραγωγικών Στρατιωτικών Σχολών.

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του τίτλου ορίζεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα, εκ των οποίων τα τρία (3) είναι διδακτικά και το τέταρτο αφορά στην ολοκλήρωση της συγγραφής διπλωματικής εργασίας, η οποία είναι υποχρεωτική προϋπόθεση για την απόκτηση του τίτλου.

Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα εστιάζει σε τρεις άξονες:

- ο τα πολιτικό-οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα που απασχολούν την περιοχή της Μεσογείου,
- ο την σχέση της Μεσογείου με το Ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον,
- ο την θέση της Ελλάδας στον ευρύτερο Μεσογειακό χώρο.

Επικοινωνία με το Π.Μ.Σ. **«Πολιτικές Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο»**

Ηρώων Πολυτεχνείου 28-30, τ.κ. 85 100 Ρόδος

Πληροφορίες: Ειρήνη Κουρουβακάλη

Τηλ.: 22410 99313

Fax: 22410 99379

Ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.rhodes.aegean.gr/tms/medmaster.htm>

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: medmaster@rhodes.aegean.gr

5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Στην εξασφάλιση όχι μόνο θεωρητικών γνώσεων αλλά και της εφαρμογής τους στη πράξη συμβάλλει η πρακτική άσκηση που ένας ικανός αριθμός φοιτητών μας πραγματοποιεί σε διάφορες υπηρεσίες και φορείς του δημοσίου. Κάθε έτος φοιτητές του Τμήματος αποκτούν επαγγελματική εμπειρία λαμβάνοντας μέρος στα σεμινάρια εκπαίδευσης και κατάρτισης (internship) στις ειδικότερες Διευθύνσεις του Υπουργείου των Εξωτερικών καθώς και στον Τομέα Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Αποτελεί σταθερή επιδίωξη της κατεύθυνσης η πρακτική αυτή άσκηση να συνεχιστεί και στο μέλλον με την συμμετοχή του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού φοιτητών.

Αρκετοί απόφοιτοι της κατεύθυνσης των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών που επέλεξαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο, έγιναν δεκτοί, εκτός από τα πανεπιστήμια της ημεδαπής, σε διεθνούς εμβέλειας πανεπιστήμια του εξωτερικού, όπως η Σχολή Οικονομικών του Πανεπιστημίου του Λονδίνου (London School of Economics), το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, το Πανεπιστήμιο της Σορβόνης, τα Πανεπιστήμια Harvard και

Georgetown στις Ηνωμένες Πολιτείες κ.ά. Η επιλογή των αποφοίτων του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών από τα πανεπιστήμια αυτά και η ένταξή τους στα ιδιαιτέρως απαιτητικά μεταπτυχιακά του προγράμματα σημαίνει ότι τα πανεπιστημιακά αυτά ιδρύματα αναγνωρίζουν τα πλεονεκτήματα των αποφοίτων του ΤΜΣ σε σύγκριση με τους συναδέλφους τους άλλων πανεπιστημιακών τμημάτων, όπως ο συνδυασμός της θεωρητικής κατάρτισης στους τομείς των διεθνών σχέσεων και των διεθνών οργανισμών με την ειδική γνώση των προβλημάτων της περιοχής της Μεσογείου καθώς και την καλή γνώση μιας «μεσογειακής γλώσσας», όπως της τουρκικής, της αραβικής ή/και της εβραϊκής.

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών προσφέρει κατάρτιση που καθιστά τους απόφοιτους ανταγωνιστικούς στη διεκδίκηση θέσεων εργασίας. Ειδικότερα, οι απόφοιτοι της κατεύθυνσης των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών μπορούν να απασχοληθούν:

- ο σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες (Υπουργεία)
- ο στο Διπλωματικό Σώμα (Υπουργείο Εξωτερικών, Προξενία, Πρεσβείες)
- ο σε ερευνητικά κέντρα (ΕΛΙΑΜΕΠ, ΕΚΕΜ, ΕΚΚΕ κ.ά.)
- ο σε τράπεζες
- ο στα μέσα μαζικής ενημέρωσης
- ο σε περιφερειακούς και Διεθνείς Οργανισμούς (ΕΕ, NATO, ΟΠΕΚ, ΟΗΕ)
- ο σε ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο μεσογειακό και ευρωπαϊκό χώρο

Οι απόφοιτοι του ΤΜΣ με κατεύθυνση στη Γλωσσολογία Νοτιανατολικής Μεσογείου μπορούν να ασχοληθούν ερευνητικά και επαγγελματικά με:

- ο την επιστημονική μελέτη της γλώσσας (μεταπτυχιακές σπουδές)
- ο την εκμάθηση γλωσσών της περιοχής (Αραβική, Εβραϊκή, Ελληνική, Τουρκική)
- ο θεωρητικά και πρακτικά θέματα διδασκαλίας γλωσσών
- ο διάφορες πρακτικές εφαρμογές της γλωσσολογίας: λεξικά, γραμματικές, γλωσσικοί άτλαντες, έρευνες πεδίου κ.ά.
- ο νέα πεδία σύνδεσης της Γλωσσολογίας με την Πληροφορική: αυτόματη μετάφραση, σώματα δεδομένων, ηλεκτρονικά λεξικά κ.ά.
- ο λογοθεραπεία και κλινική γλωσσολογία

- ο ερευνητικά προγράμματα για τον σχεδιασμό γλωσσικού και διδακτικού υλικού
- ο προγράμματα για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή γλωσσικής πολιτικής
- ο σημειολογικές αναλύσεις σε διαφημιστικές εταιρείες ή εκδοτικούς οργανισμούς
- ο μετάφραση, επιμέλεια εκδόσεων και τυπογραφική διόρθωση
- ο ανάλυση και σύνθεση ομιλίας (speech analysis and synthesis)
- ο δικαστική γλωσσολογία (forensic linguistics)

Οι πτυχιούχοι του ΤΜΣ με κατεύθυνση την Αρχαιολογία θα έχουν τη δυνατότητα να ασχοληθούν ερευνητικά και επαγγελματικά σε υπηρεσίες όπως:

- ο Υπουργείο Πολιτισμού
- ο Εφορείες Αρχαιοτήτων
- ο Ξένες Αρχαιολογικές Σχολές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό
- ο πολιτιστικά-Μορφωτικά τμήματα και διευθύνσεις ιδιωτικών φορέων (π.χ. πολυεθνικές εταιρείες, τράπεζες)
- ο Δήμοι & Νομαρχίες
- ο διάφορα Υπουργεία ή Ξένες Σχολές
- ο περιοδικά, εφημερίδες, τηλεοπτικά κανάλια, ραδιοφωνικοί σταθμοί και ΜΜΕ εν γένει (ως σύμβουλοι πολιτιστικών ρεπορτάζ κ.λπ.)
- ο διάφορα Υπουργεία (πολιτιστικά τμήματα & διευθύνσεις)
- ο ιδιωτικά & Δημόσια Σχολεία Α' βάθμιας & Β' βάθμιας εκπαίδευσης (διδασκαλία μαθημάτων πολιτιστικού χαρακτήρα, όπως αρχαία ιστορία, αρχαίοι πολιτισμοί, βυζαντινή ιστορία, μουσειολογία κ.λπ.)
- ο αναπτυξιακές εταιρείες του δημοσίου (π.χ. έργα Μετρό, κτλ)
- ο οποιαδήποτε δημόσια ή ιδιωτική υπηρεσία που απαιτεί πτυχίο πανεπιστημίου
- ο σε αρχαιολογικά τμήματα, αρχαιομετρικά εργαστήρια ή συναφή πανεπιστημιακά τμήματα της Ελλάδας και του εξωτερικού, ενώ θα έχουν και τη δυνατότητα διεπιστημονικής εξειδίκευσης σε πανεπιστημιακές σχολές, σε θέματα πολιτισμικής διπλωματίας ή αρχαιολογίας και διεθνών σχέσεων

6. Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Στη Ρόδο λειτουργεί βιβλιοθήκη που αποτελεί παράρτημα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Απευθύνεται στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας (Διδακτικό Προσωπικό, Φοιτητές, Διοικητικό Προσωπικό), σε ερευνητές και στο ευρύτερο κοινό. Η συλλογή της αποτελείται από περισσότερους από 10.000 τόμους βιβλίων (εκ των οποίων το 80% περίπου είναι ξενόγλωσσα) και περισσότερους από 15.000 τίτλους ελληνικών και ξενόγλωσσων περιοδικών και από οπτικοακουστικό υλικό.

Δικαίωμα επιτόπιας χρήσης των υπηρεσιών που προσφέρει η Βιβλιοθήκη έχουν όλα τα μέλη του Πανεπιστημίου Αιγαίου καθώς και το ευρύτερο κοινό, εφόσον τηρείται ο Κανονισμός της. Μέλος του Πανεπιστημίου είναι όποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο συνδέεται με σχέση εξάρτησης με το Πανεπιστήμιο καθώς και οι εγγεγραμμένοι στα μητρώα φοιτητές και φοιτήτριες.

Δικαίωμα δανεισμού υλικού της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Αιγαίου έχουν τα μέλη του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση του δικαιώματος αυτού είναι η κατοχή δελτίου χρήστη Βιβλιοθήκης.

Σε περίπτωση απώλειας του δελτίου ο χρήστης είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει άμεσα το προσωπικό της Βιβλιοθήκης. Δεν δανείζονται:

- ο Πληροφοριακά έντυπα.
- ο Τεύχη των περιοδικών.
- ο Οπτικοακουστικό υλικό.
- ο Ορισμένα βιβλία τα οποία έχουν αυξημένη ζήτηση, για εκείνο μόνο το χρονικό διάστημα που υπάρχει ζήτηση, κατά την κρίση της/του Υπευθύνου της Βιβλιοθήκης ή/και μετά από συνεργασία με το Διδακτικό Προσωπικό.
- ο Υλικό που έχει υποστεί φθορά και χρειάζεται συντήρηση.
- ο Διδακτορικές διατριβές.
- ο Σπάνιο υλικό.
- ο Νεοεισερχόμενα βιβλία πριν την πλήρη βιβλιοθηκονομική επεξεργασία τους.

Ο χρόνος δανεισμού για τους για τους Διδάσκοντες, μεταπτυχιακούς φοιτητές και διοικητικό προσωπικό του Ιδρύματος είναι 15 ημέρες ενώ για τους προπτυχιακούς φοιτητές είναι μια εβδομάδα. Το αναγνωστήριο καταλαμβάνει 80 τ.μ. του συνολικού χώρου της Βιβλιοθήκης (150 τ.μ.) και διαθέτει 32 θέσεις εργασίας

Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί Δευτέρα - Παρασκευή 08:00 - 16:00.

Ώρες εξυπηρέτησης κοινού: Δευτέρα - Παρασκευή 08:30 - 15:45.

Ώρες δανεισμού: 10:00 - 13:00.

Τηλ.: 22410 99030, 22410 99031

Fax.: 22410 99039

Δικτυακή Σύνδεση με τη βιβλιοθήκη: <http://portal.lib.aegean.gr/>

7. ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Το Κέντρο Πληροφορικής (ΚΠ) εξυπηρετεί τις τηλεπικοινωνιακές, δικτυακές και διδακτικές ανάγκες των Τμημάτων της Σχολής. Στα πλαίσια της εξυπηρέτησης των αναγκών αυτών το ΚΠ παρέχει υποστήριξη στους φοιτητές με την εγκατάσταση και υποστήριξη λογισμικού, την ανάπτυξη και υποστήριξη τηλεπικοινωνιακών και δικτυακών συνδέσεων και τον έλεγχο της καλής λειτουργίας του εξοπλισμού.

Στο κτίριο της Σχολής λειτουργούν αίθουσες εξοπλισμένες με ηλεκτρονικούς υπολογιστές, οι οποίες χρησιμοποιούνται από τους φοιτητές για τους εξής σκοπούς:

- ο Μαθήματα του προγράμματος σπουδών στην εκπαιδευτική διαδικασία των οποίων απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- ο Ελεύθερη χρήση από τους φοιτητές για την προετοιμασία των εργασιών τους.

- ο Γενική χρήση των υπηρεσιών που παρέχονται, όπως για παράδειγμα ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Το ΤΜΣ διαθέτει τη δική του ιστοσελίδα στο διαδίκτυο στη διεύθυνση **<http://www.rhodes.aegean.gr/tms>**. Ο επισκέπτης της σελίδας ανάμεσα στα άλλα μπορεί:

- ο Να ενημερωθεί για το ΤΜΣ.
- ο Να κάνει βιβλιογραφική αναζήτηση στη βιβλιοθήκη της Σχολής και του Πανεπιστημίου.
- ο Να ενημερωθεί για τα συνέδρια, ημερίδες και εκδηλώσεις που διοργανώνει το Τμήμα.

8. ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Η εγγραφή των εισαγόμενων προπτυχιακών φοιτητών γίνεται με την κατάθεση στην Γραμματεία του Τμήματος, μέσα στις νόμιμες προθεσμίες, αίτησης εγγραφής και των σχετικών δικαιολογητικών. Οι φοιτητές δικαιούνται να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων και των μέσων με τα οποία είναι εξοπλισμένο το Τμήμα, η Σχολή και το Πανεπιστήμιο για την εκπλήρωση του εκπαιδευτικού έργου, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου και τις αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων.

Στέγαση - Σίτιση

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει υπογράψει σύμβαση με ξενοδοχεία στην πόλη της Ρόδου για τη στέγαση φοιτητών/φοιτητριών.

Δωρεάν στέγαση δικαιούνται οι φοιτητές, προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί, που πληρούν τις προϋποθέσεις. Πληροφορίες μπορούν να ζητούν οι φοιτητές από την Υπηρεσία Φοιτητικής Μέριμνας.

Οι φοιτητές του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, όπως και οι υπόλοιποι φοιτητές της Σχολής, μπορούν να σιτίζονται δωρεάν στο εστιατόριο της Σχολής με κριτήριο την ατομική και την οικογενειακή τους κατάσταση.

Το συσσίτιο παρέχεται όλες τις ημέρες της εβδομάδας από 1 Σεπτεμβρίου μέχρι 30 Ιουνίου κάθε ακαδημαϊκού έτους. Διακόπτεται μόνο κατά τις μέρες των διακοπών Χριστουγέννων και Πάσχα.

Η δωρεάν σίτιση διακόπτεται όταν ο φοιτητής:

- ο στρατεύεται και για όσο χρόνο διαρκεί η στράτευσή του,
- ο διακόπτει τη φοίτησή του λόγω σοβαρής ασθένειας και για όσο χρόνο ισχύει η διακοπή.

Ο φοιτητής παύει να έχει το δικαίωμα δωρεάν σίτισης - στέγασης, όταν συμπληρώσει το ανώτατο όριο χρόνου λήψης της παροχής της δωρεάν σίτισης.

Δεν δικαιούνται δωρεάν σίτιση - στέγαση οι φοιτητές που εγγράφηκαν στο οικείο Τμήμα ύστερα από επιτυχείς κατατακτήριες εξετάσεις.

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται από τους φοιτητές, οι οποίοι δικαιούνται και επιθυμούν να σιτίζονται δωρεάν, υποβάλλονται στην Υπηρεσία Φοιτητικής Μέριμνας (τηλ. 22410-99012) τις εργάσιμες ημέρες και ώρες.

Υγειονομική Περίθαλψη

Στους φοιτητές παρέχεται πλήρης ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, η οποία περιλαμβάνει:

- ο Ιατρική εξέταση
- ο Νοσοκομειακή εξέταση
- ο Φαρμακευτική περίθαλψη
- ο Παρακλινικές εξετάσεις
- ο Εξέταση στο σπίτι
- ο Τοκετούς
- ο Φυσιοθεραπεία
- ο Οδοντιατρική περίθαλψη
- ο Ορθοπεδικά είδη

Το φοιτητικό βιβλιάριο περίθαλψης δίνεται στους φοιτητές από τη Γραμματεία κατά την εγγραφή τους στο Τμήμα και με την προϋπόθεση ότι θα επιλέξουν την ασφάλιση του Πανεπιστημίου.

Φοιτητικό Εισιτήριο

Το φοιτητικό εισιτήριο για μειωμένα ναύλα δίνεται στους πρωτοετείς φοιτητές μετά την εγγραφή τους για τις μετακινήσεις τους με τα οδικά, σιδηροδρομικά και ακτοπολιτικά μέσα μεταφοράς. Η έκπτωση διακόπτεται όταν ο δικαιούχος στρατευθεί και για όσο χρόνο διαρκεί η στράτευσή του, αναστείλει τις σπουδές του, γίνει πτυχιούχος, χάσει τη φοιτητική του ιδιότητα ή συμπληρώσει τα έξι (6) έτη φοίτησης.

Τα δελτία φοιτητικού εισιτηρίου ισχύουν από την 1^η Σεπτεμβρίου μέχρι την 30^η Ιουνίου κάθε έτους. Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους χορηγούνται στους φοιτητές καινούργια δελτία φοιτητικού εισιτηρίου.

Τα δελτία φοιτητικού εισιτηρίου δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από άλλα πρόσωπα και σε περίπτωση απώλειάς τους είναι δύσκολη η αντικατάστασή τους (μετά την πάροδο δύο μηνών από την ημερομηνία δήλωσης της απώλειας στη Γραμματεία του Τμήματος).

Δεν δικαιούνται φοιτητικού εισιτηρίου οι φοιτητές που γράφτηκαν στο Τμήμα ύστερα από κατάταξη για την απόκτηση και άλλου πτυχίου.

Υποτροφίες

Στους προπτυχιακούς φοιτητές χορηγούνται υποτροφίες με κριτήρια την πανεπιστημιακή τους επίδοση και την οικονομική τους κατάσταση. Το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών χορηγεί υποτροφίες και βραβεία στους φοιτητές που διακρίθηκαν στις εξετάσεις α) εισαγωγής στο Τμήμα και β) επίδοσης στα εξάμηνα σπουδών κάθε ακαδημαϊκού έτους. Οι υποτροφίες επίδοσης χορηγούνται με κριτήρια την οικονομική τους κατάσταση, όπως και την επίδοσή τους στις σπουδές. Για την απονομή βραβείων (γραφτό δίπλωμα και τη χορήγηση χρηματικού ποσού) λαμβάνεται υπόψη μόνο η επίδοση του φοιτητή.

Σχετικά με τις προϋποθέσεις στα δικαιολογητικά, καθώς και στο χρόνο υποβολής τους, οι φοιτητές μπορούν να απευθύνονται στη Γραμματεία του Τμήματος.

Διεθνείς Εκπαιδευτικές Ανταλλαγές

Οι φοιτητές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ERASMUS/SOCRATES λαμβάνουν υποτροφία κινητικότητας από τρεις ως δώδεκα μήνες και απαλλάσσονται από τα διδάκτρα στο ίδρυμα υποδοχής. Εφόσον ο φοιτητής περατώσει επιτυχώς τα μαθήματα που παρακολούθησε στο ίδρυμα υποδοχής, έχει τη δυνατότητα να τα κατοχυρώσει στο Τμήμα του. Φοιτητές που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν στο πρόγραμμα ERASMUS/SOCRATES πρέπει να έχουν περατώσει ένα έτος σπουδών.

Σε κάθε περίπτωση η αναγνώριση αυτών των μαθημάτων προϋποθέτει τον κατάλληλο έλεγχο ακαδημαϊκής αντιστοίχισης: ο έλεγχος γίνεται με τη βοήθεια του ECTS (European Credit Transfer System).

Γραφείο Διασύνδεσης - Σταδιοδρομίας

Το Γραφείο Διασύνδεσης Σταδιοδρομίας (ΓΔΣ) αρχικά λειτούργησε ως Γραφείο Σταδιοδρομίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου με έδρα τη Μυτιλήνη και παραρτήματα σε όλες τις πανεπιστημιακές μονάδες. Σήμερα λειτουργεί, όπως σε όλα τα ΑΕΙ, στα πλαίσια του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Το ΓΔΣ:

- ο Απευθύνεται στους φοιτητές και τους αποφοίτους που ενδιαφέρονται να ξεκινήσουν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία και στις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που αναζητούν υποψήφιους συνεργάτες.
- ο Παρέχει πληροφορίες σχετικές με τη δράση οργανισμών και επιχειρήσεων της Ελλάδας και του εξωτερικού, στις οποίες θα μπορούσαν να απασχοληθούν φοιτητές και απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Αιγαίου.
- ο Προσφέρει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα αναζήτησης εργασίας, όπως σύνταξη βιογραφικού σημειώματος και συμβουλές για προσωπικές συνεντεύξεις.
- ο Διατηρεί τράπεζα δεδομένων με βιογραφικά στοιχεία φοιτητών και πτυχιούχων του Πανεπιστημίου μας.
- ο Ενημερώνει τους φοιτητές για θέματα μεταπτυχιακών σπουδών και υποτροφιών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

9. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Ο Σύλλογος Φοιτητών του ΤΜΣ είναι το συνδικαλιστικό όργανο των φοιτητών. Συμμετέχει με εκπροσώπους του στα όργανα διοίκησης και συνδιοίκησης. Μέλη του συλλόγου καλούνται όλοι οι φοιτητές του Τμήματος οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του Φοιτητικού Συλλόγου. Η ανάδειξη των εκπροσώπων των φοιτητών γίνεται με εκλογική διαδικασία, η οποία προβλέπεται από το καταστατικό του συλλόγου και η θητεία τους είναι ετήσια. Τα όργανα του Συλλόγου είναι η Γενική Συνέλευση Φοιτητών και το 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Οι Σύλλογοι Φοιτητών της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών παρουσιάζουν έντονη πολιτιστική δραστηριότητα και κάνουν ιδιαίτερα αισθητή την παρουσία τους στον τόπο όπου εδρεύει η Σχολή. Κάθε χρόνο οργανώνονται ημερίδες, σεμινάρια και πολλαπλές εκδηλώσεις από τον Σύλλογο των Φοιτητών και από τις φοιτητικές ομάδες που υπάγονται σε αυτόν. Αναλυτικά οι ομάδες που λειτουργούν αυτή τη στιγμή στη Σχολή μας είναι οι εξής:

1. Θεατρική Ομάδα

Η θεατρική ομάδα «Άννα Ξανθάκη» συμπλήρωσε ήδη έναν κύκλο δέκα χρόνων παρουσίας. Τον Ιούνιο του 1999 παρουσίασε στο Δημοτικό Θέατρο Ρόδου τη «Μαύρη Κωμωδία» του Πήτερ Σάφερ, με την οποία έκλεισε το δεκάχρονο αυτό κύκλο τιμώντας την εμπνεύστρια και μεγάλη δασκάλα Άννα Ξανθάκη. Η ομάδα μετά από χρόνια ανενεργείας λειτουργεί και πάλι από το 2007 με νέα όρεξη για καινούριες παραστάσεις.

2. Αθλητικές Ομάδες

Στη Σχολή είναι ως τώρα ενεργές τρεις αθλητικές ομάδες: του ποδοσφαίρου, της καλαθοσφαίρισης, της πετοσφαίρισης, στις οποίες συμμετέχουν φοιτητές και φοιτήτριες και των τριών Τμημάτων. Οι τρεις ομάδες εκπροσωπούν τα Τμήματα της Σχολής στις αθλητικές εκδηλώσεις τις Πολιτιστικής Εβδομάδας του Πανεπιστημίου και στα πρωταθλήματα του Δημοτικού Οργανισμού Νεολαίας και Άθλησης Ρόδου. Από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 η ομάδα καλαθοσφαίρισης αγωνίζεται και στο Β' Τοπικό πρωτάθλημα Νοτίου Αιγαίου με αρκετές αξιώσεις.

3. Χορευτική Ομάδα

Η χορευτική ομάδα έχει μια ιδιαίτερη επιτυχημένη παρουσία και εκπροσωπεί τα Τμήματά μας σε όλες τις ενδοπανεπιστημιακές εκδηλώσεις. Ακόμη συμμετέχει σε πανελλήνιους διαγωνισμούς κάθε χρόνο.

4. Ομάδα Αυτοάμυνας

Λειτουργήσε για πρώτη φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 και απευθύνεται κυρίως σε φοιτήτριες, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να μάθουν τις απαραίτητες ασκήσεις υπεράσπισης του εαυτού τους.

5. Φωτογραφική Ομάδα

Η φωτογραφική ομάδα έχει ως σκοπό την εκμάθηση της τέχνης της φωτογραφίας στα μέλη της φοιτητικής κοινότητας και την εκπόνηση μεγάλης έκθεσης κατά τη διάρκεια της Πολιτιστικής Εβδομάδας.

6. Ο Ραδιοφωνικός Σταθμός

Ο Ραδιοφωνικός Σταθμός 107,2 F.M. (Ρόδος) σηματοδοτεί μια ξεχωριστή ραδιοφωνική παρουσία για το ακριτικό μας νησί. Θεωρείται πλέον γεγονός η καθημερινή συμμετοχή του ροδιακού και φοιτητικού ακροατηρίου είτε μέσω

του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είτε μέσω του τηλεφώνου επικοινωνίας του σταθμού.

7. Κινηματογραφική Ομάδα

Η Κινηματογραφική Ομάδα του Συλλόγου οργανώνει προβολές ταινιών και καλύπτει κινηματογραφικά τις όποιες εκδηλώσεις του Συλλόγου.

10. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2009-2010

Εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου 2009: 07.09.09 έως και 02.10.09
Χειμερινό Εξάμηνο Ακαδημαϊκού Έτους 2009-2010: 05.10.09 έως και 15.01.10 (Διάρκεια: 13 εβδομάδες διδασκαλίας και 2 εβδομάδες διακοπών των Χριστουγέννων)
Περίοδος ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και εξετάσεων χειμερινού εξαμήνου: 18.01.10 έως και 12.02.10
Εαρινό Εξάμηνο Ακαδημαϊκού Έτους 2009-2010: 15.02.10 έως και 04.06.10 (Διάρκεια: 13 εβδομάδες διδασκαλίας, 2 εβδομάδες διακοπών του Πάσχα και 1 για την Πολιτιστική Εβδομάδα)
Περίοδος ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και εξετάσεων εαρινού εξαμήνου: 07.06.10 έως και 30.06.10

Αργίες

- ο 28/10 Εθνική εορτή
- ο Τοπική εορτή Λέσβου, Χίου, Ρόδου, Σάμου, Σύρου
- ο 17/11 Επέτειος Πολυτεχνείου
- ο 30/1 Τριών Ιεραρχών
- ο Καθαρή Δευτέρα
- ο 25/3 Εθνική Εορτή
- ο Ημέρα διεξαγωγής των φοιτητικών εκλογών
- ο 1/5 Πρωτομαγιά
- ο Αγίου Πνεύματος
- ο Πολιτιστική Εβδομάδα